

**SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
ÖĞRENCİLERİNİN ÇEVRESEL
DUYARLILIKLARININ VE REKREASYON
ALAN TERCİHLERİNİN İNCELENMESİ**

Gülay ELİTOK
Yüksek Lisans Tezi
Danışman: Doç. Dr. Rıfat YAĞMUR
Tez No: 2024-021
Afyonkarahisar

AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN ÇEVRESEL
DUYARLILIKLARININ VE REKREASYON ALAN
TERCİHLERİNİN İNCELENMESİ

Hazırlayan
Gülay ELİTOK

Danışman
Doç. Dr. Rifat YAĞMUR

Tez No: 2024-021

AFYONKARAHİSAR

T.C.
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

ENSTİTÜ ONAYI

Öğrencinin	Adı- Soyadı	Gülay ELİTOK
	Numarası	213318002
	Anabilim Dalı	Beden Eğitimi Ve Spor
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Program Düzeyi	☒ Yüksek Lisans ☐ Doktora
Tezin Başlığı	Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Çevresel Duyarlılıklarının Ve Rekreasyon Alan Tercihlerinin İncelenmesi	
Tez Savunma Sınav Tarihi	03.05.2024	
Tez Savunma Sınav Saati	12:00	

Yukarıda bilgileri verilen öğrenciye ait tez, Afyon Kocatepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca jüri üyeleri tarafından değerlendirilerek oy birliği / oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Afyon Kocatepe Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun
..... / ..... / ..... tarih ve
..... sayılı kararıyla onaylanmıştır.

e-imzalıdır
Prof. Dr. Esmâ KOZAN
Enstitü Müdürü

Bu tez, Enstitü Müdürlüğünce kontrol edilerek, elektronik imza kullanılarak onaylanmıştır.

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Bilimsel Yayın Etiği İlkeleri ve Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- Atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- Bu tezin herhangi bir bölümünü Afyon Kocatepe Üniversitesi veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı

Beyan ederim.

...../...../.....

İmza

Gülay ELİTOK

ÖZET

SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN, ÇEVRESEL DUYARLILIKLARININ VE REKREASYON ALAN TERCİHLERİNİN İNCELENMESİ

Bu çalışmada, Afyon Kocatepe Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Antrenörlük Eğitimi ve Rekreasyon Bölümü öğrencilerinin çevresel duyarlılıklarının ve rekreasyon alan tercihlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda, 2022/2023 yıllarında Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Antrenörlük Eğitimi ve Rekreasyon Bölümünde örgün eğitime devam eden ve gönüllülük neticesinde çalışmaya katılmayı tercih eden 72 (33,5) kadın, 143 (66,5) erkek birey olmak üzere toplam 215 üniversite öğrencisine “Rekreasyon Alan Tercih Ölçeği” ve “Çevresel Duyarlılık Ölçeği” uygulanmıştır. Araştırmada hem genel tarama hem de ilişkiyel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak, Gümüş ve Özgül (2017) tarafından geliştirilen “Rekreasyon Alan Tercihleri Ölçeği”, Yılmaz, Çelik ve Yağizer (2009) tarafından geliştirilen “Çevresel Duyarlılık Ölçeği” kullanılmıştır. Verilerin analizinde; gruplar arasında anlamlı farkın belirlenmesi için bağımsız örneklem t-testi, birden fazla değişkene sahip gruplar içinse tek yönlü varyans analizi (tek yönlü Anova) ve Pearson Korelasyon Çarpımı testinden yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda, Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin çevresel duyarlılıklarının ve rekreasyon alan tercihlerinin yüksek olduğu sonucu elde edilmiştir. Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin rekreasyon alan tercihleri arttıkça çevresel duyarlılıklarının da arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Çevresel Duyarlılık Ölçeği ve Rekreasyon Alan Tercih Etkenleri Ölçeği ile cinsiyet, bölüm, spor sıklık arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Çevresel Duyarlılık Ölçeği, çevresel duyarlılık alt boyutu ve cinsiyet arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Rekreasyon Alan tercih Etkenleri Ölçeği sportif çeşitlilik, konum ve cinsiyet değişkeni, personel alt boyutu ve bölüm değişkeni, arasında anlamlı farklılık bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Boş Zaman, Rekreasyon, Rekreasyon Alanı

SUMMARY

AN INVESTIGATION OF ENVIRONMENTAL SENSITIVITIES AND RECREATION AREA PREFERENCES OF STUDENTS OF THE FACULTY OF SPORT SCIENCES

This study examined the environmental sensitivities and recreation area preferences of the Department of Physical Education and Sports Teaching, Coaching Education, and Recreation studying at the Faculty of Sports Sciences of Afyon Kocatepe University. For this purpose, in 2022/2023, a total of 215 university students, 72 (33.5) female and 143 (66.5) male, who continue their formal education in the Department of Physical Education and Sports Teaching, Coaching Education and Recreation and prefer to participate in the study as a result of volunteering, were administered the "Recreation Area Preference Scale" and the "Environmental Sensitivity Scale." In the study, both general survey and relational survey models were used. In the study, the "Recreation Area Preferences Scale" developed by Gümüş and Özgöl (2017) and the "Environmental Sensitivity Scale" developed by Yılmaz, Çelik and Yağzer (2009) were used as data collection tools. In the data analysis, an Independent sample t-test was used to determine the significant difference between the groups, and a one-way analysis of variance (one-way ANOVA) and Pearson Correlation Product test were used for groups with more than one variable. As a result of the research, it was concluded that the environmental sensitivity and recreation area preferences of the students of the Faculty of Sports Sciences were high. It has been concluded that as the recreation area preferences of sports sciences faculty students increase, their environmental sensitivity also increases. Significant differences were found between the Environmental Sensitivity Scale and the Recreation Area Preference Factors Scale and gender, department, and sports frequency. A significant relationship was found between the Environmental Sensitivity Scale, environmental sensitivity sub-dimension, and gender. A significant difference was found between the Recreation Area Preference Factors Scale and sportive diversity, location and gender variable, personnel sub-dimension, and department variable.

Keywords: Leisure Time, Recreation, Recreation Area

ÖNSÖZ

Yüksek lisans eğitimime adım attığım günden bu yana bu yolda ilerlemem için, her adımda arkamda duran, çalışmamın literatüre katkı sağlaması ve çalışmamın gerçekleşmesi konusunda her türlü desteğini esirgemeyen danışman hocam sayın Doç. Dr. Rifat YAĞMUR'a sonsuz teşekkürlerimi iletirim.

Araştırma boyunca her türlü sorunumun üstesinden gelmeme katkıda bulunan Dr. Öğr. Üyesi Didem Gülçin Kaya hocama ve Rekreasyon alanında etkin bilgilere sahip olan ve desteklerini esirgemeyen Dr. Öğr. Üyesi Ayşe ÖNAL hocama sonsuz teşekkürlerimi iletirim. Eğitim hayatım boyunca maddi ve manevi tüm olanakları sağlayan aileme sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Gülay ELİTOK

Afyonkarahisar

2024

İÇİNDEKİLER

	SAYFA
ÖZET	i
SUMMARY	ii
ÖNSÖZ	iii
İÇİNDEKİLER	iv
ÇİZELGELER DİZİNİ	vi
1. GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Problemi.....	2
1.1.1. Alt Problemler.....	2
1.1.2. Araştırmanın Hipotezleri.....	2
1.1.3. Araştırmanın Amacı	3
1.1.4. Araştırmanın Varsayımları.....	3
1.1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları	3
1.2. Genel Bilgiler.....	4
1.2.1. Çevresel Duyarlılık	4
1.2.1.1. Çevresel Eğitim	6
1.2.1.2. Çevre Bilinci ve Farkındalık	7
1.2.1.3. Çevre Bilinci Kavramı.....	8
1.2.1.4. Çevresel Farkındalık Kavramı.....	8
1.2.1.5. Çevre Sorunları ve Etkileri.....	9
1.2.2. Çevre Kavramı	11
1.2.3. Rekreasyon Kavramı.....	13
1.2.3.1. Rekreasyonun Fiziksel ve Psikolojik Etkileri	17
1.2.3.2. Rekreasyon ve Stres Yönetimi	18
1.2.3.3. Rekreasyonun Sosyal ve Psikolojik Faydaları	21
1.2.3.4. Rekreasyon Aktiviteleri ve Çeşitleri.....	22
1.2.3.5. Rekreasyonun Önemi	24
1.2.4. Çevre ve Rekreasyon İlişkisi.....	25
1.2.5. Çevresel Duyarlılık ve Rekreasyon.....	26
1.2.6. Çevreyle Bütünleşik Rekreasyon Yaklaşımları	27
1.2.6.1. Çevreyle Bütünleşik Rekreasyonun Temel İlkeleri.....	27

1.2.6.2. Çevreyle Bütünleşik Rekreasyonun Örnekleri.....	27
1.2.7. İlgili Çalışmalar.....	28
1.2.8. Uluslararası Yazın.....	36
2. MATERYAL VE METOT	45
2.1. Araştırmanın Modeli.....	45
2.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi	45
2.3. Verilerin Toplanması ve Analizi.....	45
2.3.1. Kişisel Bilgi Formu.....	46
2.3.2. Rekreasyon Alan Tercih Ölçeği.....	46
2.3.3. Çevresel Duyarlılık Ölçeği.....	47
3. BULGULAR	48
4. TARTIŞMA.....	69
4.1. Boş Zaman Kavramı	69
5. SONUÇ VE ÖNERİLER	76
6. KAYNAKLAR.....	80
7. EKLER	88
7.1. Anket Formu Örneği.....	88
7.2. Etik Kurul Kararı	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.

ÇİZELGELER DİZİNİ

SAYFA

Çizelge 3.1.	Katılımcılara Ait Demografik Bilgiler.....	48
Çizelge 3.2.	Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Çevresel Duyarlılık Ölçeğine İlişkin T-testi Sonuçları.....	49
Çizelge 3.3.	Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Rekreasyon Alan Tercih Etkenleri Ölçeğine İlişkin T-testi Sonuçları	50
Çizelge 3.4.	Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Bölüm Değişkenine Göre Çevresel Duyarlılık Ölçeğine İlişkin Anova Sonuçları	52
Çizelge 3.5.	Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Bölüm Değişkenine Göre Rekreasyon Alan Tercih Etkenleri Ölçeğine İlişkin Anova Sonuçları	53
Çizelge 3.6.	Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Spor Topluluğuna Üye Olma Değişkenine Göre Çevresel Duyarlılık Ölçeğine İlişkin T-testi Sonuçları	55
Çizelge 3.7.	Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Spor Topluluğuna Üye Olma Değişkenine Göre Rekreasyon Alan Tercih Etkenleri Ölçeğine İlişkin Anova Sonuçları	57
Çizelge 3.8.	Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Spor Yapma Sıklığı Değişkenine Göre Çevresel Duyarlılık Ölçeğine İlişkin Anova Sonuçları	60
Çizelge 3.9.	Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Spor Yapma Sıklığı Değişkenine Göre Rekreasyon Alan Tercih Etkenleri Ölçeğine İlişkin Anova Sonuçları	62
Çizelge 3.10.	Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Sağlık Durumu Değişkenine Göre Çevresel Duyarlılık Ölçeğine İlişkin T- testi Sonuçları.....	64
Çizelge 3.11.	Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Sağlık Durumu Değişkenine Göre Rekreasyon Alan tercih Etkenleri Ölçeğine İlişkin T-testi Sonuçları.....	65
Çizelge 3.12.	Afyon Kocatepe Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Çevresel Duyarlılıkları Toplam 2 Alt Boyutu ile Rekreasyon Alan Tercih Etkenleri Ölçeği Toplam 5 Alt Boyutuna İlişkin Korelasyon Analizi Sonuçları	67

1. GİRİŞ

Günümüzün hızla değişen yaşam tarzı ve teknolojik gelişmeler, bireylerin yaşamlarını daha yoğun hale getirmekte ve bu süreçte boş zamanı sınırlamaktadır. Kentleşme, çalışma hayatının yoğunluğu ve teknolojik bağımlılık gibi etkenler nedeniyle bireylerin kendilerine ayırdıkları zaman dilimi giderek kısıtlanmaktadır. Bu durum ise bireylerin yaşamdan haz alma seviyelerinin giderek azalmasını ve kaygı bozukluklarını tetiklemekte, stresle başa çıkmak zorunda kalmalarına yol açmaktadır.

Sözü edilen olumsuzlukların farkında olan bireyler, yaşamlarında dengeyi yeniden sağlamak ve mutluluğu yakalamak için çeşitli çözüm yolları aramaktadır. Özellikle kent yaşamının getirdiği ağırlıklardan uzaklaşmak ve bir süreliğine şehir stresinden uzaklaşmak, huzura erişmeyi hedefleyenler için önemli bir amaç haline gelmiştir. Bu amaç, doğayla iç içe olmayı, farklı çevrelerde bulunmayı, yeni arkadaşlıklar kurmayı, fiziksel ve ruhsal olarak olumlu deneyimler elde etmeyi ve genel olarak daha sağlıklı bir yaşam tarzını benimsemeyi içermektedir.

Rekreasyonel etkinlikler, bu tür hedeflere ulaşmak isteyen bireyler için önemli bir rol oynamaktadır. Rekreasyon, bireylere boş zamanlarını değerlendirme ve kendilerine mutluluk verecek aktivitelerle meşgul olma fırsatı sağlamaktadır. Bu aktiviteler, doğa yürüyüşleri, spor etkinlikleri, seyahatler, sanatsal faaliyetler ve daha birçok çeşidi içerebilmektedir. Bu etkinlikler, fiziksel ve ruhsal sağlığı desteklerken, aynı zamanda bireylerin farklı ortamlarda bulunarak yeni deneyimler kazanmalarına ve çevrelerine duyarlılıklarını artırmalarına yardımcı olmaktadır. Bu bağlamda, üniversite öğrencileri özellikle üniversite hazırlık döneminde sınav kaygıları, sonrasında yeni bir ortama uyum sağlama zorlukları, dönem dönem yaşadıkları sınav stresleri ve ekonomik bağımsızlık arayışları gibi birçok kaygıyı deneyimlemektedirler. Dolayısıyla üniversite öğrencilerinin rekreasyonel etkinliklere katılma ihtiyaçları oldukça anlaşılır bir durumdur. Rekreasyon, onlara sıkıştırılmış yaşam tarzlarından uzaklaşma fırsatı sunmakta, çevrelerini keşfetmelerine olanak tanımakta ve fiziksel-ruhsal sağlık açısından önemli faydalar sağlamaktadır.

1.1. Araştırmanın Problemi

Bu araştırmanın temel problemi, "Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Çevresel Duyarlılıkları ve Rekreasyon Alan Tercih Etkenleri Ölçeği ile demografik özellikleri arasında anlamlı bir farklılaşma var mıdır?" Sorusu, üniversite öğrencilerinin çevresel farkındalık düzeylerinin, rekreasyonel aktivitelerine katılım tercihlerine ve demografik özelliklerine nasıl etki ettiğini anlamaya yönelik bir çaba olarak öne çıkmaktadır. Araştırma, üniversite öğrencilerinin rekreasyonel ihtiyaçlarını daha iyi anlamak ve bu ihtiyaçları karşılamak için önemli bir adım olarak değerlendirilmektedir.

1.1.1. Alt Problemler

Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin cinsiyetlerine göre çevresel duyarlılıkları ve rekreasyon alan tercihleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?

Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin bölümlerine göre çevresel duyarlılıkları ve rekreasyon alan tercihleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?

Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin spor topluluklarına üye olma durumlarına göre çevresel duyarlılıkları ve rekreasyon alan tercihleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?

Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin sağlık durumlarına göre çevresel duyarlılıkları ve rekreasyon alan tercihleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?

Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin spor sıklıklarına göre çevresel duyarlılıkları ve rekreasyon alan tercihleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?

Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin çevresel duyarlılıkları ve rekreasyon alan tercihleri arasında anlamlı bir ilişki/ korelasyon var mıdır?

1.1.2. Araştırmanın Hipotezleri

H1: Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin cinsiyetlerine göre, çevresel duyarlılıkları ve rekreasyon alan tercihleri arasında anlamlı farklılık vardır.

H2: Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin bölümlerine göre çevresel duyarlılıkları ve rekreasyon alan tercihleri arasında anlamlı farklılık vardır.

H3: Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin spor topluluklarına üye olma durumlarına göre çevresel duyarlılıkları ve rekreasyon alan tercihleri arasında anlamlı farklılık yoktur.

H4: Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin spor yapma sıklıklarına göre çevresel duyarlılıkları ve rekreasyon alan tercihleri arasında anlamlı farklılık vardır.

H5: Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin sağlık durumlarına göre çevresel duyarlılıkları ve rekreasyon alan tercihleri arasında anlamlı farklılık yoktur.

H6: Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin çevresel duyarlılıkları ve rekreasyon alan tercihleri arasında anlamlı bir ilişki/ korelasyon vardır.

1.1.3. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, Afyon Kocatepe Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin çevresel duyarlılık ve rekreasyon alan tercih düzeylerini incelemek ve Kişisel Bilgi Formunda yer alan demografik değişkenlere göre çevresel duyarlılık ve rekreasyon alan tercih düzeylerinin nasıl bir farklılık gösterdiğini ortaya koymaktır.

1.1.4. Araştırmanın Varsayımları

Bireylerin, ölçekte yer alan sorulara doğru cevaplar verdikleri varsayılmıştır. Araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin kişisel bilgi formuna ve diğer iki ölçeğe kendi düşünceleriyle ve kendi iradeleriyle cevap verdikleri varsayılmıştır.

1.1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma, Afyon Kocatepe Üniversitesi Spor Bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrenciler ile sınırlıdır.

Araştırmada toplanan veriler, “Rekreasyon Alan Tercih Ölçeği” ve “Çevresel Alan Duyarlılık Ölçeği” ve “Kişisel Bilgi Formu” ile sınırlıdır.

Demografik özellikler; cinsiyet, bölüm, boy, vücut ağırlığı, gelir durumu, topluluk üyeliği, spor yapma sıklığı, sağlık durumları ile sınırlıdır.

1.2. Genel Bilgiler

1.2.1. Çevresel Duyarlılık

Çevresel duyarlılık, günümüzde çevre sorunlarının artan bir endişe kaynağı haline gelmesiyle birlikte daha da önem kazanan bir kavramdır. Çevresel duyarlılık, bireylerin, toplumların ve kurumların doğal çevreye ve çevresel sorunlara karşı duyarlılıklarını ifade eden bir terimdir. Bu duyarlılık, çevre bilinci, çevresel değerler ve çevresel etik gibi kavramlarla sıkça ilişkilendirilir. Çevresel duyarlı bireyler, doğal kaynakların sürdürülebilirliği bir şekilde kullanılması, çevresel sorunların önlenmesi ve çevre dostu davranışların teşvik edilmesi gibi hedeflere katkıda bulunma potansiyeline sahiptirler (Ramazanoğlu vd., 2004). Çevresel duyarlılık, sadece bireylerin çevresel sorunlara karşı farkındalık düzeyini yükseltmekle sınırlı değildir, aynı zamanda bu farkındalığı eyleme dönüştürme yeteneği de içermektedir. Bu bağlamda, çevresel duyarlılık sadece bir pasif bilinç durumu değil, aynı zamanda aktif çevre koruma çabalarının temelini oluşturabilmektedir. İnsanların çevresel duyarlılığını artırmak için çeşitli eğitim, iletişim ve kampanya yöntemleri kullanılmaktadır.

Bu yöntemler, insanların doğal çevre ile daha derin bir bağ kurmalarını, çevre sorunlarının karmaşıklığını anlamalarını ve çözümüne katkı sağlayabileceklerini hissetmelerini hedeflemektedir (Şahin ve Taşkiran, 2020).

Çevresel duyarlılık kavramı, disiplinler arası bir perspektifle ele alınmalıdır. Çevresel psikoloji, sosyoloji, ekoloji ve çevre etiği gibi alanlar, çevresel duyarlılık kavramının anlamını ve etkilerini anlamak için önemli katkılar sağlamaktadır. Özellikle çevresel etik açısından, insanların doğal çevre ile olan ilişkisi ve sorumluluğu üzerine derinlemesine düşünme fırsatı sağlamaktadır. Bu bağlamda, çevresel duyarlılık, sadece bireysel düzeyde değil, aynı zamanda toplumsal, kültürel ve politik düzeyde de incelenmelidir. Çünkü çevresel duyarlılık toplumsal dönüşüm ve politika oluşturma süreçlerine de etki

edebilmektedir (Erdoğan, 2006). Özellikle çevresel etik açısından, çevresel duyarlılık bireylerin doğal çevre ile kurdukları ilişkiyi ve bu ilişkinin sorumluluk boyutlarını derinlemesine düşünme fırsatı sunmaktadır. Erdoğan'ın (2006) vurguladığı gibi, bu bağlamda insanların çevreye karşı duyarlı olması sadece bireysel bir mesele değil, aynı zamanda toplumsal, kültürel ve politik bir boyut içermektedir.

Çevresel duyarlılığın toplumsal düzeyde incelenmesi, çevresel sorunlarla başa çıkma ve sürdürülebilirlik amacıyla toplumsal dönüşümü anlamak adına kritik bir öneme sahiptir. Bu bağlamda, bireylerin çevresel sorumluluklarına odaklanmanın ötesinde, toplumların genel çevresel bilinç düzeyi ve bu bilincin toplumsal normlara entegrasyonu da ele alınmalıdır. Çünkü çevresel duyarlılık, sadece bireylerin davranışlarına etki etmekle kalmayıp, aynı zamanda toplumsal değerleri ve normları şekillendirebilmektedir. Kültürel düzeyde, çevresel duyarlılık kavramının farklı kültürlerde nasıl algılandığı ve bu algının çevresel eylemler üzerinde nasıl bir etkiye sahip olduğu önemli bir araştırma alanını oluşturur. Kültürler arası karşılaştırmalar, çevreyle ilişki kurma biçimlerindeki farklılıkları ortaya çıkararak, kültürler arası bir çevresel etik perspektif geliştirmeye yardımcı olabilmektedir (Dolmacı ve Bulgan, 2013).

Son olarak, politik düzeyde çevresel duyarlılık, çevresel politika oluşturma süreçlerini etkileyebilmektedir. Toplumsal çevresel duyarlılığın yükselmesi, politika yapıcıları üzerinde baskı oluşturarak çevre dostu politikaların benimsenmesine katkı sağlayabilmektedir. Bu noktada, çevresel duyarlılığın politika yapma süreçlerine olan etkisi, sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşma çabalarını destekleyebilmektedir. Bu şekilde, çevresel duyarlılık kavramı hem bireylerin hem de toplumların çevre ile olan ilişkilerini anlamak ve sürdürülebilir bir gelecek için etkili politika ve toplumsal dönüşüm süreçlerini teşvik etmek adına disiplinler arası bir perspektifle kapsamlı bir şekilde değerlendirilmelidir (Öcal ve Bayansalduz, 2020).

Bu bağlamda, çevresel duyarlılık kavramı, çevre sorunlarıyla mücadelede önemli bir rol oynayan bir faktördür. Bu kavramın anlaşılması ve teşvik edilmesi, daha sürdürülebilir bir geleceğe doğru adım atmamıza yardımcı olabilmektedir. Bu nedenle, bu çalışma, spor bilimleri öğrencilerinin çevresel duyarlılığını anlamak ve

rekreasyon alan tercihleri ile ilişkilendirmek amacıyla bu önemli kavramı ayrıntılı bir şekilde incelemektedir (Karaküçük ve Yetim, 1996).

1.2.1.1. Çevresel Eğitim

Çevresel eğitim, çevre sorunlarına karşı duyarlılık ve çevre bilinci oluşturmayı amaçlayan eğitim yöntemleri ve programlarını içeren önemli bir alanı temsil etmektedir. Bu alan, bireylerin ve toplumların doğal çevre hakkında daha fazla bilgi sahibi olmalarını teşvik ederek, çevresel sorunların önlenmesi ve çözümü için katkı sağlamayı hedeflemektedir (Özkan, 2017).

Çevresel eğitimin temel amacı, insanların çevreyle olan ilişkisini anlamalarını ve bu ilişkiyi daha sürdürülebilir ve etik bir şekilde yönlendirmelerini desteklemektir. Bu bağlamda, çevresel eğitim, bireylerin çevresel sorunlara karşı daha duyarlı hale gelmelerini, çevre bilincini artırmalarını ve çevresel etik değerleri benimsemelerini teşvik etmektedir. Aynı zamanda, çevresel eğitim, katılımcıları doğal çevreyle etkileşime geçmeye teşvik etmektedir ve bu deneyimlerin çevresel sorunlara karşı bir motivasyon kaynağı haline gelmesini sağlamaktadır (Çetinkaya, 2011).

Çevresel eğitim, insanların çevresel sorunlarla olan ilişkilerini anlamalarını ve bu ilişkiyi sürdürülebilir ve etik bir şekilde yönlendirmelerini desteklemeyi amaçlayan bir önemli bir eğitim alanıdır. Bu eğitim, bireyleri çevresel sorunlara karşı duyarlı hale getirme, çevre bilincini artırma ve çevresel etik değerleri benimseme konularında etkili bir araç olarak işlev görmektedir. Çetinkaya'nın (2011) vurguladığı gibi, çevresel eğitim, katılımcıların çevresel konularda bilinçlenmelerine ve sorumluluk almalarına yardımcı olmak amacıyla tasarlanmıştır.

Çevresel eğitim aynı zamanda sürdürülebilirlikte kalkınmanın temel bir unsuru olarak da kabul edilmektedir. İnsanların doğal çevreye saygılı ve sorumlu bir şekilde davranmalarını teşvik ederek, çevresel eğitim, gelecek nesiller için daha yaşanabilmektedir bir dünya yaratma hedefine hizmet etmektedir (Dolmacı ve Bulgan, 2013).

Çevresel eğitim, sadece bireylerin çevreyle olan ilişkilerini güçlendirmekle kalmayıp, aynı zamanda sürdürülebilir kalkınmanın temel bir unsurunu oluşturarak gelecek nesiller için daha yaşanabilir bir dünya yaratma misyonunu üstlenmektedir. Dolmacı ve Bulgan'ın (2013) vurguladığı gibi, çevresel eğitim, insanların doğal çevreye saygılı ve sorumlu bir şekilde davranmalarını teşvik ederek sürdürülebilir kalkınma hedefine katkıda bulunmaktadır. Çevresel eğitim, bireylerin çevresel sorumluluklarını anlamalarını sağlayarak, onları sürdürülebilir bir gelecek için etkili bir şekilde hazırlamaktadır. Bu eğitim modeli, doğal kaynakların sürdürülebilir bir şekilde kullanılması, çevresel bozulmanın önlenmesi ve ekosistemlerin korunması gibi konularda bilinçlenmeyi hedefler. Bu sayede, bireylerin çevresel etkiyi azaltmaya yönelik bilinçli kararlar alması ve sürdürülebilir yaşam tarzlarını benimsemesi amaçlanır. Bu bakımdan, çevresel eğitim, sürdürülebilir kalkınmanın temel bir unsuru olarak öne çıkar. Bu eğitim modeli, bireyleri çevresel sorunlar konusunda bilinçlendirirken, aynı zamanda onları gelecek nesiller için daha yaşanabilir bir dünya yaratma hedefine yönlendirir.

Çevresel eğitim programlarının etkili bir şekilde tasarlanması ve uygulanması, çevre koruma çabalarını desteklemekte kritik bir rol oynamaktadır. Bu nedenle, spor bilimleri öğrencilerinin çevresel duyarlılıklarını anlamak ve geliştirmek için çevresel eğitim programlarının etkilerini incelemek, bu araştırmanın önemli bir bileşeni olarak görülmektedir (Usal, 1992).

1.2.1.2. Çevre Bilinci ve Farkındalık

Çevre bilinci ve farkındalık, çevre sorunlarına duyarlılık kazandırmak ve sürdürülebilirlik için bir geleceği desteklemek için kritik öneme sahip kavramlardır. Bu iki terim, çevresel duyarlılığın temel bileşenlerini oluşturur ve insanların doğal çevreleri hakkında daha bilinçli ve sorumlu davranmalarını teşvik etmektedir (Akturfan ve Şen, 2023). Çevre bilinci, bireylerin çevresel konularda sahip olduğu bilgi düzeyini ve bu konulardaki anlayışını ifade etmektedir. Bu bilinç, doğal kaynak kullanımı, enerji tüketimi, atık yönetimi gibi konularda bireylerin bilinçli kararlar almasını sağlamaktadır. Çevre bilinci, insanların çevresel etkilerini anlamalarına ve sürdürülebilir davranışlar geliştirmelerine yardımcı olarak, bireylerin çevresel sorumluluklarını daha etkili bir şekilde yerine getirmelerini hedefler.

Farkındalık ise, çevresel sorunlara karşı duyarlılığın bir ölçüsüdür. Bireylerin çevresel değişimlere, doğal kaynak tükenmelerine veya iklim değişikliklerine karşı bilinçli bir şekilde bilgi sahibi olmalarını içerir. Farkındalık, çevreyle ilgili olumsuz etkilerin yanı sıra, sürdürülebilir çözümleri de anlama ve destekleme kapasitesini ifade etmektedir. Bu bağlamda, farkındalık, bireylerin çevresel sorunları daha geniş bir perspektiften değerlendirmelerine yardımcı olarak, çözüm odaklı düşüncelerini teşvik etmektedir. Akturfan ve Şen'in (2023) belirttiği gibi, çevre bilinci ve farkındalık, çevresel duyarlılığın temel taşlarıdır. Bu iki kavram, bireylerin çevresel konulara karşı duyarlılık kazanmalarını ve çevresel etkileri minimize etmeye yönelik bilinçli eylemlerde bulunmalarını sağlayarak, sürdürülebilir bir geleceğe katkıda bulunmalarını hedefler. Bu bağlamda, çevre bilinci ve farkındalığın geliştirilmesi için eğitim ve bilinçlendirme faaliyetleri önemlidir. Okullarda, toplum merkezlerinde ve medya aracılığıyla düzenlenen programlar, bireylerin çevresel konularda daha bilinçli ve duyarlı olmalarını sağlamak için etkili araçlar sunabilmektedir. Bu çabalar, bireylerin sadece kendi çevresel davranışlarını değil, aynı zamanda toplumsal ve kültürel düzeyde çevre bilinci oluşturulmasına da katkıda bulunabilmektedir.

1.2.1.3. Çevre Bilinci Kavramı

Çevre bilinci, bireylerin doğal çevre hakkında bilgi sahibi olmalarını, çevresel süreçleri anlamalarını ve doğal kaynakların korunması gerektiği konusunda bir kavrayışa sahip olmalarını ifade etmektedir. Bu bilinç, çevrenin sürdürülebilirliği ve insanların çevre üzerindeki etkilerinin farkında olma ile ilgilidir. Çevre bilinci, insanların çevresel sorunlar hakkında daha fazla bilgi sahibi olmalarını teşvik ederken, aynı zamanda bu sorunların çözümüne katkı sağlamalarını da amaçlamaktadır (Kara vd., 2008).

1.2.1.4. Çevresel Farkındalık Kavramı

Çevresel farkındalık, bireylerin çevresel sorunlara ve çevre üzerindeki etkilerine karşı duyarlılık düzeyini ifade etmektedir. Bu farkındalık, insanların günlük yaşamlarında doğal çevreleriyle etkileşimlerini ve bu etkileşimin sonuçlarını anlamalarını içermektedir. Çevresel farkındalık, kişisel çevresel etik değerleri ve davranışları şekillendirmeye yardımcı olmaktadır (Gümüş ve Özgül, 2017). Çevresel farkındalık, doğanın güzelliklerini takdir etmekten, çevresel sorunların ciddiyetini anlamaya kadar geniş bir

yelpazede ortaya çıkabilmektedir. İnsanlar, doğal çevrelerine yönelik tutumlarını ve davranışlarını çevresel farkındalıklarına göre şekillendirebilmektedir.

Örneğin, bir kişi deniz kirliliğinin zararlarını anladığında, plastik atıklarını denizlere atma eyleminden kaçınma olasılığı daha yüksek olabilmektedir (Aytaç, 2006). Çevresel farkındalık, doğanın estetik güzelliklerini takdir etmekten, çevresel sorunların ciddiyetini anlamaya kadar geniş bir yelpazede ortaya çıkabilen önemli bir kavramdır. İnsanlar, doğal çevrelerine yönelik tutumlarını ve davranışlarını bu farkındalık seviyesine göre şekillendirebilmektedir. Aytaç'ın (2006) belirttiği gibi, örneğin bir kişi deniz kirliliğinin zararlarını anladığında, plastik atıklarını denizlere atma eyleminden kaçınma olasılığı daha yüksek olabilmektedir.

Bu bakımdan, çevresel farkındalık, doğanın güzelliklerini takdir etmekten çevresel sorunların ciddiyetini anlamaya kadar geniş bir spektrumda ortaya çıkabilen önemli bir kavramdır. Bu farkındalık, bireylerin çevresel davranışlarını ve kararlarını şekillendirerek, sürdürülebilir bir gelecek için kritik bir temel oluşturabilmektedir. Aytaç'ın (2006) vurguladığı gibi, çevresel farkındalık, bireylerin çevre konularına duyarlılık kazanmalarını sağlayarak, gelecek nesillerin doğal çevreleri üzerinde olumlu bir etki bırakmalarına olanak tanımaktadır.

Çevresel bilinç ve farkındalık, sadece bireylerin davranışlarını etkilemekle kalmaz, aynı zamanda toplumsal ve politik düzeyde de önemli etkilere sahiptir. Bilinçli ve farkında bireyler, çevre sorunlarının çözümüne yönelik politikalara destek sağlayabilmektedir. Ayrıca, çevresel bilinç ve farkındalık, toplumun genelinde sürdürülebilmektedir yaşam tarzlarının benimsenmesine katkıda bulunabilmektedir (Tütüncü, 2021).

1.2.1.5. Çevre Sorunları ve Etkileri

Çevre sorunları, günümüz dünyasının karşı karşıya olduğu en büyük zorluklardan biridir ve insanlar, doğal çevreleri üzerindeki etkilerinin daha iyi anlaşılmasını gerektiren bu sorunlarla başa çıkmak zorundadır (Şahin ve Taşkiran, 2020).

Çevre sorunları, iklim değışikliği, hava kirliliği, su kirliliği, toprak erozyonu, biyoçeşitlilik kaybı, orman tahribatı, atık yönetimi ve enerji kullanımını gibi bir dizi farklı alanı kapsar. Bu sorunlar, doğanın dengesini bozabilmektedir, insan sağlığını tehdit edebilmektedir ve ekonomik kayıplara neden olabilmektedir. İklim değışikliği gibi küresel çevre sorunları, tüm dünyayı etkileyen ve karmaşık bir şekilde birbirine bağlı olan sorunlardır (Dalkılıç ve Mil, 2017).

Bu sorunlar, tarım, su kaynakları, deniz ekosistemleri ve insan yerleşimleri üzerinde olumsuz bir etkiye neden olarak, toplumlar üzerinde büyük bir baskı oluşturabilmektedir. Bu bakımdan, çevre sorunları, karmaşık bir ađ içinde birbirine bağlıdır ve bu sorunların çözümü, bütünlük ve iş birliği gerektirmektedir. Dalkılıç ve Mil'in (2017) belirttiği gibi, bu sorunların anlaşılması ve ele alınması hem toplumların hem de uluslararası topluluğun çabalarını içeren kapsamlı bir stratejiyi gerektirmektedir. Bu bağlamda, bilim, teknoloji, eğitim ve politika gibi farklı alanlardan gelen katkıların entegrasyonu, sürdürülebilir bir gelecek için temel oluşturabilmektedir.

Yılmaz ve diğerleri (2009) tarafından belirtilen çevre sorunları, insanların yaşam kalitesini, sağlığını ve gelecekteki refahını etkileyen önemli zorlukları temsil etmektedir. Bu sorunların çözümü, sadece bilimsel ve teknolojik gelişmelerle değil, aynı zamanda toplumsal bilinçlenme, politika düzenlemeleri ve uluslararası iş birliği gibi çoklu bir yaklaşımı gerektirmektedir. Bu çerçevede, çevre sorunlarına karşı etkili bir mücadele için sürdürülebilir politikaların ve eğitim programlarının hayata geçirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Çevre sorunları, doğal dünya üzerinde de ciddi etkilere yol açar. Biyoçeşitlilik kaybı, türlerin soyu tükenmesine ve ekosistemlerin dengesizleşmesine neden olabilmektedir. İklim değışikliği, doğal yaşam alanlarının değışmesine ve yaban hayatının göç etmesine yol açabilmektedir. Orman tahribatı, habitat kaybına ve orman yangınlarına katkıda bulunabilmektedir. Bu çevre sorunları, ekosistemlerin istikrarını bozar ve doğal dünya üzerinde kalıcı zararlara yol açar (Gözen, 2019).

Bilinçli tüketim alışkanlıkları, çevre dostu davranışlar ve sürdürülebilir yaşam tarzları konusunda yapılan eğitimler, toplumların çevre sorunlarına karşı daha bilinçli ve duyarlı olmalarına katkı sağlamaktadır. Bu, uzun vadeli çevresel sürdürülebilirlik için temel bir faktördür. Bu bağlamda, çevre sorunları ve etkileri, insanlar, toplumlar ve doğal dünya üzerinde önemli bir etkiye sahip olan karmaşık ve öncelikli meselelerdir. Bu sorunlarla başa çıkmak, sürdürülebilmektedir bir gelecek için elzemdir. Bu nedenle, spor bilimleri öğrencilerinin çevresel duyarlılıklarının ve rekreasyon alan tercihlerinin incelenmesi, bu öğrencilerin çevre sorunlarına karşı farkındalıklarını artırma ve bu sorunlarla ilgili çözüm bulma potansiyeline katkı sağlayabilmektedir (Cihan vd., 2021).

1.2.2. Çevre Kavramı

Çevre kavramı, insanların yaşamlarını sürdürebilmeleri için etkileşim içinde oldukları karmaşık bir öğeler topluluğunu ifade etmektedir. Bu kavram, farklı disiplinlerden gelen bilim insanları ve düşünürler tarafından çeşitli açılardan ele alınmış ve tanımlanmıştır. Çevre, insanların yanı sıra bitki örtüsü, hayvanlar, mikroskobik organizmalar ve doğanın karmaşıklık, çevre kavramının daha derinlemesine anlaşılmasını diğer bileşenlerini içermektedir. Bu gerektirir (Gökmen ve Ege, 2020). Çevre, fiziksel, biyolojik, kimyasal ve sosyal unsurların kompleks bir etkileşim ağıdır. Bu unsurlar arasındaki dinamik ilişkiler, çevrenin sürekli değişen ve evrimleşen bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir. İnsanlar, çevreleriyle etkileşim içinde olduklarından, çevre sadece biyofiziksel özelliklerle sınırlı kalmaz, aynı zamanda kültürel, ekonomik ve politik faktörleri de içerir. Bu bağlamda, çevre kavramı, disiplinler arası bir bakış açısıyla ele alınmalıdır.

Birinci tanıma göre çevre, bireylerin yaşamlarını sürdürebilmeleri için gerekli olan öğelerin toplamını içermektedir. Bu öğeler, doğal kaynaklar, su, hava, toprak gibi fiziksel bileşenlerden, bitki örtüsü, hayvanlar ve mikroorganizmalar gibi biyolojik bileşenlere kadar geniş bir yelpazede yer alır. Ayrıca, kültürel, tarihi ve sosyal unsurlar da çevrenin bir parçasını oluşturur. Bu tanım, çevrenin sadece fiziksel özelliklerini değil, aynı zamanda insan kültürü, tarih ve toplumsal ilişkiler gibi soyut unsurları da içerdiğini vurgulamaktadır (Aşan, 2019). Aşan'ın (2019) ortaya koyduğu birinci tanıma göre, çevre kavramı, bireylerin yaşamlarını sürdürebilmeleri için gerekli olan çeşitli öğelerin

toplamını içermektedir. Bu tanım, çevrenin sadece fiziksel bileşenlerle sınırlı kalmayıp, geniş bir yelpazede doğal, biyolojik ve kültürel unsurları içerdiğini vurgulamaktadır. Doğal kaynaklar, su, hava ve toprak gibi temel fiziksel bileşenlerin yanı sıra, bitki örtüsü, hayvanlar ve mikroorganizmalar gibi biyolojik bileşenler de çevreyi oluşturan önemli unsurlardır.

Bu bakımdan, Aşan'ın (2019) tanımı, çevre kavramını sadece doğal bileşenlerle sınırlı olmayan, aynı zamanda kültürel, tarihi ve sosyal unsurları içeren bir bütün olarak ele almaktadır. Bu geniş perspektif, çevre sorunlarına daha kapsamlı ve sürdürülebilir çözümler geliştirmek için önemli bir temel sağlamaktadır.

İkinci tanıma göre, çevre, canlıların etkileşimde bulunduğu biyotik bileşenleri içermektedir. Bu tanım, bireylerin çevresini sadece fiziksel öğelerle sınırlamaz, aynı zamanda bu çevrede yaşayan canlıların etkileşimini vurgulamaktadır. Bu etkileşim, canlıların birbirlerine olan bağımlılığını ve ekolojik dengeyi belirler. Çevre, canlıların yaşam alanıdır ve bu alanın korunması ve sürdürülebilirliği, doğal dünya ve insanların refahı için kritik öneme sahiptir (Malkoç, 2011).

Fiziksel çevre, çevrenin bir unsuru olarak kabul edilir ve kültürel, tarihi, sosyal ve yapay öğeleri içermektedir. Bu tanım, çevrenin sadece doğal özelliklerini değil, aynı zamanda insan yapısı olan şehirler, yapılar, teknolojik gelişmeler ve insan etkisi altındaki alanları da içermektedir. Fiziksel çevre, insanların yaşamlarını şekillendiren ve çevrelerine etki eden karmaşık bir dinamik olarak kabul edilmektedir (Gökmen ve Ege, 2020).

Bu kavram, doğal ve insan yapımı unsurları içerir ve insanların yaşamlarını sürdürebilmeleri için vazgeçilmezdir. Çevre ile ilişkimiz, gelecek nesillerin sağlıklı bir çevrede yaşamasını sağlama sorumluluğunu da içermektedir. Bu nedenle, çevre kavramının anlaşılması ve korunması, toplumsal ve çevresel sürdürülebilirlik için kritik bir öneme sahiptir (Tütüncü, 2018).

Tütüncü'nün (2018) tanımına göre, çevre kavramı, insan yaşamının ayrılmaz bir parçası olarak ele alınmaktadır. Bu tanım, çevrenin karmaşıklığını vurgulayarak, doğal ve insan

yapımı unsurları içeren çok yönlü bir konsept olduğunu ortaya koyar. Çevre, sadece doğal kaynakları değil, aynı zamanda insan faaliyetlerinin ve yapılarının etkilerini de içerir. Bu nedenle, çevre, insanların yaşamlarını sürdürebilmeleri için vazgeçilmez bir faktördür. Bu bakımdan, Tütüncü'nün (2018) tanımı, çevre kavramını sadece fiziksel bir alan olarak değil, aynı zamanda insanların yaşamlarını etkileyen ve gelecek kuşaklar için önemli bir miras olan çok yönlü bir konsept olarak ele almaktadır. Bu perspektif, çevre sorunlarının çözümüne ve sürdürülebilir bir gelecek için gerekli adımların atılmasına yönelik bilinçli çabaların önemini vurgulamaktadır.

1.2.3. Rekreasyon Kavramı

Rekreasyon kavramı, modern yaşamın getirdiği yoğun tempoya karşı bir nefes alma ve bedensel-ruhsal yeniden şarj olma fırsatını sunan önemli bir sosyal ve kültürel olguyu ifade etmektedir. Rekreasyon, insanların fiziksel aktivitelerden sanatsal etkinliklere, doğa yürüyüşlerinden seyahatlere kadar geniş bir yelpazede keyif aldıkları ve gevşedikleri faaliyetleri içermektedir (Kızanlıklılı, 2016). Kızanlıklılı'nın (2016) tanımına göre, rekreasyon kavramı, modern yaşamın hızlı tempolarına karşı bir nefes alma ve bedensel-ruhsal yeniden şarj olma fırsatını ifade eden önemli bir sosyal ve kültürel olgudur. Bu tanım, rekreasyonun sadece bir boş zaman etkinliği olmanın ötesinde, insanların sağlığını ve yaşam kalitesini artıran bir deneyim olduğunu vurgulamaktadır. Rekreasyon, çeşitli aktiviteler aracılığıyla keyif almanın yanı sıra zihinsel ve fiziksel iyilik hali sağlama amacını taşımaktadır.

Bu bakımdan, rekreasyon kavramı, modern yaşamın getirdiği zorluklara karşı bir çözüm olarak ortaya çıkmaktadır. Kızanlıklılı'nın (2016) tanımı, rekreasyonun sadece boş zaman etkinliği değil, aynı zamanda bireylerin sağlık ve refahlarını artıran bir deneyim olduğunu vurgulamaktadır. Bu bağlamda, rekreasyonun toplumsal ve bireysel düzeyde teşvik edilmesi, sağlıklı ve dengeli bir yaşamın sürdürülmesine katkı sağlayabilmektedir.

Rekreasyon terimi, "yeniden yaratma" anlamına gelen Latince kökenli "recreatio" kelimesinden gelir. Rekreasyon, insanların iş, eğitim veya diğer günlük yaşam sorumluluklarından uzaklaşarak, hoşlandıkları aktivitelere zaman ayırma sürecini ifade

etmektedir. Bu süreç, bireylere fiziksel ve zihinsel rahatlama, stres azaltma, eğlence ve kişisel gelişim fırsatları sağlamaktadır (Tütüncü, 2017).

Rekreasyon, kişisel tatminin yanı sıra toplumsal birleşme ve kültürel etkileşim için de bir platform sağlamaktadır. İnsanlar, rekreasyon etkinlikleri aracılığıyla sosyal bağlantılar kurabilmektedir, yeni arkadaşlıklar edinebilmektedir ve toplumsal kimliklerini güçlendirebilmektedir. Ayrıca, rekreasyon, kültürel mirası koruma ve sanatsal yaratıcılığı teşvik etme açısından da önemlidir (Müftüler, 2008). Tütüncü'nün (2017) tanımına göre, rekreasyon terimi, Latince kökenli "recreatio" kelimesinden türemiş olup "yeniden yaratma" anlamını taşımaktadır. Bu kelimenin içerdiği anlam, insanların günlük yaşam sorumluluklarından uzaklaşarak, hoşlandıkları aktivitelere zaman ayırma sürecini ifade etmektedir. Rekreasyon, bireylere fiziksel ve zihinsel rahatlama, stres azaltma, eğlence ve kişisel gelişim fırsatları sağlayan bir süreç olarak öne çıkar.

Bu bakımdan, rekreasyonun "yeniden yaratma" anlamını taşıyan Latince kökenli bir kelime olduğu ve Tütüncü'nün (2017) tanımına göre, bu terimin insanlara fiziksel ve zihinsel rahatlama, stres azaltma, eğlence ve kişisel gelişim fırsatları sağlayan bir süreci ifade ettiği görülmektedir. Rekreasyon, modern yaşamın getirdiği yoğunluğa karşı bir kaçış ve insanların kendilerine zaman ayırarak yeniden canlanmalarını sağlayan önemli bir sosyal ve kültürel olgudur. Rekreasyon, insanların sağlıklı bir yaşam tarzı sürdürmelerine katkıda bulunmaktadır. Fiziksel aktiviteler, rekreasyonun önemli bir bileşenidir ve obezite, kalp hastalıkları ve diğer sağlık sorunlarının önlenmesine yardımcı olabilmektedir. Aynı zamanda, zihinsel sağlığı destekler, stresi azaltır ve yaşam kalitesini artırmaktadır.

Toplumsal düzeyde, rekreasyon insanların bir araya gelmelerini teşvik etmektedir ve toplumsal bağları güçlendirir. Ayrıca, turizm ve eğlence endüstrilerinin bir parçası olarak ekonomik büyümeye katkı sağlamaktadır. Rekreasyon alanları, turistlerin ve yerel halkın keyif aldığı ve harcadığı yerlerdir, bu da yerel ekonomilere canlılık kazandırır (Kızanıklı, 2016).

Rekreasyon, kişisel tatminin yanı sıra toplumsal birleşmeyi ve kültürel etkileşimi teşvik eden önemli bir sosyal ve kültürel olgudur. Bu nedenle, spor bilimleri öğrencilerinin rekreasyon alan tercihlerini anlamak, bu öğrencilerin yaşamlarını daha dengeli ve sağlıklı bir şekilde sürdürmelerine yardımcı olabilmektedir ve gelecekteki rekreasyon politikalarının ve programlarının geliştirilmesine katkı sağlayabilmektedir (Müftüler, 2008). Bu kapsamda, spor bilimleri öğrencilerinin rekreasyon tercihlerini anlamak, bu öğrencilerin yaşamlarını daha dengeli ve sağlıklı bir şekilde sürdürmelerine yardımcı olabilmektedir. Ayrıca, bu anlayış, gelecekteki rekreasyon politikalarının ve programlarının daha etkili bir şekilde geliştirilmesine katkı sağlayabilmektedir. Müftüler'in (2008) vurguladığı gibi, bu tür bir anlayış, rekreasyonun birey ve toplum üzerindeki olumlu etkilerini daha iyi anlamamıza ve değerlendirmemize olanak tanımaktadır.

Rekreasyon kavramı, insan yaşamının vazgeçilmez bir parçasıdır ve farklı disiplinlerden gelen bilim insanları tarafından çeşitli açılardan ele alınmıştır. Rekreasyonun tanımı, onun karmaşıklığını ve çok yönlülüğünü yansıtmaktadır. İlk bakışta, rekreasyon kelimesi "yeniden yaratma" veya "yeniden oluşturma" anlamına gelmektedir ve bu, bir şeyin yeni baştan yaratılması veya kazanılması fikrini çağırır. Ancak, rekreasyonun derinlemesine anlaşılabilmesi için daha fazla ayrıntıya ihtiyaç vardır (Kaya vd., 2015).

Rekreasyon, kişisel tercihlere dayalı olarak boş zaman aktiviteleri olarak tanımlanabilmektedir. İnsanların iş, eğitim veya diğer zorunlu faaliyetlerin ötesinde, kendi isteklerine göre katıldıkları ve kişisel tatmin sağladıkları etkinlikler olarak öne çıkmaktadır. Bu, bireylerin boş zamanlarını eğlenceli ve keyifli anlarla doldurduğu bir süreçtir (Tıraş, 2008). Rekreasyon, bireylerin kişisel tercihlerine dayalı olarak boş zamanlarını değerlendirdikleri ve kendi isteklerine göre katıldıkları etkinliklerin geniş bir yelpazesini kapsayan bir kavramdır. Tıraş'ın (2008) tanımına göre, rekreasyon, insanların iş, eğitim veya diğer zorunlu faaliyetlerden uzaklaşarak, boş zamanlarını eğlenceli ve keyifli anlarla doldurdukları bir süreçtir. Bu kapsamda, rekreasyonun temel özelliği, bireylerin kendi istek ve ihtiyaçlarına göre etkinliklere katılma özgürlüğüdür. İnsanlar, hoşlandıkları aktivitelere yönelebilmektedir, spor, sanat, doğa etkinlikleri gibi farklı alanlarda kendilerini ifade edebilmekte ve bu süreçte kişisel tatmin elde edebilmektedir.

Bu, bireylerin ruhsal ve zihinsel sağlıklarını destekleyerek, yaşam kalitelerini artıracakları bir fırsat sağlamaktadır.

Rekreasyonun bu çok yönlü doğası, bireylerin çeşitli ilgi alanlarına hitap etme ve farklı aktivitelerle kendilerini geliştirme fırsatı bulma imkânı sağlamaktadır. Ayrıca, bu etkinliklerin bireylerin stresle başa çıkma, motivasyonlarını artırma ve genel yaşam memnuniyetini artırma potansiyeli vardır. Bu bakımdan, rekreasyon, bireylerin boş zamanlarını etkili bir şekilde değerlendirmelerini sağlayan, kişisel tercihlere dayalı ve tatmin edici bir süreçtir. Tıraş'ın (2008) vurguladığı gibi, bu etkinlikler, insanların yaşamlarına anlam katmanın yanı sıra, ruhsal ve zihinsel sağlıklarını güçlendirmelerine olanak tanımaktadır.

Rekreasyonun anlamı, bireyden bireye değişebilmektedir. Bir kişi için rekreasyon, sporla uğraşmak veya açık havada doğa yürüyüşleri yapmak olabilirken, başkası için sanatsal aktiviteler, kitap okuma veya müzik dinleme gibi daha içsel ve yaratıcı faaliyetleri içerebilmektedir. Bu nedenle rekreasyon, kişisel tercihlere ve ilgi alanlarına göre büyük bir çeşitlilik gösterebilmektedir (Kaya vd., 2015).

Rekreasyon aynı zamanda boş zamanın kullanımıyla ilgilidir. Boş zaman, insanların zorunlu işlerini ve günlük yaşam aktivitelerini yerine getirdikten sonra kalan zaman dilimini ifade etmektedir. Rekreasyon, bu boş zamanı etkili bir şekilde kullanma ve yaşamın kalitesini artırma amacını taşımaktadır. İnsanların fiziksel, zihinsel ve duygusal ihtiyaçlarını karşılamak için bu zamanı değerlendirmelerine olanak sağlamaktadır (Tütüncü vd., 2017).

Rekreasyonun önemi sadece bireyler için değil, aynı zamanda toplumlar ve topluluklar için de büyüktür. Toplumlar, rekreasyon etkinlikleri aracılığıyla sosyal bağlarını güçlendirebilmektedir, kültürel etkileşimi teşvik edebilmektedir ve toplumsal birlik ve dayanışmayı artırabilmektedir. Ayrıca, rekreasyon, stresi azaltma, sağlıklı yaşam biçimlerini teşvik etme ve kişisel gelişimi destekleme açısından önemli bir rol oynamaktadır. Rekreasyonun anlamı, bireyden bireye değişen ve kişisel tercihlere göre çeşitlenen bir kavramdır. Kaya vd. (2015) tarafından belirtildiği gibi, bir kişi için

rekreasyon, fiziksel aktivitelerle uğraşmayı içerebilirken, başkası için daha içsel ve yaratıcı faaliyetleri kapsayabilmektedir. Bu çeşitlilik, rekreasyonun kişisel tercihler ve ilgi alanlarına bağlı olarak geniş bir yelpazede ifade edilebilen esnek bir kavram olduğunu göstermektedir. Her bireyin rekreasyonu farklı şekillerde tanımlaması, bu aktivitelerin kişisel anlam ve değerlendirme ile yoğrulduğunu göstermektedir. Kimisi için spor, egzersiz ve açık hava aktiviteleri stres atma ve fiziksel sağlığı destekleme araçları olarak öne çıkabilmektedir. Bu kişiler, rekreasyonu bedensel ve zihinsel sağlıklarını sürdürmek için bir araç olarak kullanabilmektedir. Spor bilimleri öğrencileri için, rekreasyon kavramını anlamak, insanların yaşam kalitesini artırmak ve toplumsal refahı teşvik etmek için potansiyel bir araç olarak nasıl kullanılacağına dair önemli bir temel oluşturmaktadır (Kaya vd., 2015).

1.2.3.1. Rekreasyonun Fiziksel ve Psikolojik Etkileri

Rekreasyon, bireylerin fiziksel aktivite düzeylerini artırmalarını teşvik etmektedir. Yüzme, bisiklet sürme, koşu gibi rekreasyonel aktiviteler, kas gücünü artırabilmektedir, kardiyovasküler sağlığı iyileştirebilmektedir ve kilo kontrolüne yardımcı olabilmektedir. Bu, obezite, diyabet ve kalp hastalığı gibi kronik sağlık sorunlarının riskini azaltabilmektedir.

Rekreasyon, mental sağlık sorunlarıyla başa çıkmada etkili bir yardımcı olabilmektedir. Doğa ile temas, manevi refahı artırabilmektedir ve depresyon, anksiyete ve stres gibi sorunları hafifletebilmektedir (Metin vd., 2013).

Rekreasyon, bireylerin fiziksel ve psikolojik sağlığını olumlu yönde etkileyen önemli bir faktördür. Bu etkiler, esneklik, denge, koordinasyon, uyku kalitesi ve genel yaşam kalitesi gibi çeşitli alanları kapsar. Rekreasyon etkinlikleri, sağlıklı yaşam biçimini teşvik etmektedir ve yaşam kalitesini artırmaktadır (Oktay vd., 2016). Rekreasyonun, bireylerin fiziksel ve psikolojik sağlığını olumlu yönde etkilediği konusundaki literatür, çeşitli sağlık alanlarındaki faydalı etkileri vurgulamaktadır. Bu etkiler, esneklik, denge, koordinasyon, uyku kalitesi ve genel yaşam kalitesi gibi temel alanları kapsamaktadır.

Rekreasyon etkinlikleri, bireylerin fiziksel becerilerini geliştirmelerine katkı sağlamaktadır. Özellikle dans, yoga, pilates gibi aktiviteler, esneklik, denge ve koordinasyon gibi temel fiziksel yeteneklerin geliştirilmesine yardımcı olabilmektedir. Dans, vücut farkındalığını artırırken, yoga ve pilates kas gruplarının dengesini sağlamada etkilidir. Bu etkinlikler, kasların güçlenmesine, vücut pozisyonlarının iyileştirilmesine ve daha sağlam bir temel oluşturulmasına yardımcı olmaktadır (Sakçı, 2020). Rekreasyon etkinlikleri, bireylerin fiziksel becerilerini geliştirmelerine önemli katkılarda bulunmaktadır. Özellikle dans, yoga ve pilates gibi aktiviteler, esneklik, denge ve koordinasyon gibi temel fiziksel yeteneklerin üzerinde olumlu etkiler bırakabilmektedir. Bu etkinlikler hem bedensel hem de zihinsel sağlığı destekleyerek bireylerin genel yaşam kalitesini artırabilmektedir.

Rekreasyon etkinlikleri, psikolojik sağlık üzerinde de olumlu etkilere sahiptir. Stres, endişe ve depresyon gibi duygusal sorunlarla başa çıkmada rekreasyon önemli bir rol oynamaktadır. Fiziksel aktivite, mutluluk hormonlarının salınımını artırmaktadır ve ruh halini iyileştirir. Ayrıca, rekreasyon etkinlikleri, insanların sosyal bağlarını güçlendirmelerine yardımcı olabilmektedir, bu da psikolojik sağlık açısından önemlidir (Çetinkaya ve Kaplan, 2020).

Rekreasyonun fiziksel ve psikolojik sağlık üzerindeki olumlu etkileri göz ardı edilmemelidir. Bu etkinlikler, esneklik, denge, koordinasyon, uyku kalitesi ve genel yaşam kalitesi gibi bir dizi sağlık faktörünü iyileştirme potansiyeline sahiptir. Düzenli rekreasyon, bireylerin daha sağlıklı, mutlu ve dengeli bir yaşam sürmelerine katkıda bulunmaktadır (Yozcu ve Demirkol, 2019).

1.2.3.2. Rekreasyon ve Stres Yönetimi

Modern yaşamın hızı ve karmaşıklığı, bireyler üzerinde stresin artmasına yol açmaktadır. Stres, fiziksel ve psikolojik sağlığımızı tehdit edebilen yaygın bir sorundur ve bu nedenle etkili bir stres yönetimi stratejisi geliştirmek önemlidir. Bu noktada, rekreasyon etkinlikleri, stresin azaltılmasında ve rahatlama sağlamada etkili bir araç olarak öne çıkmaktadır. Doğa yürüyüşleri, yoga, meditasyon ve piknikler gibi aktiviteler, zihinsel rahatlama ve stres yönetimi konularında önemli katkılar sunabilmektedir (Cereci, 2010).

Rekreasyon aktivitelerinin stres yönetimindeki etkisi, fiziksel ve psikolojik düzeyde gerçekleşir. Bu etkiler, stresin vücudumuz üzerindeki olumsuz etkilerini hafifletmeye yardımcı olmaktadır. Özellikle doğa yürüyüşleri ve açık hava aktiviteleri, doğanın sakinleştirici etkisi sayesinde zihinsel rahatlama sağlamaktadır. Ağaçların yeşilliği, kuş sesleri ve doğanın diğer unsurları, insanların zihinsel olarak gevşemesine ve stresten uzaklaşmasına yardımcı olmaktadır. (Bırol ve Aydın, 2020).

Ramazanoğlu vd. (2004) tarafından yapılan bir çalışma, düzenli rekreasyonun uyku üzerindeki olumlu etkilerini vurgulamaktadır. Bu alışma, düzenli egzersiz yapan bireylerin genellikle daha hızlı uykuya daldığını, gece boyunca daha az uyanma yaşadıklarını ve daha kaliteli bir uyku deneyimi yaşadıklarını göstermiştir. Bu bağlamda, rekreasyonun sağladığı fiziksel aktivite, uyku düzeninin düzenlenmesine katkıda bulunarak bireylerin daha sağlıklı bir uyku almasına olanak tanımaktadır. Düzenli ve uygun bir rekreasyon programı, bireylerin uyku kalitesini artırarak genel yaşam kalitelerini iyileştirebilmektedir.

Rekreasyon, mental sağlık sorunlarıyla başa çıkmada etkili bir yardımcı olabilmektedir. Doğa ile temas, manevi refahı artırabilmektedir ve depresyon, anksiyete ve stres gibi sorunları hafifletebilmektedir (Metin vd., 2013).

Rekreasyon, sosyal bağlantıların geliştirilmesine ve toplumsal iyiliğin artırılmasına katkı sağlamaktadır. Grup aktiviteleri ve organizasyonlar, insanların yeni arkadaşlıklar kurmasına ve toplumsal bağlarını güçlendirmesine yardımcı olabilmektedir. (Koçyiğit ve Yıldız, 2014).

Bu bağlamda, rekreasyonun fiziksel ve psikolojik sağlığa olan olumlu etkileri çok yönlüdür. Fiziksel aktivite, stres azaltma, zihinsel rahatlama ve sağlıklı yaşam biçimini teşvik etme açısından önemlidir. Aynı şekilde, rekreasyonun psikolojik iyi oluş üzerindeki etkileri, özsaygı, sosyal bağlantılar ve yaratıcılığı artırarak kişisel gelişimi teşvik etmektedir. Bu nedenle, spor bilimleri ğrencilerinin rekreasyon aktivitelerinin önemini anlamaları ve bu aktivitelerin sağlık ve iyi oluşlarına olan katkılarını

değerlendirmeleri hem kendi yaşamları hem de gelecekteki profesyonel uygulamaları için önemlidir (Ramazanoğlu vd., 2004).

Modern yaşamın hızı ve karmaşıklığı, bireyler üzerinde stresin artmasına yol açmaktadır. Stres, fiziksel ve psikolojik sağlığımızı tehdit edebilen yaygın bir sorundur ve bu nedenle etkili bir stres yönetimi stratejisi geliştirmek önemlidir. Bu noktada, rekreasyon etkinlikleri, stresin azaltılmasında ve rahatlama sağlamada etkili bir araç olarak öne çıkmaktadır. Doğa yürüyüşleri, yoga, meditasyon ve piknikler gibi aktiviteler, zihinsel rahatlama ve stres yönetimi konularında önemli katkılar sunabilmektedir (Cereci, 2010). Rekreasyon aktivitelerinin stres yönetimindeki etkisi, fiziksel ve psikolojik düzeyde gerçekleşir. Bu etkiler, stresin vücudumuz üzerindeki olumsuz etkilerini hafifletmeye yardımcı olmaktadır. Özellikle doğa yürüyüşleri ve açık hava aktiviteleri, doğanın sakinleştirici etkisi sayesinde zihinsel rahatlama sağlamaktadır. Ağaçların yeşilliği, kuş sesleri ve doğanın diğer unsurları, insanların zihinsel olarak gevşemesine ve stresten uzaklaşmasına yardımcı olmaktadır. (Birold ve Aydın, 2020).

Yoga ve meditasyon gibi aktiviteler, zihinsel rahatlama için özel olarak tasarlanmıştır. Bu aktiviteler, derin nefes alma, odaklanma ve şimdiki anın tadını çıkarma gibi teknikleri içermektedir. Yoga ve meditasyon pratiği, zihinsel sakinliği artırır, stres hormonlarının seviyelerini düşürür ve duygusal dengeyi destekler. Bu nedenle, düzenli yoga veya meditasyon uygulaması, stresin olumsuz etkileriyle başa çıkmak için etkili bir strateji olabilmektedir. Piknikler gibi sosyal aktiviteler, aynı zamanda stres yönetimi açısından önemlidir. Arkadaşlar veya aile üyeleriyle zaman geçirmek, sosyal destek ağını güçlendirebilmektedir ve stresle başa çıkmada önemli bir faktör olabilmektedir. Gülme, paylaşma ve bağlantı kurma, duygusal refahı artırmaktadır ve stresin etkilerini hafifletir (Cereci, 2010).

Stresin uzun süreli etkileri sağlık üzerinde olumsuz sonuçlar doğurabilmektedir. Kalp hastalıkları, yüksek tansiyon, bağışıklık sistemi zayıflığı ve ruh sağlığı sorunları gibi ciddi sağlık sorunları, kronik stresin bir sonucu olabilmektedir. Bu nedenle, stres yönetimi önemlidir ve rekreasyon aktiviteleri bu yönde etkili bir rol oynamaktadır. Bu bağlamda, rekreasyon etkinlikleri, stresin azaltılmasında ve rahatlama sağlamada etkili bir araçtır.

Doğa yürüyüşleri, yoga, meditasyon ve piknikler gibi aktiviteler, zihinsel rahatlama ve stres yönetimi konularında önemli katkılar sağlamaktadır. Bu aktiviteler, fiziksel sağlığa olumlu bir katkı yapar ve stresin olumsuz etkilerini hafifletir. Stresle başa çıkmak için rekreasyonun potansiyelini keşfetmek, daha sağlıklı ve dengeli bir yaşam tarzının bir parçası olabilmektedir (Avşar, 2022).

1.2.3.3. Rekreasyonun Sosyal ve Psikolojik Faydaları

Rekreasyon, bireylerin fiziksel sağlığını desteklemenin ötesinde, psikolojik ve sosyal iyiliklerini artırmada önemli bir rol oynamaktadır. Bu kapsamlı kavram, özsaygı ve özgüvenin artırılmasından sosyal bağların güçlendirilmesine kadar bir dizi olumlu etki sağlamaktadır.

Rekreasyon etkinlikleri, bireylerin özsaygı ve özgüvenlerini artırabilmektedir. Bu aktiviteler, kişisel başarı hissi yaratma fırsatı sağlamaktadır. Yeni beceriler öğrenmek, kişisel sınırları aşmak ve zorlukları aşmak, bireylerin kendilerine olan inançlarını güçlendirebilmektedir. Özellikle spor ve açık hava aktiviteleri, fiziksel yeteneklerin geliştirilmesine ve bu alandaki başarıların kutlanmasına olanak tanımaktadır. Bu da bireylerin kendilerini daha yetenekli ve güçlü hissetmelerini sağlamaktadır (Ekingen ve Şahin, 2021).

Rekreasyon, sosyal bağların geliştirilmesine ve toplumsal iyiliğin artırılmasına katkı sağlamaktadır. Grup aktiviteleri ve organizasyonlar, insanların yeni arkadaşlıklar kurmasına ve toplumsal bağlarını güçlendirmesine yardımcı olabilmektedir. Spor takımları, dans grupları, doğa yürüyüşleri ve diğer rekreasyon etkinlikleri, insanların ortak ilgi alanlarına sahip insanlarla tanışmasına olanak tanımaktadır. Bu, sosyal destek ağlarını genişletir ve toplumsal bağları güçlendirir (Akten, 2003).

Rekreasyon etkinlikleri, stresi azaltmada ve duygusal iyi hali artırmada etkili bir araç olarak hizmet etmektedir. Zorlu aktivitelerin üstesinden gelmek, rahatlama sağlamaktadır ve kişisel zindeliği artırmaktadır. Aynı zamanda, rekreasyon etkinlikleri zihinsel rahatlama için bir fırsat sağlamaktadır. Yoga, meditasyon ve doğa yürüyüşleri

gibi aktiviteler, zihinsel sakinliđi teŖvik eder, stres hormonlarının seviyelerini dūŖürür ve duygusal dengeyi destekler (Turgut ve Ardahan, 2013).

Rekreasyon, yaŖam kalitesini artırmanın önemli bir yoludur. İnsanlar iŖ ve diğer günlük sorumluluklar arasında sıkıŖıp kaldığında, rekreasyon zamanı, kiŖisel tatmin ve mutluluğun artırılması için bir fırsat sağlamaktadır. Keyif alınan aktiviteler, yaŖamın anlamını ve amaçlarını artırabilmektedir. Bu da bireylerin daha tatmin edici ve mutlu bir yaŖam sürmelerine yardımcı olmaktadır. Bu bağlamda, rekreasyon etkinlikleri, bireylerin özsaygı, özgüven, sosyal bağlar, stres yönetimi ve duygusal iyi hallerini artırmada önemli bir rol oynamaktadır. Bu aktiviteler, insanların daha sağlıklı, dengeli ve tatmin edici bir yaŖam sürmelerine katkıda bulunmaktadır. Rekreasyonun psikolojik ve sosyal faydalarının daha fazla vurgulanması, bireylerin bu tür etkinliklere daha fazla katılmasını teŖvik edebilmektedir ve toplumsal iyilik üzerinde olumlu etkiler yaratabilmektedir (Sezer ve Akova, 2016).

1.2.3.4. Rekreasyon Aktiviteleri ve ÇeŖitleri

Rekreasyon, çeŖitli aktiviteler ve ilgi alanlarını kapsayan geniş bir yelpazede faaliyetleri içermektedir. İnsanların eğlenmelerini, gevŖemelerini ve bedensel-ruhsal olarak yeniden Ŗarj olmalarını sağlayan bu aktiviteler, her yaŖ grubu ve ilgiye hitap eden farklı türlerde sunulur. Rekreasyon aktiviteleri, bireylerin kiŖisel ilgi ve yeteneklerine göre büyük bir çeŖitliliđe sahiptir. Bu aktiviteler, genellikle fiziksel, sosyal ve zihinsel tatmin sağlamaktadır ve sağlıklı yaŖam biçimini teŖvik etmektedir. Sporlar, egzersizler, açık hava etkinlikleri ve sanatsal aktiviteler gibi rekreasyon seçenekleri, her yaŖ ve yetenek seviyesine uygun birçok seçenek sağlamaktadır (Biol ve Karaküçük, 2014).

Rekreasyonun temelini oluŖturan aktivitelerden biri fiziksel sporlardır. Futbol, basketbol, voleybol, tenis, golf, yüzme gibi sporlar, insanların fiziksel aktiviteye katılmasını teŖvik etmektedir. Bu sporlar, kasların güçlenmesine, kardiyovasküler sağlığın iyileŖtirilmesine ve vücut ağrılığının kontrol altında tutulmasına yardımcı olmaktadır. Ayrıca, sporlar insanların rekabet duygusunu tatmin etmelerine ve takım çalıŖması becerilerini geliŖtirmelerine olanak tanımaktadır (Çavuş ve Aker, 2021).

Rekreasyon aktiviteleri sadece takım sporlarıyla sınırlı değildir. Fitness merkezlerinde veya açık hava parkurlarında yapılan egzersizler de popüler bir rekreasyon seçeneğidir. Egzersiz, kasların güçlenmesini, esnekliğin artmasını ve kardiyovasküler sağlığın iyileştirilmesini hedefler. Yoga, pilates, aerobik ve direnç antrenmanları gibi farklı egzersiz türleri, bireylerin kendi ihtiyaçlarına ve hedeflerine göre seçim yapmalarına olanak tanımaktadır. Egzersiz aynı zamanda kilo kontrolü, enerji artışı ve genel yaşam kalitesinin artırılması için önemlidir (Aydın, 2018).

Rekreasyon sadece fiziksel etkinlikleri içermez, aynı zamanda sanatsal ve kültürel aktiviteleri de kapsar. Resim, müzik, dans, tiyatro gibi sanatsal uğraşlar, bireylerin yaratıcılıklarını ifade etmelerine ve yeni beceriler kazanmalarına olanak tanımaktadır. Bu tür aktiviteler ayrıca zihinsel uyarılma sağlamaktadır ve duygusal tatmin sağlamaktadır (Tütüncü, 2017).

Bu bağlamda, rekreasyon aktiviteleri çeşitlilik açısından zengindir ve bireylerin kişisel ilgi ve yeteneklerine uygun birçok seçenek sağlamaktadır. Bu aktiviteler, fiziksel sağlığı desteklemenin yanı sıra sosyal bağları güçlendirir, zihinsel sağlığı iyileştirir ve genel yaşam kalitesini artırmaktadır. Rekreasyonun sağlık ve refah üzerindeki olumlu etkileri, sağlıklı bir yaşam tarzını teşvik etmek için önemlidir (Yılmaz vd., 2009).

Rekreasyon aktiviteleri, kişisel ilgi ve yeteneklere göre büyük bir çeşitliliğe sahiptir. Bu aktiviteler, genellikle fiziksel, sosyal ve zihinsel olarak tatmin sağlamaktadır.

Futbol, basketbol, voleybol, tenis, golf, yüzme gibi sporlar, fiziksel aktivitenin bir parçası olarak rekreasyonun temelini oluşturur. Aynı zamanda fitness merkezlerinde veya açık hava parkurlarında yapılan egzersizler, sağlıklı yaşam biçimini teşvik etmektedir.

Doğa Aktiviteleri: Kamp yapma, dağcılık, bisiklet sürme, yürüyüş ve doğa yürüyüşleri gibi açık hava aktiviteleri, doğa ile bağlantı kurmayı ve dış mekanlarda zaman geçirmeyi sevenler için idealdir.

Sanatsal Etkinlikler: Resim, müzik, tiyatro ve yazma gibi sanatsal etkinlikler, yaratıcılığı teŖvik etmektedir ve zgn eserlerin oluŖturulmasına olanak tanımaktadır.

Su Sporları: Denizde veya gölette yapılan su sporları, yüzme, su kayağı, srf ve rzgr sörfü gibi aktiviteleri içermektedir.

Seyahat ve Turizm: Farklı kültürleri keŖfetmek isteyenler için seyahat ve turizm, yeni yerler görmeyi ve farklı deneyimler yaŖamayı sağlamaktadır.

Avcılık ve Balıkçılık: Avcılık ve balıkçılık, doğal dünya ile etkileŖim kurma fırsatı sağlamaktadır ve açık hava ortamında zaman geçirmeyi sevenler için popülerdir.

Sosyal Etkinlikler: Piknikler, barbekü partileri, arkadaŖlarla film geceleri gibi sosyal etkinlikler, insanların bir araya gelip keyif aldıkları zamanlar sağlamaktadır.

1.2.3.5. Rekreasyonun nemi

Rekreasyon aktiviteleri, insanların sağlıklı bir yaŖam biçimini sürdürmelerine ve stresi azaltmalarına yardımcı olmaktadır. Ayrıca, sosyal bağlantıların kurulmasına, kültürel etkileŖimin teŖvik edilmesine ve kiŖisel geliŖimin desteklenmesine katkı sağlamaktadır. Rekreasyon aynı zamanda aile birliğini güçlendirebilmektedir ve toplulukları bir araya getirerek toplumsal uyumu artırabilmektedir (Cereci, 2010).

Bu bağlamda, rekreasyon aktiviteleri, insanların yaŖam kalitesini artıran ve sağlıklı bir yaŖam biçimini teŖvik eden önemli bir rol oynamaktadır. İnsanların ilgi ve yeteneklerine göre farklı rekreasyon aktiviteleri seçme özgürlüğüne sahip olmaları, fiziksel ve zihinsel iyi oluŖlarını desteklemek için önemlidir. Spor bilimleri ğrencilerinin rekreasyonun farklı yönlerini anlamaları, gelecekteki profesyonel kariyerlerinde bireylerin sağlıklı yaŖam biçimlerini teŖvik etme potansiyeline katkı sağlayabilmektedir (Malkoç, 2011).

1.2.4. Çevre ve Rekreasyon İlişkisi

Gelişmiş ülkelerde rekreasyon, büyük öneme sahip bir endüstri haline gelmiştir. Bu ülkelerde, çeşitli rekreasyon alanları, tesisleri ve gelişmiş aktiviteler, bireylerin boş zamanlarını etkili bir şekilde değerlendirmelerine olanak tanımaktadır. Rekreasyon, sadece fiziksel sağlık üzerinde olumlu etkilere sahip olmakla kalmaz, aynı zamanda zihinsel sağlık ve ruh hali üzerinde de olumlu etkiler yaratır. Stresle başa çıkmak, beden-ruh sağlığını yeniden kazanmak ve zevk almak için kullanılan bir araç olarak öne çıkmaktadır (Tütüncü vd., 2017).

Rekreasyonun çevresel boyutu da büyük bir öneme sahiptir. Çünkü çevre, bireylerin yaşamını sürdürdüğü, etkilediği, etkilendiği, biçimlendirdiği ve kendini gerçekleştirdiği yaşam alanıdır. Çevrenin korunması ve sürdürülebilirliği, insan yaşamının devamlılığı için kritik bir konudur. Doğal kaynakların sürdürülebilir şekilde kullanılması, çevrenin tahrip edilmemesi ve biyolojik çeşitliliğin korunması, gelecek nesillere temiz bir çevre bırakmanın temelini oluşturur (Özkan, 2017).

Çevresel duyarlılık, modern toplumların önemli bir odak noktası haline gelmiştir. Toplumsal, ekonomik, etik ve hukuksal yönleriyle ele alınan çevresel duyarlılık, insanların doğal çevreleri üzerindeki etkilerini anlama ve değerlendirme yeteneklerini geliştirmeyi amaçlar. Çevre koruma bilincinin benimsenmesi, çevresel duyarlılığın bir sorumluluk olarak içselleştirilmesiyle mümkün olmaktadır. Bu, insanların çevresel etkileri minimize etme çabalarını artırarak gelecek nesillere daha sağlıklı bir çevre bırakma umudunu artırmaktadır (Kara vd., 2008).

Rekreasyonun ve çevresel duyarlılığın bir araya gelmesi, çevresel sürdürülebilirliğin teşvik edilmesi açısından büyük bir potansiyele sahiptir. Rekreasyon aktiviteleri, doğayla uyumlu bir şekilde düzenlenirse, insanlar hem doğal güzelliklerin tadını çıkarabilmektedir hem de çevre koruma bilincini artırabilmektedir. Örneğin, doğa yürüyüşleri ve doğa sporları aktiviteleri, katılımcılara doğal çevre hakkında bilgi verme ve çevresel farkındalık oluşturma fırsatları sağlamaktadır (Koçyiğit ve Yıldız, 2014). Bu bağlamda, çevre ve rekreasyon ilişkisi, insan yaşamının kalitesini artırmak, doğal çevreyi

korumak ve gelecek nesillere temiz bir çevre bırakma amacıyla önemli bir role sahiptir. Gelişmiş ülkelerde rekreasyonun yaygınlaşması ve çevresel duyarlılığın artırılması, sürdürülebilmektedir bir geleceğe katkı sağlama potansiyeline sahiptir. Bu nedenle, rekreasyon alanlarının çevre dostu bir şekilde tasarlanması ve çevresel eğitim programlarının yaygınlaştırılması, bu ilişkinin daha da güçlenmesine yardımcı olabilmektedir.

1.2.5. Çevresel Duyarlılık ve Rekreasyon

Çevresel duyarlılık, doğal çevreye olan farkındalık, ilgi ve sorumluluk hissi olarak tanımlanabilmektedir. Rekreasyon ise insanların bedensel ve zihinsel dinlenme ihtiyacını karşılayan çeşitli aktiviteleri içermektedir. Bu iki kavram, birbirini tamamlayan ve etkileşen önemli unsurlardır (Kara vd., 2008).

Rekreasyon aktiviteleri, insanların doğayı yakından deneyimlemelerini ve güzelliklerini keşfetmelerini sağlamaktadır. Doğa yürüyüşleri, kampçılık ve dağcılık gibi aktiviteler, insanları açık hava ortamında çevresel güzellikleri keşfetmeye teşvik etmektedir. Rekreasyon, insanlara çevre sorunları hakkında daha fazla bilgi sahibi olma fırsatı sağlamaktadır. Doğa gözlemi yapmak, yerel ekosistemleri incelemek ve çevresel değişikliklere tanık olmak, çevresel farkındalığın geliştirilmesine katkı sağlamaktadır (Çetinkaya ve Kaplan, 2020).

Rekreasyon, insanları bir araya getirme ve toplumsal bilinç oluşturma fırsatı sağlamaktadır. Çevre sorunları hakkında fikir alışverişi yapma, çevre koruma projelerine katılma ve toplumsal değişim için çaba sarf etme açısından rekreasyon etkinlikleri önemli bir platform sağlamaktadır. Çevresel duyarlılığın rekreasyonla nasıl geliştirilebileceği konusunda atılacak adımlar şunlar olabilmektedir. Rekreasyon tesisleri, çevre sorunları hakkında eğitim programları düzenleyebilmektedir. Doğa yürüyüşleri veya kampçılık aktiviteleri sırasında çevre rehberleri, katılımcılara doğal çevre hakkında bilgi sunabilmektedir (Dolmacı ve Bulgan, 2013).

Çevresel duyarlılık ve rekreasyon arasındaki bu ilişki, insanların doğal çevrelerini daha iyi anlamalarına ve sürdürülebilmektedir yaşam biçimlerini benimsemelerine yardımcı

olmaktadır. Bu, doğanın korunmasına ve gelecek nesiller için daha sağlıklı bir dünya bırakılmasına katkı sağlamaktadır. Spor bilimleri öğrencilerinin bu ilişkiyi anlamaları ve çevresel duyarlılığı rekreasyonla nasıl birleştirebileceklerini öğrenmeleri, gelecekteki çevre koruma çabalarına değerli bir katkı sağlayabilmektedir (Sakçı, 2020).

1.2.6. Çevreyle Bütünleşik Rekreasyon Yaklaşımları

Çevre ve rekreasyon, birbirinden ayrı değil, birbirini tamamlayan iki önemli kavramdır. Çevresel kaynakların sürdürülebilirliği ve doğanın korunması, rekreasyon faaliyetleri sırasında dikkate alınması gereken önemli unsurlardır. Çevreyle bütünleşik rekreasyon yaklaşımları, insanların rekreasyon etkinliklerini sürdürülebilmektedir ve çevre dostu bir şekilde gerçekleştirmelerini amaçlar. Bu yaklaşım, çevreye zarar vermeden doğal kaynaklardan yararlanma ve doğayı koruma amacını taşımaktadır (Müftüler, 2008).

1.2.6.1. Çevreyle Bütünleşik Rekreasyonun Temel İlkeleri

Çevreyle bütünleşik rekreasyon, doğal kaynakların sürdürülebilmektedir bir şekilde kullanılmasını vurgulamaktadır. Su, orman, toprak ve enerji gibi kaynaklar, gelecek nesillerin de kullanabileceği şekilde korunmalıdır (Cihan vd., 2021). Çevresel Eğitim ve Farkındalık yaklaşımı, rekreasyon faaliyetlerinin bir parçası olarak çevresel eğitim ve farkındalık geliştirme fırsatları sağlamaktadır. Katılımcılara doğa ve çevre hakkında bilgi verilir ve çevresel sorunlar hakkında farkındalık oluşturulmaktadır. Rekreasyon, doğal yaşam alanlarının korunması ve restorasyonunda bir araç olarak kullanılabilir. Doğa parkları, koruma alanları ve doğal rezervler hem rekreasyon hem de doğa koruma amacıyla kullanılabilir. Çevreyle bütünleşik rekreasyon, katılımcılara sosyal sorumluluk bilinci kazandırır. Çevresel etkileri azaltmak ve doğayı korumak, toplumsal bir sorumluluk olarak kabul edilmektedir (Kızanıklı, 2016).

1.2.6.2. Çevreyle Bütünleşik Rekreasyonun Örnekleri

Ekoturizm, doğal çevreyi koruma odaklı bir rekreasyon türüdür. Bu yaklaşım, katılımcıların hassas ekosistemlere saygı göstermesini ve doğa gözlemi yaparak çevresel bilince sahip olmalarını teşvik etmektedir (Ek Bektaş, 2018).

Çevresel stewardship programları, katılımcılara doğal yaşam alanlarının bakımı ve korunması konusunda eğitim vermektedir. Bu programlar, toplulukların doğal kaynaklarını korumalarına yardımcı olmaktadır. Kampçılık, doğal çevreye uygun bir şekilde yapılmalıdır. Katılımcılar, çöplerini toplamak, yangın riskini azaltmak ve izledikleri rotalara sadık kalmak gibi sürdürülebilmektedir pratiklere dikkat etmelidirler. Doğa temalı yürüyüşler, çevresel konferanslar ve doğa koruma projelerine katılma gibi etkinlikler, katılımcıların doğa ve çevre hakkında bilgi edinmelerini ve aktif olarak katkı sağlamalarını teşvik etmektedir (Şahin ve Taşkıran, 2020).

Çevreyle bütünleşik rekreasyon, insanların doğal dünyayı daha iyi anlamalarına ve çevresel sorumluluklarını yerine getirmelerine yardımcı olmaktadır. Bu yaklaşım, sürdürülebilmektedir bir geleceğe katkı sağlama potansiyeline sahiptir. Spor bilimleri öğrencileri, çevre ve rekreasyon arasındaki bu bağlantıyı anlamaları ve gelecekteki rekreasyon programlarını çevresel duyarlılık ve sürdürülebilirlik prensipleriyle tasarlama konusunda önemli bir rol oynayabilmektedir. Bu sayede, doğanın korunması ve insanların sağlıklı bir yaşam sürdürmesi için önemli bir denge sağlanabilmektedir (Dalkılıç ve Mil, 2017).

1.2.7. İlgili Çalışmalar

Turizm ve rekreasyonun ilişkisi konusunda yapılan bir çalışmada (Topuzlu, 1990), bu iki kavram arasındaki bağlantılar ele alınmıştır. Turizm ve rekreasyonun birlikte nasıl değerlendirilebileceği konusundaki düşünceleri içeren bu makale, sektörün geleceğini şekillendirmek açısından önem taşımaktadır.

Ulusal Rekreasyon İşletmesi hakkında Usal (1992) tarafından yazılan makale, ulusal düzeyde rekreasyon tesislerinin nasıl yönetilmesi gerektiği konusunu ele almaktadır. Bu çalışma, rekreasyon işletmeciliği ile ilgilenenler için önemli bilgiler sunmaktadır.

Rekreasyon liderliği ve fonksiyonları konusunda Karaküçük ve Yetim (1996) tarafından yapılan çalışma, rekreasyon liderlerinin rol ve görevlerini ele almaktadır. Bu makale, rekreasyon liderlerinin işlevlerini ve sorumluluklarını açıklamaktadır.

Akten'in (2003) çalışması, Isparta ilindeki rekreasyon alanlarının potansiyellerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu araştırma, Isparta ilinin doğal güzelliklerini ve rekreasyon olanaklarını değerlendirerek bölgenin turizm potansiyelini analiz etmektedir. Bulgular, bölgedeki rekreasyon potansiyelinin turizm gelişimi için nasıl kullanılabilceğine dair önemli bilgiler sunmaktadır.

Aytaç'ın (2006) çalışması, tüketimcilik ve metalaşma kavramları bağlamında boş zamanın nasıl etkilendiğini ele almaktadır. Bu araştırma, modern tüketim kültürünün boş zaman aktiviteleri üzerindeki etkilerini ve bireylerin boş zamanlarını nasıl değerlendirdiğini incelemeyi amaçlamaktadır. Bulgular, tüketimcilik ve metalaşmanın boş zaman algısına ve davranışlarına nasıl yansıdığını açıklamaktadır.

Erdoğan'ın (2006) makalesi, çevre ve kent estetiği konularını ele almaktadır. Bu makale, çevre düzenlemesi ve kent planlaması bağlamında estetik değerlerin nasıl önemli olduğunu incelemektedir. Bulgular, çevre ve kent estetiği konularının çevre tasarımında nasıl etkili bir şekilde kullanılabilceğini göstermektedir.

Müftüler'in (2008) yüksek lisans tezi, Muğla Üniversitesi'nde okuyan öğrencilerin çoklu zekâ alanlarına göre rekreasyon tercihlerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu araştırma, öğrencilerin farklı zekâ alanlarına dayalı olarak rekreasyon tercihlerini inceler. Bulgular, rekreasyon etkinliklerinin bireylerin farklı zekâ alanlarına uygun olarak nasıl çeşitlendirilebileceğini göstermektedir.

Kara, Demirci, Kocaman ve Keçeli'nin (2008) çalışması, Eminönü ve Fatih ilçelerindeki rekreasyon alanlarının şehir coğrafyası açısından değerlendirilmesine odaklanmaktadır. Bu araştırma, şehir içindeki rekreasyon alanlarının fiziksel konumlarını ve bu alanların kullanımını incelemeyi amaçlamaktadır. Bulgular, şehirlerin rekreasyon alanlarının planlanması ve kullanılması konusunda yol gösterici bilgiler sunmaktadır.

Kahramanmaraş'ta günübirlik rekreasyon alanlarına bir örnek olarak Başkonuş'u inceleyen Tıraş (2008), bu bölgedeki rekreasyon olanaklarını ele almaktadır. Bu makale, Kahramanmaraş'taki bir rekreasyon alanının nasıl geliştirilebileceğini göstermektedir.

Yılmaz, Çelik ve Yağizer'in (2009) çalışması, çevresel duyarlılık ve çevresel davranışın ekolojik ürün satın alma davranışına etkisini yapısal eşitlik modeliyle araştırmaktadır. Bu araştırma, çevresel duyarlılığın tüketicilerin ekolojik ürünleri tercih etme eğilimini nasıl etkilediğini analiz etmektedir. Bulgular, çevresel duyarlılığın çevre dostu ürünlerin satın alınmasındaki rolünü vurgulamaktadır.

Cerici'nin (2010) makalesi, kent planlaması bağlamında kentsel alanlarda iletişim ortamlarının oluşturulması sorununu ele almaktadır. Bu makale, kentsel mekanlarda iletişimin nasıl daha etkili bir şekilde sağlanabileceğini inceler. Bulgular, kent planlamasında iletişim stratejilerinin nasıl geliştirilebileceğini göstermektedir.

Tütüncü, Aydın, Küçükusta, Avcı ve Taş'ın (2017) çalışması, üniversite öğrencilerinin rekreasyon faaliyetlerine katılımını etkileyen unsurları analiz etmektedir. Bu araştırma, üniversite öğrencilerinin rekreasyon etkinliklerine katılımını etkileyen faktörleri ve bu faktörlerin öğrenci davranışları üzerindeki etkilerini araştırmayı amaçlamaktadır. Bulgular, üniversite öğrencilerinin rekreasyon etkinliklerine katılımını artırmak için alınabilecek önlemleri göstermektedir.

Malkoç'un (2011) çalışması, dil biliminde zaman kavramının tanımı ve işlevini ele almaktadır. Bu araştırma, zamanın dil bilimindeki rolünü açıklamayı amaçlamaktadır. Bulgular, zamanın dilin yapısında ve işlevinde nasıl önemli bir rol oynadığını vurgulamaktadır.

Çetinkaya'nın (2011) çalışması, Türkiye'de rekreasyon alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesine odaklanmaktadır, 1985- 2010 dönemine odaklanarak. Bu araştırma, Türkiye'deki rekreasyon araştırmalarının evrimini ve bu alandaki lisansüstü çalışmaların ana temalarını incelemeyi amaçlamaktadır. Bulgular, Türkiye'de rekreasyon alanındaki akademik gelişmeler hakkında önemli içgörüler sunmaktadır.

Dolmacı ve Bulgan'ın (2013) çalışması, turizm etiği kapsamında çevresel duyarlılığı ele almaktadır. Bu araştırma, turizm sektöründe çevresel duyarlılık konusundaki etik sorumluluğu inceler. Bulgular, turizm işletmelerinin çevresel etik konularına nasıl daha

fazla odaklanabileceğini ve çevreye duyarlı bir şekilde nasıl hareket edebileceğini açıklamaktadır.

Turgut ve Ardahan'ın (2013) çalışması, Antalya'daki suya dayalı rekreasyon işletmelerinin profillerini incelemektedir. Bu araştırma, Antalya'daki su temalı rekreasyon işletmelerinin türlerini, özelliklerini ve ziyaretçi profillerini analiz etmeyi amaçlamaktadır. Bulgular, bu tür işletmelerin pazarlama ve yönetim stratejilerine ışık tutmaktadır.

Metin, Kesici ve Kodaş'ın (2013) akademisyenlerin rekreasyon olgusuna yaklaşımlarını incelediği çalışma, rekreasyon alanındaki uzmanların disiplin içindeki görüşlerini ve yaklaşımlarını değerlendirmektedir. Bu araştırma, rekreasyonun akademik dünyadaki konumunu anlamamıza yardımcı olmaktadır.

Koçyiğit ve Yıldız'ın (2014) çalışması, yerel yönetimlerin rekreasyon uygulamalarını Konya örneği üzerinden ele almaktadır. Bu araştırma, Konya'daki yerel yönetimlerin rekreasyon alanlarına yaklaşımını incelemektedir. Bulgular, yerel yönetimlerin rekreasyon politikalarının etkinliğini değerlendirmeye yönelik önemli bilgiler sunmaktadır.

Birol ve Karaküçük'ün (2014) çalışması, sportif rekreasyon uygulama politikalarını araştırmaktadır. Bu araştırma, sportif rekreasyonun topluma etkilerini ve bu alandaki politika uygulamalarını değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Bulgular, sportif rekreasyonun toplumsal faydalarını vurgulamakta ve politika yapıcılarına yol göstermektedir.

Akarsuların rekreasyon olanaklarını değerlendiren Oktay, Erdoğan ve Oktay (2016), akarsu bölgelerinin rekreasyon için nasıl kullanılabileceğini araştırmıştır. Bu çalışma, doğal su kaynaklarının rekreasyon fırsatları açısından potansiyelini ele almaktadır.

Sezer ve Akova'nın (2016) çalışması, kent sakinlerinin rekreasyon tercihleri ile rekreasyon alanlarının algılanan değeri ve gerçek kullanımı arasındaki ilişkiyi incelemektedir. Bu araştırma, kent sakinlerinin rekreasyon tercihlerini ve bu tercihlerin

rekreasyon alanlarının kullanımına nasıl yansıdığını anlamayı amaçlamaktadır. Bulgular, rekreasyon alanlarının tasarımının ve yönetiminin kent sakinlerinin ihtiyaçlarına daha iyi uygun hale getirilmesine yönelik önemli bilgiler sunmaktadır.

Kızanıklı'nın (2016) Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarında rekreasyon eğitiminin yapısı hakkındaki araştırması, rekreasyon eğitiminin akademik düzeydeki organizasyonunu inceliyor. Bu çalışma, rekreasyon eğitiminin hangi programlar altında sunulduğunu ve hangi derslerin kapsamında olduğunu belirlemeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın bulguları, rekreasyon eğitimi alanındaki akademik yapıyı anlamamıza yardımcı olmaktadır.

Dalkılıç ve Mil'in (2017) sahil otellerinde rekreasyon ve boş zaman yönetimi üzerine yaptığı çalışma, otel işletmelerinde rekreasyonun nasıl entegre edildiğini ve boş zamanın nasıl değerlendirildiğini araştırmaktadır. Bu araştırma, konukların tatil deneyimini iyileştirmek için rekreasyonun rolünü anlamamıza katkıda bulunmaktadır.

Uyanık'ın (2017) yüksek lisans tezi, uygulamalı çevre etkinliklerinin ortaokul öğrencilerinin çevresel tutum, çevresel davranış ve çevre sorunlarına ilişkin görüşlerine etkisini incelemektedir. Bu çalışma, çevre etkinliklerinin öğrencilerin çevresel tutumlarını ve davranışlarını nasıl etkileyebileceğini araştırmaktadır. Bulgular, uygulamalı çevre etkinliklerinin çevresel farkındalığı artırabileceğini ve olumlu çevresel davranışları teşvik edebileceğini göstermektedir.

Gümüş ve Özgül'ün (2017) çalışması, rekreasyon alanı kullanımına ilişkin katılım engelleri ve tercih etkenleri ölçeklerini geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bu araştırma, rekreasyon alanlarına katılımın önündeki engelleri ve bireylerin tercihlerini anlamak için ölçekler geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bulgular, rekreasyon alanlarının daha geniş bir kitle tarafından nasıl erişilebilmektedir hale getirilebileceğini ve tercih edilebilmektedir kılınabileceğini göstermektedir.

Özkan'ın (2017) çalışması, alışveriş caddelerinin kentsel rekreasyon alanları olarak incelenmesine odaklanmaktadır, Trabzon örneği üzerinden. Bu araştırma, alışveriş

caddelerinin şehirlerdeki rekreasyon potansiyelini ve bu caddelerin sakinleri için ne tür fırsatlar sunduğunu araştırmayı amaçlamaktadır. Bulgular, alışveriş caddelerinin kentsel rekreasyon açısından nasıl kullanılabilceği hakkında değerli bilgiler sunmaktadır.

Dal'ın (2018) yüksek lisans tezi, işyeri rekreasyonunun çalışanların iş performansı, örgütsel özdeşleşme ve iyilik hali üzerindeki etkisini incelemektedir. Bu çalışma, işyeri rekreasyonunun çalışanların iş yaşamındaki etkilerini araştırmayı amaçlamaktadır. Bulgular, işyeri rekreasyonunun çalışanların iş performansını artırabileceğini ve örgütsel özdeşleşmeyi teşvik edebileceğini göstermektedir.

Ek Bektaş'ın (2018) çalışması, alışveriş mekanlarının iç mekân rekreasyon alanlarının algısal konfor açısından değerlendirilmesine odaklanmaktadır. Bu araştırma, iç mekanlardaki rekreasyon alanlarının ziyaretçiler tarafından nasıl algılandığını ve konforun bu alanlardaki önemini incelemeyi amaçlamaktadır. Bulgular, alışveriş merkezlerinin iç mekân rekreasyon alanlarının tasarımının ziyaretçi deneyimi üzerindeki etkisini vurgulamaktadır.

Rekreasyon Yönetimi Bölümü lisans öğrencilerinin rekreasyon kavramına ilişkin metaforik algılarını inceleyen Gözen (2019) çalışması, öğrencilerin rekreasyonu nasıl algıladıklarını anlamak için yapılmıştır. Bu araştırma, rekreasyon eğitimi alan öğrencilerin kavramsal anlayışlarını araştırmaktadır.

Tarihi Çanakkale şehrinde turizm ve rekreasyon rotalarının belirlenmesi üzerine yapılan bir çalışmada Erduran Nemitlu, (2019), bölgenin turistik ve rekreasyonel potansiyeli ele alınmıştır. Bu araştırma, destinasyon yöneticileri ve planlamacılar için önemli bir kaynak olabilmektedir.

Yalçınkaya'nın (2019) yüksek lisans tezi, üniversite öğrencilerinin rekreasyon fayda algıları ile mutluluk düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu araştırma, rekreasyonun üniversite öğrencilerinin mutluluğunu nasıl etkileyebileceğini araştırmaktadır. Bulgular, rekreasyonun üniversite öğrencilerinin mutluluk düzeylerini artırabileceğini göstermektedir.

Yozcu ve Demirkol'un (2019) Osmanlı'da rekreasyon kuruluğu olarak vakıfların faaliyetlerini incelediği çalışma, tarihsel bir perspektifle rekreasyonun nasıl örgütlendiğini ve toplumda nasıl bir rol oynadığını gözler önüne sermektedir. Bu araştırma, rekreasyonun tarih içindeki evrimini anlamamıza yardımcı olmaktadır.

Rekreasyon bölümü öğrencilerinin kariyer planlama stratejileri üzerine yapılan bir araştırmada Öcal ve Bayansalduz, (2020), öğrencilerin eğitimleri sırasında rekreasyonla ilgili kariyer olanaklarını nasıl değerlendirdikleri incelenmiştir. Bu alışma, rekreasyon eğitimi alan öğrencilerin kariyer seçimlerine ışık tutmaktadır.

Rekreasyon eğitimi alan kişilerin liderlik becerileri ve otorite algıları üzerine bir araştırmada Şahin ve Taşkıran, (2020), rekreasyon eğitiminin liderlik yetenekleri üzerindeki etkileri incelenmiştir. Bu alışma, rekreasyon eğitiminin liderlik gelişimine katkısını değerlendirmektedir.

Çetinkaya ve Kaplan'ın (2020) alışması, açık alanlarda piknik yapan bireylerin çevre tutum ve davranışlarını inceler. Bu araştırma, piknik yapma etkinliklerinin çevresel etkilerini ve piknik yapan bireylerin çevresel duyarlılığını araştırmayı amaçlamaktadır. Bulgular, açık alan rekreasyonun çevresel sürdürülebilirlik açısından nasıl daha bilinçli bir şekilde yönetilebileceğini göstermektedir.

Sakçı'nın (2020) yüksek lisans tezi, sınıf öğretmenlerinin çevre sorunlarına ilişkin tutumlarını ve çevresel duyarlılıklarını incelemektedir. Bu alışma, sınıf öğretmenlerinin çevresel bilinçlerini ve çevresel sorumluluklarını ele almaktadır. Bulgular, eğitimcilerin çevresel eğitim ve duyarlılık konularında nasıl daha etkili bir şekilde desteklenebileceğini göstermektedir.

Birol ve Aydın'ın (2020) Türkiye'de rekreasyon birimi yapılması için sektör değerlendirmesi yaptığı çalışma, rekreasyon hizmetlerinin nasıl örgütlendiğini ve sektörün ihtiyaçlarını ele almaktadır. Bu araştırma, rekreasyon yönetimi alanındaki sektörel gereksinimleri anlamamıza katkıda bulunmaktadır.

Rekreasyon ve Rekreasyon Yönetimi Lisans Programlarının kontenjanlarını değerlendiren Tütüncü (2021), rekreasyon eğitimi alanında yapılan lisans programlarının mevcut durumunu inceliyor. Bu çalışma, rekreasyon eğitimi alanında yapılan lisans programlarının kontenjanlarını ve öğrenci talebini değerlendirerek gelecekteki eğitim ihtiyaçlarına ışık tutmaktadır.

Ünal, Silik ve Çetinkaya (2021) tarafından yapılan çalışma, rekreasyon bölümü öğrencilerinin çocuk kavramına ilişkin metaforik algılarını araştırmayı amaçlamaktadır. Bu araştırma, öğrencilerin çocukluğu nasıl gördüklerini ve bu algıların rekreasyon eğitimine etkisini anlamak için yapılmıştır. Bulgular, rekreasyon eğitiminde çocukluk kavramının nasıl ele alınması gerektiği konusunda önemli içgörüler sunmaktadır.

Cihan, Ilgar ve Karavelioğlu (2021) tarafından yapılan çalışma, spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin rekreasyon kavramına ilişkin metaforik algılarını incelemektedir. Bu araştırma, spor öğrencilerinin rekreasyonu nasıl anladığını ve sporla rekreasyon arasındaki ilişkiyi ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bulgular, spor öğrencilerinin rekreasyonun önemini kavrama biçimlerini aydınlatmaktadır.

Ekingen ve Şahin'in (2021) çalışması, Batman merkezi ve ilçelerindeki rekreasyon alanlarını incelemeyi amaçlamaktadır. Bu araştırma, Batman'da rekreasyon alanlarının mevcut durumunu ve kullanımını araştırarak şehirdeki rekreasyon potansiyelini değerlendirmektedir. Bulgular, Batman'daki rekreasyon olanaklarının iyileştirilmesi için önemli ipuçları sunmaktadır.

Rekreasyon yönetimi alanında yapılan akademik çalışmaların bibliyometrik analizi konusunda yapılan araştırmada (Eban, 2022), son beş yılda yazılan makalelerin bibliyometrik özellikleri incelenmiştir. Bu çalışma, rekreasyon yönetimi alanında gelecekte yapılacak araştırmalara katkı sağlama amacı taşımaktadır.

Avşar'ın (2022) yüksek lisans tezi, konaklama işletmelerinin çevre imajı, çevre uygulamaları ve turistlerin çevre bilinci üzerindeki etkisini x, y, z kuşaklarına göre incelemektedir. Bu çalışma, konaklama işletmelerinin çevresel uygulamalarının

turistlerin çevre bilincini ve fazla ücret ödeme eğilimini nasıl etkilediğini araştırmayı amaçlamaktadır. Bulgular, farklı kuşaklardaki turistlerin çevresel duyarlılığa verdikleri önemi ve çevre dostu işletmelere olan ilgilerini açıklamaktadır.

Akturfan ve Şen'in (2023) çalışması, rekreasyon turizmi bağlamında gastronomi temalı festivalleri ele almaktadır. Bu araştırma, gastronomi festivallerinin rekreasyon turizmi açısından önemini ve etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Bulgular, bu tür festivallerin turistik çekicilikleri artırmada nasıl kullanılabileceği konusunda değerli bilgiler sunmaktadır.

1.2.8. Uluslararası Yazın

Gonzalez-Bernaldez, Parra ve Garcia-Quintas'ın (1981) çalışması, Madrid'deki açık hava rekreasyon alanlarında çevresel tercihleri incelemektedir. *Landscape and Urban Planning* dergisinde yayımlanan bu çalışma, şehirdeki rekreasyon alanlarının çevresel tercihlerini anlamayı ve planlamayı amaçlamaktadır.

Wilson ve Hattingh'in (1992) çalışması, Güney Afrika'daki siyah kasabaların çevresel tercihleri üzerine odaklanmaktadır. *Journal of Environmental Psychology*'de yayımlanan bu çalışma, ekonomik olarak zor durumda olan bölgelerde yaşayan insanların rekreasyon tercihlerini anlamayı ve bu bilgileri planlama süreçlerine entegre etmeyi amaçlamaktadır. Nord, Luloff ve Bridger'ın (1998) araştırması, orman rekreasyonunun çevrecilikle olan ilişkisini inceliyor. Çalışma, orman rekreasyonunun çevre bilinci ve çevre hareketlerine olan etkilerini değerlendiriyor.

Tarrant ve Cordell'in (1999) çalışması, çevresel adaleti ve açık hava rekreasyon sitelerinin mekânsal dağılımını ele almaktadır. Araştırma, açık hava rekreasyon olanaklarının mekânsal dağılımındaki adaletsizlikleri değerlendirerek, bu konuda bir GIS (Coğrafi Bilgi Sistemi) uygulaması sunmaktadır.

Azlin ve Sabri'nin (2000) "Forest recreation environment: Visitors' preferences and perceptions" çalışması, Malezya'daki rekreasyon ormanlarının ziyaretçi tercihleri ve algılarına odaklanmaktadır. Bu çalışma, dış mekân rekreasyon aktiviteleri için doğal

orman ortamının cazibesini ve ziyaretçilerin tercihlerini anlamaya yönelik önemli bir katkı sunmaktadır.

J Chavez (2005), doğal alanlar ile kentsel nüfuslar arasındaki iletişim ve çevre eğitimi zorluklarını ve açık hava rekreasyonunda alınacak önlemleri ele alıyor. Araştırma, kentsel nüfusların doğal alanlarla nasıl etkileşimde bulunduğunu ve bu etkileşimin çevre eğitimi açısından nasıl bir zorluk oluşturduğunu değerlendiriyor.

Buckley'nin (2008) çalışması, Batı Avustralya'nın güney sahilindeki korunan alanlarda yerel halk, rekreasyon ve korunan alanlar arasındaki ilişkileri incelemektedir. Australasian Journal of Environmental Management'da yayımlanan bu çalışma, yerel halkın korunan alanlara olan etkileşimlerini ve bu etkileşimlerin koruma stratejilerine nasıl yansıdığını ele almaktadır.

Chen, Chen ve Basman'ın (2009) araştırması, Tayvan'daki Sun Moon Lake Ulusal Manzara Alanı'ndaki ziyaretçilerin rekreasyon etkilerine yönelik algılarını incelemektedir. Çalışma, ziyaretçilerin bu alandaki rekreasyon etkilerini nasıl algıladığını ve bu algıların çevresel yönetim için nasıl kullanılabileceğini anlamayı amaçlamaktadır.

Wu, Tsai ve Chiou'nun (2009) araştırması, Tayvan'daki Shei-Pa Ulusal Parkı'nın koruma ve rekreasyon alanlarındaki bitki istilalarının desenlerini incelemektedir. Taiwania dergisinde yayımlanan bu çalışma, korunan alanlarda bitki istilalarının ekosistemlere nasıl etki ettiğini anlamayı amaçlamaktadır.

Li, Wang ve Weng'in (2010) çalışması, orman değer yönelimlerini ve orman rekreasyon hizmetlerinin önemini incelemektedir. Forest Science dergisinde yayımlanan bu çalışma, orman rekreasyonunu değerlendirmek ve koruma stratejileri geliştirmek amacıyla orman değerlerini anlamayı hedeflemektedir.

Liu, Wang ve Chen'in (2010) çalışması, peyzaj içi Pekin'deki rekreasyon alanlarının mekansal dağılımını etkileyen faktörlere odaklanmaktadır. Araştırma, şehir içindeki

rekreasyon alanlarının planlaması ve düzenlenmesi için kentsel çevre üzerindeki etkilerini değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

Atik (2010), Antalya, Türkiye'deki kıyı rekreasyon alanlarındaki çevresel korumayı değerlendiren bir çalışma sunmaktadır. Çalışma, kıyı bölgelerindeki rekreasyon faaliyetlerinin çevresel etkilerini incelemekte ve Antalya'daki çevresel koruma uygulamalarını değerlendirmektedir.

Sporcic ve diğerleri (2011), orman kaynaklarının insan ihtiyaçlarını karşılama konusundaki önemini vurgulamıştır. Araştırmanın amacı, ormanlardan elde edilen çeşitli mal ve hizmetlerin aynı anda nasıl alınabileceğini anlamaktır. Bulgular, ormanların çeşitli mal ve hizmetlerin kaynağı olarak hizmet edebileceğini ve bu hizmetlerin sürdürülebilir bir şekilde yönetilmesinin önemli olduğunu göstermektedir.

Casado-Arzuaga ve diğerleri (2013), Bilbao Metropolitan Greenbelt'teki ekosistem hizmetlerinin algı, talep ve kullanıcı katkısını araştırmıştır. Araştırmanın temel amacı, Bilbao Metropolitan Greenbelt'in ekosistem hizmetlerini kullanıcıların nasıl algıladığını ve bu hizmetlere yönelik taleplerini anlamaktır. Bulgular, kullanıcıların bu alanın sunduğu ekosistem hizmetlerine katkılarını vurgulamaktadır.

Newsome, Moore ve Dowling (2013) tarafından yazılan "Natural Area Tourism: Ecology, Impacts and Management" adlı kitap, doğal alan turizmini ekolojisi, etkileri ve yönetimi açısından kapsamlı bir şekilde ele almaktadır. Kitap, doğal alan turizminin ekolojik etkilerini, yönetim stratejilerini ve sürdürülebilirliği incelemekte olup, turizmin doğal alanlara olan etkileri üzerine geniş bir bakış sunmaktadır.

Haukeland ve diğerleri (2013), Norveç'teki bir milli parkta ziyaretçilerin negatif ekolojik etkileri ne kadar kabul ettiklerini incelemiştir. Araştırmanın temel amacı, ziyaretçilerin turizm faaliyetlerinin belirli yaban hayatı türlerine olan olumsuz etkilerini ne kadar kabul ettiklerini belirlemektir. Bulgular, ziyaretçilerin belirli yaban hayatı türlerine karşı hoşgörü seviyelerini ortaya koymaktadır.

Huang ve Peng'in (2014) araştırması, nehirlerdeki kentsel adacıkların rekreasyon alanlarının ekolojik çevresel kırılmalık oluşumu, etkisi ve düzenlenmesini incelemektedir. Bu çalışma, kentsel alanlardaki rekreasyon bölgelerinin ekolojik sürdürülebilirliği üzerine önemli bilgiler sunmaktadır.

Tóth, Bihunová ve diğerleri (2014), rekreasyon ve peyzaj korumasına yönelik kapsayıcı bir yaklaşımın nasıl benimsenebileceğini ele alıyor. Çalışma, bu iki önemli konuyu birleştirerek sürdürülebilir bir rekreasyon modeli öneriyor.

Roe, Hrymak ve Dimanche (2014), turizm ve rekreasyon alanlarında çevresel sürdürülebilirliği değerlendirmek için bir risk değerlendirmesi modelini öneriyor. Araştırma, turizm ve rekreasyonun çevresel etkilerini değerlendirmek ve yönetmek için bir model sunuyor.

Kil, Stein ve Holland'ın (2014) araştırması, vahşi doğa-kentsel arayüz ve vahşi doğa yürüyüş alanlarının rekreasyonel deneyim sonuçları ve çevresel ortam tercihleri üzerindeki etkilerini incelemektedir. Çalışma, vahşi doğa ile kentsel alan arasındaki etkileşimlerin rekreasyonel deneyimlere nasıl etki ettiğini ve insanların çevresel tercihlerini nasıl şekillendirdiğini anlamaya yöneliktir.

Kil, Holland ve Stein'in (2014) çalışması, çevresel tutumlar, rekreasyon motivasyonları ve çevre dostu davranışlar arasındaki yapısal ilişkileri incelemektedir. Journal of Leisure Research dergisinde yayımlanan bu çalışma, rekreasyonistlerin çevreyle ilgili tutumları ve davranışları arasındaki bağlantıları anlamayı hedeflemektedir.

Shuib, Hashim ve Nasir'in (2015) "Community Participation Strategies in Planning for Urban Parks" çalışması, şehir parklarının planlanmasında toplum katılım stratejilerini ele almaktadır. Bu çalışma, kentsel parkların planlanmasında toplumsal katılımın önemini vurgulayarak sürdürülebilir bir geleceğe katkıda bulunmaktadır.

Yu, Zhang ve Che'nin (2015) çalışması, Şanghay bölgesinde bir topluluk rekreasyon fırsat spektrumu (CROS) oluşturmayı amaçlamaktadır. Çalışma, faktör analizi kullanarak topluluk rekreasyon fırsatlarını belirlemeyi ve değerlendirmeyi hedeflemektedir.

Westcott ve Andrew'un (2015) çalışması, yarı kurak bir ormanlık alanda off-road araç rekreasyonunun mekansal ve çevresel desenlerini ele almaktadır. Araştırma, bu alanlarda off-road araç kullanımının doğal çevreye olan etkilerini anlamak ve yönetmek amacını taşımaktadır.

Cetin ve Sevik'in (2016) araştırması, Türkiye'deki Ilgaz Dağı Milli Parkı'nın rekreasyon potansiyelini değerlendirmektedir. Çalışma, doğal alanların rekreasyon için kullanımının sürdürülebilirliği üzerine önemli bilgiler sağlamaktadır.

Kaprová ve Melichar'ın (2016) çalışması, Çek Cumhuriyeti'nde büyük doğal alanlara olan rekreasyon talebini incelemektedir. Bu araştırma, geniş doğal alanlara olan talebin nitelikleri ve nicelikleri üzerine bilgi sunmak amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Jones, Newsome ve Macbeth'in (2016) çalışması, motorlu rekreasyonun korunan alanlardaki çatışan değerlerini anlamaya odaklanmaktadır. Araştırma, motorlu rekreasyonun doğal alanlardaki etkilerini ve bu etkilerin değer çatışmalarını nasıl tetiklediğini analiz etmektedir.

Wang, Li ve Liu'nun (2016) çalışması, orman rekreasyon alanlarındaki turizm pazarını çok boyutlu çevresel değer yönelimi yaklaşımıyla segmente etmeyi amaçlamaktadır. Sürdürülebilirlik dergisinde yayımlanan bu çalışma, ziyaretçilerin çevresel değer yönelimlerini temel alarak farklı pazar segmentlerini nasıl belirleyebileceğimizi araştırmaktadır.

Ma (2016), "Conservation and Recreation in Protected Areas: A Comparative Legal Analysis of Environmental Conflict Resolution in the United States and China" adlı çalışmasında, ABD ve Çin'de korunan alanlardaki çevresel çatışma çözümüne dair hukuki

bir karşılaştırma sunmaktadır. Çalışma, iki farklı hukuki yaklaşımın, korunan alanlarda çevresel koruma ve rekreasyon dengesini nasıl etkilediğini inceliyor.

Jones, Newsome ve Macbeth'in (2016) çalışması, Avustralya'daki motorlu etkinliklerin yönetişimini ve çevresel etkilerini incelemektedir. *Journal of Outdoor Recreation and Tourism* dergisinde yayımlanan bu çalışma, doğal ve korunan alanlarda motorlu etkinliklerin çevresel etkilerini anlamayı ve bu etkinliklerin yönetişimini optimize etmeyi amaçlamaktadır.

Olson, Squires ve Hebblewhite'in (2017) çalışması, büyük ölçekli kış rekreasyonu arazi seçimini modellemekte ve bu seçimin rekreasyon yönetimi ve vahşi yaşam için olan etkilerini araştırmaktadır. *Landscape and Urban Planning* dergisinde yayımlanan bu çalışma, kış rekreasyonunun çevresel etkilerini anlamayı ve bu etkileri yönetmeyi amaçlamaktadır.

Marques, Reis ve Salgueiro'nun (2017) çalışması, doğa temelli rekreasyon aktivitelerine olan tercihleri modellemeyi amaçlamaktadır. *Journal of Outdoor Recreation and Tourism* dergisinde yayımlanan bu çalışma, ziyaretçilerin doğa temelli aktiviteleri neden tercih ettiğini anlamayı ve bu tercihleri modellemeyi hedeflemektedir.

Medina (2018), Merida, Yucatan, Meksika'daki kentsel mekanlarda halka açık rekreasyon yeşil alanlarına dair şehir mevzuatını incelemektedir. Çalışma, kentsel alanlardaki yeşil alanlara erişim ve kullanım konularını ele alarak kentsel planlama açısından önemli bir perspektif sunuyor.

Hâkim ve Miyakawa'nın (2018) çalışması, Doğu Java, Endonezya'daki bozulmuş tropikal dağlık bölgelerde ekosistem restorasyonu ile rekreasyon alanlarının geliştirilmesini entegre etmeyi amaçlamaktadır. 9. Uluslararası Küresel Kaynak Koruma Konferansı'nda sunulan bu çalışma, ekosistem restorasyonu ve rekreasyon alanlarının sürdürülebilir bir şekilde nasıl entegre edilebileceğini araştırmaktadır.

Grooms ve Urbanek'in (2018) çalışması, tüketici olmayan rekreasyon, yol kullanımı ve çevresel faktörlerin devlet parklarındaki kuş biodiversitesi üzerindeki etkilerini keşfetmektedir. Araştırma, devlet parklarındaki rekreasyon faaliyetlerinin doğal yaşam üzerindeki etkilerini ve bu etkilerin kuş türleri çeşitliliği üzerindeki etkilerini değerlendirmektedir.

Garthe'nin (2019) çalışması, Avrupa'da rekreasyon ekolojisi araştırmalarının disiplin gelişimini ve Almanca dilindeki araştırma sonuçlarını incelemektedir. *Ecosystems and People* dergisinde yayımlanan bu çalışma, rekreasyon ekolojisinin disiplin içinde nasıl evrimleştiğini ve Almanca konuşulan ülkelerdeki araştırmaların özetini sunmaktadır.

Shyu, Fang ve Cheng'in (2020) çalışması, Tayvan'daki yüksek nehir kıyılarına odaklanan rekreasyon ve turizm hizmet sistemlerini incelemektedir. *Sustainability* dergisinde yayımlanan bu çalışma, nehir kıyılarındaki rekreasyon ve turizm hizmet sistemlerinin sürdürülebilirliğini ve bu alanların kullanımını nasıl optimize edebileceğimizi araştırmaktadır.

Narducci ve diğerleri (2019), kentsel büyüme ve tarım arazisinin kaybının ekosistem hizmetleri üzerindeki olası etkilerini incelemiştir. Araştırmanın amacı, kentselleşmenin ekosistem hizmetleri üzerindeki etkilerini anlamaktır. Bulgular, kentselleşmenin ekosistem hizmetleri üzerinde çeşitli etkilere neden olabileceğini ve bu etkilerin topluluklar arasında eşitsiz bir şekilde dağılabileceğini göstermektedir.

Parry-Wilson ve diğerleri (2019), *Zostera marina* koruma yönetimi için bir eco-mooring denemesine sosyal ve davranışsal tepkileri değerlendirmiştir. Araştırmanın temel amacı, mevcut teknelerin bu deniz çayırı habitatına olan etkilerini azaltmak amacıyla bir çapa sisteminin nasıl karşılandığını anlamaktır. Bulgular, bu yeni sistemin çevresel koruma hedeflerine ulaşmada potansiyel olarak etkili olabileceğini göstermektedir.

Flores ve Sánchez (2020), Latinx nüfusunun Amerika Birleşik Devletleri'ndeki açık hava rekreasyonu üzerindeki değişen dinamikleri incelemiştir. Araştırmanın temel amacı, Latinx nüfusunun açık hava etkinliklerine olan katılımını ve bu etkinliklerin kamu arazilerindeki kullanımını anlamaktır. Bulgular, Latinx topluluğunun bu etkinliklere artan

bir katılım gösterdiğini ve bu katılımın ulusal ve eyalet düzeyindeki kamusal araziler üzerindeki etkilerini vurgulamaktadır.

Gruas ve diğerleri (2020), rekreasyoncuların doğa etkinliklerinin doğal yaşamı ne kadar fark ettikleri konusunda bir eksiklik olduğunu belirtmiştir. Araştırma, rekreasyon faaliyetlerinin doğal yaşam üzerindeki etkilerini anlamının önemini vurgulamaktadır. Bulgular, rekreasyoncuların genellikle doğal yaşamı ne kadar fark ettikleri konusunda bilinçsiz olduklarını göstermektedir.

Suárez, Barton ve Onaindia'nın (2020) çalışması, Oslo metropolitan alanındaki çevresel adaleti ve açık hava rekreasyon olanaklarını mekansal olarak değerlendirmektedir. Bu araştırma, kentsel alanlardaki rekreasyon olanaklarının sosyal adalet açısından dağılımını inceleyerek önemli bir değerlendirme sunmaktadır.

Hren, Naden ve Matsyura'nın (2021) çalışması, kamu yönetimi ve çevre turizmi arasındaki ilişkiyi ele alıyor. Araştırma, çevre turizminin kamu yönetimi açısından nasıl bir öneme sahip olduğunu inceliyor.

Lukoseviciute ve diğerlerinin (2021) "Sustainable recreational trail design from the recreational opportunity spectrum and trail user perception: a case study of the Seven Hanging Valleys" çalışması, sürdürülebilir rekreasyonel patika tasarımını incelemektedir. Bu çalışma, rekreasyonel patika tasarımının kullanıcı algısı ve fırsat spektrumu ile nasıl entegre edilebileceğini göstermektedir.

Su ve diğerlerinin (2022) "Assessing the Cultural Ecosystem Services Value of Protected Areas Considering Stakeholders' Preferences and Trade-Offs-Taking the Xin'an River Landscape Corridor Scenic Area as an Example" çalışması, korunan alanların kültürel ekosistem hizmetlerinin değerlendirilmesine odaklanmaktadır. Çalışma, paydaş tercihleri ve fedakarlıklarını dikkate alarak korunan alanların kültürel ekosistem hizmetlerini değerlendirmektedir.

Malik ve diğeri (2022), bir belediyenin karbon ayak izini değerlendirmiş ve bunun yerel halkın oy tercihleri üzerindeki etkilerini incelemiştir. Araştırmanın amacı, karbon emisyonlarını hesaba katmanın çevresel etkilerini anlamaktır. Bu bağlamda, belediyenin çevresel politikalarının yerel seçimlere nasıl yansıdığını anlamak amacıyla bir çerçeve sunulmuştur. Bulgular, çevresel meselelerin yerel yönetim seçimlerinde belirleyici bir faktör olabileceğini göstermektedir.

Wang ve Wang'ın (2022) çalışması, dağcıların rekreasyon etkisi ve deneyimlerinin çevresel tutumları ve çevresel sorumlu davranışları üzerindeki etkilerini inceliyor. Araştırma, Jiaming Gölü Milli Yolu örneğinde bu etkileşimleri anlamaya yönelik bir model sunuyor.

Rigolon, Fernandez ve diğeri (2022), rekreasyon için çevresel adaleti ele alan bir ekolojik model öneriyor. Çalışma, rekreasyon alanlarının sosyal ve çevresel adalet üzerindeki etkilerini anlamak için bir çerçeve sunuyor.

Xue ve diğeri (2022) çalışması, Çin'in Qingdao şehir merkezi kıyı alanındaki kamu rekreasyon alanlarının sağlık promosyon stratejilerini araştırmaktadır. Health Promotion Perspectives dergisinde yayımlanan bu çalışma, kıyı bölgelerindeki rekreasyon alanlarının sağlık üzerindeki etkilerini anlamayı amaçlamaktadır.

2. MATERYAL VE METOT

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada, Afyon Kocatepe Üniversitesinde öğrenim gören Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Antrenörlük Eğitimi ve Rekreasyon Bölümü öğrencilerinin çevresel duyarlılık düzeyleri ile rekreasyon alan tercihleri arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla genel ve ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. İlişkisel tarama modelinin temel amacı; iki veya daha fazla değişken arasındaki var olan ya da olduğu düşünülen ilişki derecelerini, aynı anda değişkenlerin birbirlerini etkileme durumlarını ve değişimlerini incelemektir (Bekman, 2022). Karasar (2005), Genel tarama yöntemi, mevcut bir durumu, o durumun niteliklerini ve ilişkilerini açıklamayı amaçlayan bir araştırma modelidir ve bu çalışmanın amacına uygun bir yaklaşımı temsil etmektedir (Akt. Afacan, 2007).

2.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini, Afyon Kocatepe Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Antrenörlük Eğitimi ve Rekreasyon bölümlerinde öğrenim gören 416 öğrenci oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini ise 2022-2023 akademik yılında Afyon Kocatepe Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Antrenörlük Eğitimi ve Rekreasyon bölümünden araştırmaya gönüllü olarak katılan 72'si (%33,5) kadın, 143'ü (%66,5) erkek birey olmak üzere toplam 215 öğrenci oluşturmaktadır.

2.3. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmada veri toplama aracı olarak “Kişisel Bilgi Formu”, Rekreasyon Alan Tercih Ölçeği” ve “Çevresel Duyarlılık Ölçeği” kullanılmıştır. Aşağıda bu veri toplama araçlarına ilişkin bilgiler verilmiştir. Araştırmaya katılan Spor Bilimleri Fakültesi toplam üç farklı bölümde okumakta olan 215 öğrenciden anket yöntemiyle bilgiler elde

edilmiştir. Analizler yapılmadan önce verilerin normalliğine ilişkin Kolmogorov-Smirnov, basıklık ve çarpıklık analizi yapılmıştır. Elde edilen normallik sonuçlarında verilerin normal dağıldığı ve yapılacak analizler için gerekli varsayımlar karşıladığı belirlenmiştir.

Ankette demografik bilgiler, bireyin çevreye olan tutumu, rekreasyon aktivitelerine olan ilgi düzeyleriyle ilgili sorulara yer verilmiştir. Anketin iç tutarlığının belirlenmesinde Cronbach Alpha kat sayısı kullanılmıştır. Rekreasyon Alan Tercih Ölçeği Cronbach Alpha katsayısı 0,89'dur. Rekreasyon Alan Tercih Etkenleri Ölçeğinin toplam 5 alt boyutu Cronbach Alpha değerleri; sportif çeşitlilik alt boyutu, 0,70, personel alt boyutu, 0,68, konum alt boyutu, 0,73, fiziki imkanlar alt boyutu, 0,66, aktivite alt boyutu, 0,65 olarak bulunmuştur. Çevresel Duyarlılık Ölçeği Cronbach Alpha katsayısı ise 0,86 olarak bulunmuştur. Çevresel Duyarlılık Ölçeği toplam 2 alt boyutu Cronbach Alpha değerleri; çevresel duyarlılık alt boyutu, 0,69, çevresel tutum ve davranış alt boyutu, 0,77 olarak bulunmuştur. Araştırma verilerinin sonuçları 0,05 anlamlılık düzeyine göre değerlendirilmiş, tüm istatistikî işlemlerde SPSS 25.0 paket programı kullanılmıştır.

2.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Araştırmada kullanılan bu form, spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin kişisel bilgilerini elde etmek için hazırlanmıştır. Formda cinsiyet, boy, vücut ağırlığı, bölüm, herhangi bir spor topluluğuna üye olma, spor yapma sıklığı (haftada), sağlık durumu gibi spor bilimi fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin özelliklerini içeren sorular yer almaktadır.

2.3.2. Rekreasyon Alan Tercih Ölçeği

Bu ölçek, katılımcıların rekreasyon alanlarını tercih etme eğilimlerini değerlendirmek amacıyla kullanılmıştır. Ölçek, katılımcılara farklı rekreasyon alanlarını tercih etme derecelerini değerlendirmelerini sağlayan bir dizi sorudan oluşmaktadır. Katılımcılar, bu ölçeği kullanarak deniz kenarı, ormanlık alanlar, spor salonları gibi rekreasyon alanlarına yönelik tercihlerini ifade etmişlerdir. Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin rekreasyon alanlarını tercih etmelerinde etkili olan unsurları sorgulayan, "Rekreasyon Alanı Tercih Etkenleri Ölçeği" (RATE) kullanılmıştır. RATE sportif çeşitlilik, personel, konum, fiziki

imkânlar ve aktivite olmak üzere 5 alt boyut ve toplam 24 maddeden oluşmakta ve 5'li derecelidir (1: Hiç Önemli Değil, 2: Önemsiz, 3: Fark etmez, 4: Önemli, 5: Çok Önemli).

2.3.3. Çevresel Duyarlılık Ölçeği

Bu ölçek, katılımcıların çevreye duyarlılık düzeylerini değerlendirmek amacıyla kullanılmıştır. Ölçek, çevre ile ilgili tutumları, davranışları ve duyarlılıkları ölçen sorulardan oluşmaktadır. Katılımcılar, bu ölçeği kullanarak çevreye karşı duyarlılık düzeylerini ifade etmişlerdir. “Çevresel Duyarlılık Ölçeği” toplam 13 maddeden oluşmaktadır. Ölçekte çevresel duyarlılık ve çevresel tutum olmak üzere toplam 2 alt boyut vardır.

Yılmaz, Çelik ve Yağizer (2009) tarafından geliştirilen Çevresel Duyarlılık Ölçeği, katılımcıların çevreye duyarlılık düzeylerini değerlendirmek amacıyla kullanılmıştır. Ölçek, çevre ile ilgili tutumları, davranışları ve duyarlılıkları ölçen sorulardan oluşmaktadır ve toplamda 13 madde içermektedir. Bu ölçek, çevresel duyarlılık ve çevresel tutum olmak üzere iki alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin güvenirlik katsayısı Cronbach alpha 0,81 (A), 0,68 (B) olarak belirlenmiştir (Yılmaz, Çelik ve Yağizer, 2009).. Ölçeğin geçerliliği için yapılan çalışmaların sonucunda, ölçeğin iç tutarlık katsayılarının kabul edilebilir düzeyde olduğu belirlenmiştir (Yılmaz, Çelik ve Yağizer, 2009).

3. BULGULAR

Çizelge 3.1. Katılımcılara Ait Demografik Bilgiler

Değişkenler	Gruplar	Frekans	Yüzde
Cinsiyet	Kadın	72	33,5
	Erkek	143	66,5
	Toplam	215	100,0
Bölüm	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	109	50,7
	Antrenörlük	61	28,4
	Rekreasyon	45	20,09
	Toplam	215	100,0
Topluluğa Üye Olma	Evet	59	27,4
	Hayır	156	72,6
	Toplam	215	100,0
Spor Yapma Sıklığı	Hiç (0)	37	17,2
	1	54	25,1
	2	53	24,7
	3	35	16,3
	4	20	9,3
	5	9	4,2
	6	7	3,2
	Toplam	215	100,0
Sağlık Durumu	Normal	94	43,72
	İyi	121	56,28
	Toplam	215	100,0

Cinsiyet: Katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde, 72 katılımcı kadın (%33,5) ve 143 katılımcı erkek (%66,5) olarak belirlenmiştir.

Bölüm: Katılımcılar arasında bölüm dağılımı göz önüne alındığında, 109 katılımcı Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümünde (%50,7), 61 katılımcı Antrenörlük Eğitimi bölümünde (%28,4) ve 45 katılımcı Rekreasyon bölümünde (%20,9) eğitim aldığı görülmüştür.

Topluluğa Üye Olma: Katılımcıların topluluğa üyelik durumlarına bakıldığında, 59 katılımcının evet (%27,4) yanıtını verdiği, 156 katılımcının ise hayır (%72,6) yanıtını verdiği tespit edilmiştir.

Spor Yapma Sıklığı: Katılımcıların spor yapma sıklıklarına bakıldığında; hiç spor yapmayan 37 (%17,2), haftada 1 gün spor yapan 54 (%25,1), haftada 2 gün spor yapan 53 (%24,7) haftada 3 gün spor yapan 35 (%16,3) haftada 4 gün spor yapan 20 (%9,3) haftada 5 gün spor yapan 9 (%4,2) haftada 6 gün spor yapan 7 (%3,2) olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Sağlık Durumu: Katılımcıların sağlık durumları değerlendirildiğinde, 94 katılımcının sağlık durumunun normal (%43,72) ve 121 katılımcının ise sağlık durumunun iyi (%56,28) olduğu saptanmıştır.

Bu istatistiksel veriler, katılımcıların demografik özellikleri ve ilgili değişkenler hakkında bilgi sağlamak amacıyla sunulmuştur. Bu veriler, sonraki analizlerde katılımcı grupları arasındaki farklılıkları inceleme ve yorumlama açısından kullanılacaktır.

Çizelge 3.2. Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Çevresel Duyarlılık Ölçeğine İlişkin T-testi Sonuçları

Değişkenler	Gruplar	n	$\bar{x}$	Ss	Sd	t	p
Çevresel Duyarlılık Toplam	Kadın	143	3,74	,595	132,65	-1,359	,176
	Erkek	72	3,86	,646			
Çevresel Duyarlılık	Kadın	143	4,1357	,69225	213	-2,519	,013*
	Erkek	72	4,3778	,60752	159,988	-2,630	,009**
Çevresel Tutum Davranış	Kadın	143	3,3558	,84419	213	,042	,967
	Erkek	72	3,3611	,94654	128,920	,040	,968

*p<,05; ** p<,01

Çizelge 3.2. incelendiğinde, Afyon Kocatepe Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin cinsiyetlerine göre Çevresel Duyarlılık Ölçeğinden [t (-1,359) =,176; p>,05] ve “çevresel tutum ve davranış” alt boyutundan [t (,042)=,967; p<,05], [t (,040)=,968; p<,05] aldıkları ortalama puanlar arasında anlamlı farklılık görülmezken,

“çevresel duyarlılık” alt boyutu [t (-2,519)=,013; p<,05], [t (-2,630)=,009; p<,05] ortalama puanları arasında anlamlı farklılık görülmüştür.

Çizelge 3.3. Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Rekreasyon Alan Tercih Etkenleri Ölçeğine İlişkin T-testi Sonuçları

Değişkenler	Gruplar	n	$\bar{x}$	Ss	Sd	t	p
Rekreasyon Alan Tercih Toplam	Kadın	72	4,09	,467	155,53	-2,452	*,015
	Erkek	143	4,24	,423			
Sportif Çeşitlilik	Kadın	143	4,16	,74	213	-2,461	*,015
	Erkek	72	4,40	,52	191,375	-2,760	*,006
Personel	Kadın	143	4,12	,60	213	-1,295	,197
	Erkek	72	4,23	,59	144,031	-1,301	,195
Konum	Kadın	143	3,96	,69	213	-2,691	*,008
	Erkek	72	4,23	,68	144,938	-2,709	*,008
Fiziki İmkanlar	Kadın	143	4,20	,54	213	-1,002	,317
	Erkek	72	4,28	,49	156,135	-1,037	,301
Aktivite	Kadın	143	3,99	,67	213	-810	,419
	Erkek	72	4,07	,64	149,126	-824	,411

p<,05

Çizelge 3.3. incelendiğinde Afyon Kocatepe Üniversitesi spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin cinsiyet değişkenlerine göre Rekreasyon Alan Tercih ölçeğinden [t (2,452) =,015 p<,05] düzeyleri ortalama puanlarının arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Ayrıca [t (-2,462) =,015; p<,05] rekreasyon tercih etkenleri ölçeği sportif çeşitlilik alt boyutundan [t (-2,760) =006; p<,05] düzeyleri ortalama puanlarının arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu sonuca göre rekreasyon tercih etkenleri ölçeği sportif çeşitlilik alt boyutunda kadın ve erkek spor bilimi öğrencileri yani cinsiyetler arasında anlamlı farklılıklar olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kadın spor bilimcilerin verdikleri cevaplar daha fazla çıkmıştır.

Afyon Kocatepe Üniversitesi spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin cinsiyet değişkenlerine göre [t (-1,295) =-,197; p>,05] ve rekreasyon tercih etkenleri ölçeği personel alt boyutundan [t (-1,301) =-,195; p>,05] düzeyleri ortalama puanlarının

arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Her iki değişkene göre istatistiksel bir farklılık olmasa da erkek öğrencilerin rekreasyon tercih etkenleri ölçeği personel alt boyutu değişkenine yönelik değeri ($\bar{x}=4,23$) kadın öğrencilerin ($\bar{x}=4,12$) olarak ortaya çıkmıştır ve ortalama puanların personel alt boyutu değişkeni puanından daha yüksektir. Bu sonuca göre erkek spor bilimi öğrencilerinin rekreasyon tercihlerinde personel alt boyutu değişkeninin öneminin erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre daha yüksek sonucuna ulaşılmış lakin bu durum istatistiksel olarak anlamlı değildir sonucuna ulaşılmıştır.

Afyon Kocatepe Üniversitesi spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin cinsiyet değişkenlerine göre [$t(-2,691)=-,008$; $p>,05$] ve Rekreasyon alan tercih etkenleri ölçeği alt boyutu konum değişkeni alt boyutundan [$t(-2,709)=-,008$; $p>,05$] düzeyleri ortalama puanlarının arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu sonuca göre spor bilimi öğrencilerinin rekreasyon tercihlerinde konumun cinsiyetlere göre değişkenlik gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Kadın spor bilimcilerin verdikleri cevaplar daha fazla çıkmıştır.

Afyon Kocatepe Üniversitesi spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin cinsiyet değişkenlerine göre [$t(1,002) =,317$; $p>,05$] ve Rekreasyon alan tercih etkenleri fiziki imkanlar alt boyutundan [$t(-1,307) =,301$; $p>,05$] düzeyleri ortalama puanlarının arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Sonuç olarak fiziki imkanlar alt boyutunun cinsiyet değişkenine göre farklılaşmadığı bulgularına ulaşılmıştır.

Afyon Kocatepe Üniversitesi spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin cinsiyet değişkenlerine göre [$t(-810) =-,419$; $p>,05$] ve rekreasyon tercih etkenleri ölçeği aktivite alt boyutundan [$t(-824) =-,411$; $p>,05$] düzeyleri ortalama puanlarının arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Her iki değişkene göre istatistiksel bir farklılık olmasa da erkek öğrencilerin rekreasyon tercih etkenleri ölçeği aktivite alt boyutu değişkenine yönelik değeri ($\bar{x}=4,07$) kadın öğrencilerin ($\bar{x}=3,99$) olarak ortaya çıkmıştır ve ortalama puanların kadın öğrencilerin aktivite değişkeni puanından daha yüksektir. Bu sonuca göre erkek spor bilimi öğrencilerinin rekreasyon tercihlerinde aktivite alt boyutu değişkeninin öneminin kadın öğrencilere göre daha yüksek sonucuna ulaşılmış lakin bu durum istatistiksel olarak anlamlı değildir sonucuna ulaşılmıştır.

Çizelge 3.4. Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Bölüm Değişkenine Göre Çevresel Duyarlılık Ölçeğine İlişkin Anova Sonuçları

Değişkenler	Bölüm	n	$\bar{x}$	Ss	df	f	p
Çevresel Duyarlılık Toplam	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	109	3,7856	,056	2		
	Antrenörlük	61	3,8084	80,768	212	2,708	,128
	Rekreasyon	45	3,7622	80,824	214		
	Toplam	215	3,7872				
Çevresel Duyarlılık	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	109	4,2202	,65430	2		
	Antrenörlük	61	4,1311	,69559	212	1,070	,345
	Rekreasyon	45	4,3244	,68793	214		
	Toplam	215	4,2167	,67346			
Çevresel Tutum ve Davranış	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	109	3,3509	,91088	2		
	Antrenörlük	61	3,4857	,89446	212	1,383	,253
	Rekreasyon	45	3,2000	,75491	214		
	Toplam	215	3,3576	,87758			

$p > ,05$

Çizelge 3.4'teki bulgular incelendiğinde, Afyon Kocatepe Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin bölümlerine göre Çevresel Duyarlılık ortalama puanları sırasıyla Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü ($\bar{x}=3,7856$), Antrenörlük Eğitimi Bölümü ($\bar{x}=3,8084$) ve Rekreasyon Bölümü ($\bar{x}=3,7622$) şeklindedir. Buna göre Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencilerinin çevresel duyarlılıkları diğer bölümlere göre daha yüksek, Rekreasyon Bölümü öğrencilerinin ise daha düşük olduğu söylenebilmektedir. Çizelge 3.4'teki bulgular incelendiğinde, Afyon Kocatepe Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin bölümlerine göre Çevresel Duyarlılık alt boyutu puanları sırasıyla Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü ($\bar{x}=4,2202$), Antrenörlük Eğitimi Bölümü ($\bar{x}=4,1311$) ve Rekreasyon Bölümü ($\bar{x}=4,3244$) şeklindedir. Buna göre Rekreasyon Bölümü öğrencilerinin çevresel duyarlılıkları diğer bölümlere göre daha yüksek, Antrenörlük öğrencilerinin ise daha düşük olduğu söylenebilmektedir. Çevresel Tutum ve Davranış alt boyutu puanları ise sırasıyla; Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü ($\bar{x}=3,3509$), Antrenörlük Eğitimi Bölümü ($\bar{x}=3,4857$) ve Rekreasyon Bölümü

($\bar{x}=3,2000$) şeklindedir. Standart sapma puanlarına göre çevresel duyarlılıkları açısından birbirine en benzer grubun Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencileri, en ayrışık grubun ise Rekreasyon bölümü öğrencileri olduğu söylenebilmektedir.

Çizelge 3.5. Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Bölüm Değişkenine Göre Rekreasyon Alan Tercih Etkenleri Ölçeğine İlişkin Anova Sonuçları

Değişkenler	Bölüm	n	$\bar{x}$	Ss	df	f	p
Rekreasyon Alan Tercihi	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	109	4,0865	,864	2		
	Antrenörlük	61	4,1672	44,060	212	,073	,923
	Rekreasyon	45	4,2463	44,924	214		
	Toplam	215	4,1428				
Sportif çeşitlilik	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	109	4,1743	,65430	2		
	Antrenörlük	61	4,2623	,69559	212	1,434	,241
	Rekreasyon	45	4,3778	,68793	214		
	Toplam	215	4,2419	,67346			
Personel	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	109	4,0206	,57143	2		
	Antrenörlük	61	4,2418	,62244	212	7,376	*,001
	Rekreasyon	45	4,3778	,55002	214		
	Toplam	215	4,1616	,59915			
Konum	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	109	4,0336	,70557	2		
	Antrenörlük	61	4,0437	,72387	212	,200	,819
	Rekreasyon	425	4,1111	,44132	214		
	Toplam	215	4,0527	,70107			

Çizelge 3.5 (Devam). Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Bölüm Değişkenine Göre Rekreasyon Alan Tercih Etkenleri Ölçeğine İlişkin Anova Sonuçları

Değişkenler	Bölüm	n	$\bar{x}$	Ss	df	f	p
Fiziki İmkanlar	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	109	4,2110	,54210	2		
	Antrenörlük	61	4,2553	,57683	212	,219	,804
	Rekreasyon	45	4,2635	,44132	214		
	Toplam	215	4,0527	,53125			
Aktivite	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	109	3,9927	,67271	2		
	Antrenörlük	61	4,0328	,69874	212	,311	,733
	Rekreasyon	45	4,0844	,60074	214		
	Toplam	215	4,0233	,66390			

P<0,5

Çizelge 3.5'teki bulgular incelendiğinde, Afyon Kocatepe Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin bölümlerine göre Sportif Çeşitlilik alt boyutu puanları sırasıyla Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü ($\bar{x}$ =4,1743), Antrenörlük Eğitimi Bölümü ($\bar{x}$ =4,2623) ve Rekreasyon Bölümü ($\bar{x}$ =4,3778) şeklindedir. Buna göre Rekreasyon bölümü öğrencilerinin sportif çeşitlilik puanları diğer bölümlere göre daha yüksek, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümü öğrencilerinin ise daha düşük olduğu söylenebilmektedir.

Afyon Kocatepe Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin bölümlerine göre Personel alt boyutu puanları sırasıyla Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümü ($\bar{x}$ =4,0206), Antrenörlük Eğitimi Bölümü ($\bar{x}$ =4,2418) ve Rekreasyon Bölümü ($\bar{x}$ =4,3778) şeklindedir. Buna göre Rekreasyon bölümü öğrencilerinin sportif çeşitlilik puanları diğer bölümlere göre daha yüksek, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümü öğrencilerinin ise daha düşük olduğu söylenebilmektedir.

Afyon Kocatepe Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin bölümlerine göre Konum alt boyutu puanları sırasıyla Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümü ($\bar{x}$ =4,0336), Antrenörlük Eğitimi Bölümü ($\bar{x}$ =4,0437) ve Rekreasyon Bölümü ($\bar{x}$ =4,1111)

şeklindedir. Buna göre Rekreasyon bölümü öğrencilerinin sportif çeşitlilik puanları diğer bölümlere göre daha yüksek, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümü öğrencilerinin ise daha düşük olduğu söylenebilmektedir.

Afyon Kocatepe Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin bölümlerine göre Fiziki İmkanlar alt boyutu puanları sırasıyla Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümü ($\bar{x}=4,2110$), Antrenörlük Eğitimi Bölümü ($\bar{x}=4,2553$) ve Rekreasyon Bölümü ($\bar{x}=4,2635$) şeklindedir. Buna göre Rekreasyon bölümü öğrencilerinin sportif çeşitlilik puanları diğer bölümlere göre daha yüksek, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümü öğrencilerinin ise daha düşük olduğu söylenebilmektedir.

Afyon Kocatepe Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin bölümlerine göre Aktivite alt boyutu puanları sırasıyla Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümü ($\bar{x}=3,9927$), Antrenörlük Eğitimi Bölümü ($\bar{x}=4,0328$) ve Rekreasyon Bölümü ($\bar{x}=4,0844$) şeklindedir. Buna göre Rekreasyon bölümü öğrencilerinin sportif çeşitlilik puanları diğer bölümlere göre daha yüksek, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümü öğrencilerinin ise daha düşük olduğu söylenebilmektedir.

Çizelge 3.6. Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Spor Topluluğuna Üye Olma Değişkenine Göre Çevresel Duyarlılık Ölçeğine İlişkin T-testi Sonuçları

Değişkenler	Topluluğa Üye Olma	n	$\bar{x}$	Ss	Sd	t	p
Çevresel Duyarlılık Ölçeği Toplam	Evet	59	3,9017	63,596	213	1,688	,054
	Hayır	156	3,7438	60,268	99,784		
Çevresel Duyarlılık	Evet	59	4,2949	,64258	213	1,047	,296
	Hayır	156	4,1872	,68446	110,821		
Çevresel Tutum ve Davranış	Evet	59	3,5085	,90760	213	1,556	,121
	Hayır	156	3,3005	,86203	99,974		

$p>,05$

Çizelge 3.6 incelendiğinde Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin spor topluluğuna üye olma durumlarına göre çevresel duyarlılık ölçeği [$t(1,688) = ,054$; $p>,05$] arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Her iki değişkene göre istatistiksel bir farklılık olmasa da özellikle

bir spor topluluğuna üye olan 59 kişi ($\bar{x}=3,9017$) öğrencilerin çevresel duyarlılıkları olmayanlara 156 kişi ($\bar{x}=3,7438$) göre çok daha yüksek olduğu görölmektedir bu bulguya göre her ne kadar istatistiksel olarak anlamlı olmasa da spor topluluğuna üye olanların çevreye karşı duyarlı oldukları söylenebilmektedir.

Spor Bilimleri Fakóltesi Öğrencilerinin spor topluluğuna üye olma durumlarına göre çevresel duyarlılık alt boyutu [$t(1,407) = ,297; p>,05$] ve Çevresel Tutum ve Davranış alt boyutu [$t(1,556) = ,121; p>,05$] düzeyleri ortalama puanlarının arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görölmüştür. Her iki değişkene göre istatistiksel bir farklılık olmasa da özellikle bir spor topluluğuna üye olan 59 kişi ($\bar{x}=4,2949$) öğrencilerin çevresel duyarlılıkları olmayanlara 156 kişi ($\bar{x}=4,1872$) göre çok daha yüksek olduğu görölmektedir. Bu bulguya göre her ne kadar istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmasa da spor topluluğuna üye olanların çevreye karşı duyarlı oldukları söylenebilmektedir. Spor topluluğuna üye olan 59 kişi ($\bar{x}=3,5085$) ve olmayan 156 kişi ($\bar{x}=3,3005$) öğrencilerin Çevresel Tutum ve Davranış puanları ortalama puanlarının birbirine yakın olduğu görölmektedir. Çevresel Tutum ve Davranış Ölçeği toplam 2 alt boyutu ve spor topluluğuna üye olmak arasında anlamlı bir farklılık görölmemiştir. Topluluğuna üye olmak veya olmamanın çevresel duyarlılık arasında bir ilişki bulunduğu anlamı çıkmamıştır.

Çizelge 3.7. Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Spor Topluluğuna Üye Olma Değişkenine Göre Rekreasyon Alan Tercih Etkenleri Ölçeğine İlişkin Anova Sonuçları

Değişkenler	Topluluğa Üye Olma	n	$\bar{x}$	Ss	Sd	t	p
Rekreasyon Alan Tercih Toplam	Evet	59	4,16	49,515	213	,340	,952
	Hayır	156	4,13	44,489	95,493		
Sportif Çeşitlilik	Evet	59	4,38	,67	1,837	213	,068
	Hayır	156	4,18	,68	1,848	105,816	,067
Personel	Evet	59	4,17	,59	,182	213	,856
	Hayır	156	4,15	,60	,182	105,374	,856
Konum	Evet	59	3,93	,81	-1,555	213	,121
	Hayır	156	4,09	,65	-1,410	87,806	,162
Fiziki İmkanlar	Evet	59	4,24	,52	,128	213	,898
	Hayır	156	4,23	,53	,130	107,160	,897
Aktivite	Evet	59	4,07	,52	,650	213	,516
	Hayır	156	4,00	,53	,647	103,516	,519

p>,05

Çizelge 3.7 incelendiğinde Rekreasyon Alan Tercih [t (,340) =,952; p>,05] Düzeyleri ortalama puanlarının arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Spor topluluğuna üye olan 59 kişi ($\bar{x}$ =4,1601) ve olmayan 156 kişi ($\bar{x}$ =4,1363) öğrencilerin rekreasyon alan tercih ortalama puanlarının yakın olduğu görülmektedir. Buna göre spor topluluğuna üye olmak ya da olmamanın rekreasyon alan tercihinde herhangi bir etkiye sahip olmadığını göstermiştir.

Çizelge 3.7 incelendiğinde Afyon Kocatepe Üniversitesi spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin cinsiyet değişkenlerine göre [t(213)=,068; p>,05] ve rekreasyon tercih etkenleri ölçeği topluluğa üyelik alt boyutu değişkeninin [t(105,816)=,067; p>,05] düzeyleri ortalama puanlarının arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür.

Her iki değişkene göre istatistiksel bir farklılık olmasa da kadın öğrencilerin rekreasyon tercih etkenleri ölçeği aktivite alt boyutundan ($\bar{x}$ =4,38) erkek öğrencilerin ($\bar{x}$ =4,18) olarak ortaya çıkmıştır ve ortalama puanların erkek öğrencilerin topluluğa üyelik değişkeni

puanından daha yüksektir. Bu sonuca göre kadın spor bilimi öğrencilerinin rekreasyon tercihlerinde topluluğa üyelik alt boyutu değişkeninin öneminin erkek öğrencilere göre daha yüksek sonucuna ulaşılmış lakin bu durum istatistiksel olarak anlamlı değildir sonucuna ulaşılmıştır.

Afyon Kocatepe Üniversitesi spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin cinsiyet değişkenlerine göre [$t(213) = ,856; p > ,05$] ve rekreasyon tercih etkenleri ölçeği personel alt boyutundan [$t(105,374) = ,856; p > ,05$] düzeyleri ortalama puanlarının arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Her iki değişkene göre istatistiksel bir farklılık olmasa da kadın öğrencilerin rekreasyon tercih etkenleri ölçeği personel alt boyutu değişkenine yönelik değeri ($\bar{x}=4,17$) erkek öğrencilerin ($\bar{x}=4,15$) olarak ortaya çıkmıştır ve ortalama puanların erkek öğrencilerin aktivite değişkeni puanından daha yüksektir. Bu sonuca göre kadın spor bilimi öğrencilerinin rekreasyon tercihlerinde personel alt boyutu değişkeninin öneminin erkek öğrencilere göre daha yüksek sonucuna ulaşılmış lakin bu durum istatistiksel olarak anlamlı değildir sonucuna ulaşılmıştır.

Afyon Kocatepe Üniversitesi spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin cinsiyet değişkenlerine göre [$t(213) = ,121; p > ,05$] ve rekreasyon tercih etkenleri ölçeği konum alt boyutundan [$t(87,806) = ,162; p > ,05$] düzeyleri ortalama puanlarının arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Her iki değişkene göre istatistiksel bir farklılık olmasa da erkek öğrencilerin rekreasyon tercih etkenleri ölçeği konum alt boyutu değişkenine yönelik değeri ($\bar{x}=4,09$) kadın öğrencilerin ($\bar{x}=3,93$) olarak ortaya çıkmıştır ve ortalama puanların kadın öğrencilerin konum değişkeni puanından daha yüksektir. Bu sonuca göre erkek spor bilimi öğrencilerinin rekreasyon tercihlerinde konum alt boyutu değişkeninin öneminin kadın öğrencilere göre daha yüksek sonucuna ulaşılmış lakin bu durum istatistiksel olarak anlamlı değildir sonucuna ulaşılmıştır.

Afyon Kocatepe Üniversitesi spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin cinsiyet değişkenlerine göre [$t(213) = ,898; p > ,05$] ve rekreasyon tercih etkenleri ölçeği fiziki imkanlar alt boyutundan [$t(107,160) = ,897; p > ,05$] düzeyleri ortalama puanlarının arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Her iki değişkene göre istatistiksel bir farklılık olmasa da kadın öğrencilerin rekreasyon tercih etkenleri ölçeği fiziki imkanlar

alt boyutundan ($\bar{x}=4,24$) erkek öğrencilerin ($\bar{x}=4,23$) olarak ortaya çıkmıştır ve ortalama puanların erkek öğrencilerin fiziki imkanlar değişkeni puanından daha yüksektir.

Bu sonuca göre kadın spor bilimi öğrencilerinin rekreasyon tercihlerinde fiziki imkanlar alt boyutu değişkeninin öneminin erkek öğrencilere göre daha yüksek sonucuna ulaşılmış lakin bu durum istatistiksel olarak anlamlı değildir sonucuna ulaşılmıştır.

Afyon Kocatepe Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin cinsiyet değişkenlerine göre [$t(213) =,516; p>,05$] ve rekreasyon tercih etkenleri ölçeği aktivite alt boyutundan [$t(103,516) =,519; p>,05$] düzeyleri ortalama puanlarının arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Her iki değişkene göre istatistiksel bir farklılık olmasa da kadın öğrencilerin rekreasyon tercih etkenleri ölçeği aktivite alt boyutu değişkenine yönelik değeri ($\bar{x}=4,07$) erkek öğrencilerin ($\bar{x}=4,00$) olarak ortaya çıkmıştır ve ortalama puanların erkek öğrencilerin fiziki imkanlar değişkeni puanından daha yüksektir. Bu sonuca göre kadın spor bilimi öğrencilerinin rekreasyon tercihlerinde fiziki imkanlar alt boyutu değişkeninin öneminin erkek öğrencilere göre daha yüksek sonucuna ulaşılmış lakin bu durum istatistiksel olarak anlamlı değildir sonucuna ulaşılmıştır.

Çizelge 3.8. Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Spor Yapma Sıklığı Değişkenine Göre Çevresel Duyarlılık Ölçeğine İlişkin Anova Sonuçları

Değişkenler	Spor Yapma Sıklığı (Haftada)	n	$\bar{x}$	Ss	f	p
Çevresel Duyarlılık Toplam	Hiç	37	3,6466	,67596	,350	,909
	1 defa	54	3,7037	,56467		
	2 defa	53	3,8724	,53397		
	3 defa	35	3,8139	,66612		
	4 ve daha fazla	35	3,9825	,49948		
	Toplam	215	3,7872	,61456		
Çevresel Duyarlılık	Hiç	37	4,1514	,73395	1,137	,342
	1 defa	54	4,2037	,62945		
	2 defa	53	4,3321	,54624		
	3 defa	35	4,1314	,74824		
	4 ve daha fazla	35	4,3400	,59152		
	Toplam	215	4,2667	,67346		
Çevresel Tutum ve Davranış	Hiç	37	3,1419	,98167	1,317	,251
	1 defa	54	3,2037	,90050		
	2 defa	53	3,4127	,83226		
	3 defa	35	3,4964	,81939		
	4 ve daha fazla	35	3,6250	,68104		
	Toplam	215	3,3576	,87758		

P>,05

Çizelge 3.8'deki bulgular incelendiğinde; Afyon Kocatepe Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin haftalık spor yapma sıklıklarına göre çevresel duyarlılık ortalama puanları sırasıyla haftada hiçbir gün spor yapmayan 37 kişi ($\bar{x}$ =3,6446), haftada 1 gün spor yapan 54 kişi ($\bar{x}$ =3,7037), haftada 2 gün spor yapan 53 kişi ($\bar{x}$ = 3,8724), haftada 3 gün spor yapan 35 kişi ($\bar{x}$ =3,8139), haftada 4 ve daha fazla gün spor yapan 35 kişi ($\bar{x}$ =3,9825) şeklindedir.

Bu bulgulara göre Spor Bilimleri Öğrencilerinin haftalık spor yapma sıklıkları arttıkça çevresel duyarlılıklarının arttığı, hiç spor yapmayanların diğerlerine göre çevresel

duyarlılıklarının daha düşük, haftalık 4 defa ve daha fazla spor yapanların ise diğerlerine göre daha yüksek olduğu söylenebilmektedir. Standart sapma puanlarına göre çevresel duyarlılıkları açısından birbirine en benzer grubun haftada 1 defa spor yapan öğrenciler olduğu, en ayrışik grubun ise hiç spor yapmayan öğrenciler olduğu söylenebilmektedir.

Afyon Kocatepe Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin haftalık spor yapma sıklıklarına göre Çevresel Duyarlılık alt boyut ortalama puanları sırasıyla haftada hiçbir gün spor yapmayan 37 kişi ($\bar{x}=4,1514$), haftada 1 gün spor yapan 54 kişi ($\bar{x}=4,2037$), haftada 2 gün spor yapan 53 kişi ($\bar{x}=4,3321$), haftada 3 gün spor yapan 35 kişi ($\bar{x}=4,1314$), haftada 4 ve daha fazla gün spor yapan 35 kişi ($\bar{x}=4,3400$) şeklindedir. Bu bulgulara göre Spor Bilimleri Öğrencilerinin haftalık spor yapma sıklıklarına göre haftada 4 ve daha fazla gün spor yapan bireylerin haftada 4 günden az spor yapan bireylere oranla çevresel duyarlılık alt boyutunda artış olduğu söylenebilmektedir. Afyon Kocatepe Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin haftalık spor yapma sıklıklarına göre Çevresel Tutum ve Davranış alt boyut ortalama puanları sırasıyla haftada hiçbir gün spor yapmayan 37 kişi ($\bar{x}=3,1419$), haftada 1 gün spor yapan 54 kişi ($\bar{x}=3,2037$), haftada 2 gün spor yapan 53 kişi ($\bar{x}=3,4127$), haftada 3 gün spor yapan 35 kişi ($\bar{x}=3,4964$), haftada 4 gün ve daha fazla gün spor yapan 35 kişi ($\bar{x}=3,6250$) şeklindedir. Bu bulgulara göre Spor Bilimleri Öğrencilerinin haftalık spor yapma sıklıklarına göre haftada 4 gün spor yapan bireylerin diğer günlerde spor yapan bireylere oranla çevresel tutum ve davranış alt boyutunda artış olduğu söylenebilmektedir.

Çizelge 3.9. Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Spor Yapma Sıklığı Değişkenine Göre Rekreasyon Alan Tercih Etkenleri Ölçeğine İlişkin Anova Sonuçları

Değişkenler	Spor Yapma Sıklığı (Haftada)	n	$\bar{x}$	Ss	f	p
Rekreasyon Alan Tercihi Toplam	Hiç	37	4,1262	,38442	1,270	,272
	1 defa	54	4,1088	,46760		
	2 defa	53	4,1970	,44093		
	3 defa	35	4,1513	,48369		
	4 ve daha fazla	35	4,1047	,48119		
	Toplam	215	4,1428	,45817		
Sportif Çeşitlilik	Hiç	37	4,3108	,77595	,789	,579
	1 defa	54	4,2407	,64238		
	2 defa	53	4,3313	,53012		
	3 defa	35	4,2000	,77838		
	4 ve daha fazla	35	4,1500	,74516		
	Toplam	215	4,2419	,68843		
Personel	Hiç	37	4,0338	,63782	,508	,802
	1 defa	54	4,1806	,62082		
	2 defa	53	4,1745	,57926		
	3 defa	35	4,2500	,61537		
	4 ve daha fazla	35	4,2250	,51235		
	Toplam	215	4,1616	,59915		
Konum	Hiç	37	4,1081	,76196	,598	,732
	1 defa	54	4,0247	,59997		
	2 defa	53	4,1509	,67484		
	3 defa	35	3,9905	,66904		
	4 ve daha fazla	35	3,8500	,88175		
	Toplam	215	4,0527	,70107		
Fiziki İmkanlar	Hiç	37	4,2972	,48489	,274	,948
	1 defa	54	4,2090	,59241		
	2 defa	53	4,2615	,49387		
	3 defa	35	4,1959	,52097		
	4 ve daha fazla	35	4,1786	,58052		
	Toplam	215	4,2346	,53125		
Aktivite	Hiç	37	3,8811	,60820	1,315	,252
	1 defa	54	3,8889	,76889		
	2 defa	53	4,0868	,61956		
	3 defa	35	4,1200	,57024		
	4 ve daha fazla	35	4,1200	,62374		
	Toplam	215	4,0233	,66390		

P>0,5

Çizelge 3.9'daki bulgular incelendiğinde; Afyon Kocatepe Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin haftalık spor yapma sıklıklarına göre sportif çeşitlilik alt boyut ortalama puanları sırasıyla haftada hiçbir gün spor yapmayan 37 kişi ($\bar{x}=4,3108$), haftada 1 gün spor yapan 54 kişi ($\bar{x}=4,2407$), haftada 2 gün spor yapan 53 kişi ($\bar{x}=4,3313$), haftada 3 gün spor yapan 35 kişi ($\bar{x}=4,2000$), haftada 4 ve daha fazla spor yapan 35 kişi ($\bar{x}=4,1500$) şeklindedir. Bu bulgulara göre Spor Bilimleri Öğrencilerinin haftalık spor yapma sıklıklarına göre haftada 2 gün spor yapan bireylerin diğer günlerde spor yapan bireylere oranla çevresel duyarlılık alt boyutunda artış olduğu söylenebilmektedir.

Afyon Kocatepe Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin haftalık spor yapma sıklıklarına göre personel alt boyut ortalama puanları sırasıyla haftada hiçbir gün spor yapmayan 37 kişi ($\bar{x}=4,0338$), haftada 1 gün spor yapan 54 kişi ($\bar{x}=4,1806$), haftada 2 gün spor yapan 53 kişi ($\bar{x}=4,1745$), haftada 3 gün spor yapan 35 kişi ($\bar{x}=4,2500$), haftada 4 gün spor yapan 35 kişi ($\bar{x}=4,2250$) şeklindedir. Bu bulgulara göre Spor Bilimleri Öğrencilerinin haftalık spor yapma sıklıklarına göre haftada 3 gün spor yapan bireylerin diğer günlerde spor yapan bireylere oranla personel alt boyutunda artış olduğu söylenebilmektedir.

Afyon Kocatepe Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin haftalık spor yapma sıklıklarına göre konum alt boyut ortalama puanları sırasıyla haftada hiçbir gün spor yapmayan 37 kişi ($\bar{x}=4,1081$), haftada 1 gün spor yapan 54 kişi ($\bar{x}=4,0247$), haftada 2 gün spor yapan 53 kişi ($\bar{x}=4,1509$), haftada 3 gün spor yapan 35 kişi ($\bar{x}=3,9905$), haftada 4 gün spor yapan 35 kişi ($\bar{x}=3,8500$) şeklindedir. Bu bulgulara göre Spor Bilimleri Öğrencilerinin haftalık spor yapma sıklıklarına göre haftada 2 gün spor yapan bireylerin diğer günler spor yapan bireylere oranla konum alt boyutunda artış olduğu söylenebilmektedir.

Afyon Kocatepe Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin haftalık spor yapma sıklıklarına göre fiziki imkanlar alt boyut ortalama puanları sırasıyla haftada hiçbir gün spor yapmayan 37 kişi ($\bar{x}=4,2972$), haftada 1 gün spor yapan 54 kişi ($\bar{x}=4,2090$), haftada 2 gün spor yapan 53 kişi ($\bar{x}=4,2615$), haftada 3 gün spor yapan 35 kişi ($\bar{x}=4,1959$), haftada 4 ve daha fazla gün spor yapan 35 kişi ($\bar{x}=4,1786$) şeklindedir. Bu bulgulara göre Spor

Bilimleri Öğrencilerinin haftalık spor yapma sıklıklarına göre haftada hiç spor yapmayan bireylerin spor yapan bireylere oranla fiziki imkanlar alt boyutunda artış olduğu söylenebilmektedir.

Afyon Kocatepe Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin haftalık spor yapma sıklıklarına göre aktivite alt boyut ortalama puanları sırasıyla haftada hiçbir gün spor yapmayan 37 kişi ($\bar{x}=3,8811$), haftada 1 gün spor yapan 54 kişi ($\bar{x}=3,8889$), haftada 2 gün spor yapan 53 kişi ($\bar{x}=4,0868$), haftada 3 gün spor yapan 35 kişi ($\bar{x}=4,1200$), haftada 4 gün spor yapan 35 kişi ($\bar{x}=4,1200$) şeklindedir. Bu bulgulara göre Spor Bilimleri Öğrencilerinin haftalık spor yapma sıklıklarına göre haftada 3 ve 4 gün spor yapan bireylerin haftada 3 ve 4 günden az spor yapan bireylere oranla aktivite alt boyutunda artış olduğu söylenebilmektedir.

Çizelge 3.10. Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Sağlık Durumu Değişkenine Göre Çevresel Duyarlılık Ölçeğine İlişkin T- testi Sonuçları

Değişkenler	Sağlık Durumu	n	$\bar{x}$	Ss	Sd	t	p
Çevresel Duyarlılık Toplam	Normal	94	3,7668	3,7630	1	,183	,669
	İyi	121	3,8030	3,8103	213		
	Toplam	215	3,7872	3,7872	214		
Çevresel Duyarlılık	Normal	94	4,1852	,71376	1	,368	,545
	İyi	121	4,2413	,64235	213		
	Toplam	215	4,2167	,67346	214		
Çevresel Tutum ve Davranış	Normal	94	3,3484	,92560	1	,018	,893
	İyi	121	3,3647	,85064	213		
	Toplam	215	3,3576	,87758	214		

$p>,05$

Çizelge 3.10 incelendiğinde Afyon Kocatepe Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin sağlık durumu değişkenlerine göre Çevresel Duyarlılık Ölçeği [$t(,183) = ,669$; $p>,05$] anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Afyon Kocatepe Üniversitesi spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin sağlık durumu değişkenlerine göre çevresel duyarlılık alt boyutu [$t(,368) = ,545$; $p>,05$] ve çevresel tutum ve davranış alt boyutu [$t(,018) = ,893$; $p>,05$] düzeyleri ortalama puanlarının arasında anlamlı bir farklılık olmadığı

görülmüştür. Sağlık durumunun çevresel duyarlılık toplam değerleri arasında anlamlı farklılık bulunmadığı gibi alt boyutları arasında da herhangi bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Çizelge 3.11. Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Sağlık Durumu Değişkenine Göre Rekreasyon Alan tercih Etkenleri Ölçeğine İlişkin T-testi Sonuçları

Değişkenler	Sağlık Durumu	n	$\bar{x}$	Ss	Sd	t	p
Rekreasyon Alan Tercihi Toplam	Normal	94	4,1193	,44884	1		
	İyi	121	4,1611	,46633	213	,439	,508
	Toplam	215	4,1428	,45817	214		
Sportif Çeşitlilik	Normal	93	4,1915	,69215	213	-1,401	,163
	İyi	122	4,2810	,68585	194,479	-1,395	,165
	Toplam	215	4,2419	,68843			
Personel	Normal	93	4,1489	,61382	213	-811	,418
	İyi	122	4,1715	,58987	193,671	-806	,421
	Toplam	215	4,1616	,59915			
Konum	Normal	93	4,0851	,65388	213	,542	,588
	İyi	122	4,0275	,73735	207,599	,550	,583
	Toplam	215	4,0527	,70107			
Fiziki İmkânlar	Normal	93	4,1687	,52036	213	-1,812	,071
	İyi	122	4,2857	,53611	202,109	-1,822	,070
	Toplam	215	4,2346	,53125			
Aktivite	Normal	93	4,0021	,59568	213	-779	,437
	İyi	122	4,0397	,71443	211,455	-799	,425
	Toplam	215	4,0233	,66390			

p>,05

Çizelge 3.11 incelendiğinde Afyon Kocatepe Üniversitesi spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin sağlık durumu değişkenlerine göre Rekreasyon Tercih Etkenleri Ölçeği sportif çeşitlilik alt boyutu değişkenine normal cevabı verenlerin [t(-1,401) =,163; p>,05] şeklindedir, iyi cevabı verenlerin ise; [t(-1,395)=,165; p>,05] şeklindedir. Düzeylerin ortalama puanlarının arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Sağlık

durumunun sportif çeşitlilik alt boyutu arasında herhangi bir etkiye sahip olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Afyon Kocatepe Üniversitesi spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin sağlık durumu değişkenlerine göre Rekreasyon Tercih Etkenleri Ölçeği personel alt boyutu değişkenine normal cevabı verenlerin [$t(-,811) = ,418; p > ,05$] şeklindedir, iyi cevabı verenlerin ise; [$t(-,806) = ,421; p > ,05$] şeklindedir. Düzeylerin ortalama puanlarının arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Sağlık durumunun personel alt boyutu arasında herhangi bir etkiye sahip olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Afyon Kocatepe Üniversitesi spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin sağlık durumu değişkenlerine göre Rekreasyon Tercih Etkenleri Ölçeği konum alt boyutu değişkenine normal cevabı verenlerin [$t(,542) = ,588; p > ,05$] şeklindedir, iyi cevabı verenlerin ise; [$t(,550) = ,553; p > ,05$] şeklindedir. Düzeylerin ortalama puanlarının arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Sağlık durumunun konum alt boyutu arasında herhangi bir etkiye sahip olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Afyon Kocatepe Üniversitesi spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin sağlık durumu değişkenlerine göre Rekreasyon Tercih Etkenleri Ölçeği fiziki imkanlar alt boyutu değişkenine normal cevabı verenlerin [$t(-1,812) = ,071; p > ,05$] şeklindedir, iyi cevabı verenlerin ise; [$t(-1,822) = ,070; p > ,05$] şeklindedir. Düzeylerin ortalama puanlarının arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Sağlık durumunun fiziki imkanlar alt boyutu arasında herhangi bir etkiye sahip olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Afyon Kocatepe Üniversitesi spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin sağlık durumu değişkenlerine göre Rekreasyon Tercih Etkenleri Ölçeği aktivite alt boyutu değişkenine normal cevabı verenlerin [$t(,779) = ,437; p > ,05$] şeklindedir, iyi cevabı verenlerin ise; [$t(,799) = ,425; p > ,05$] şeklindedir. Düzeylerin ortalama puanlarının arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Sağlık durumunun aktivite alt boyutu arasında herhangi bir etkiye sahip olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Çizelge 3.12. Afyon Kocatepe Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Çevresel Duyarlılıkları Toplam 2 Alt Boyutu ile Rekreasyon Alan Tercih Etkenleri Ölçeği Toplam 5 Alt Boyutuna İlişkin Korelasyon Analizi Sonuçları

		1	2	3	4	5	6	7	8	9
(1) Sportif Çeşitlilik	r	1	,366**	,196**	,442**	,326**	,301**	,149*	,653**	,271**
	p		,000	,004	,000	,000	,000	,029	,000	,000
	n	215	215	215	215	215	215	215	215	215
(2) Personel	r	,366**	1	,351**	,577**	,489**	,313**	,072	,755**	,223**
	p	,000		,000	,000	,000	,000	,293	,000	,001
	n	215	215	215	215	215	215	215	215	215
(3) Konum	r	,196**	,351**	1	,439**	,285**	183**	-,032	,641**	078
	p	,004	,000		,000	,000	,007	,644	,000	,258
	n	215	215	215	215	215	215	215	215	215
(4) Fiziki İmkanlar	r	,442**	,577**	,439**	1	,630**	,372**	,134*	,832**	,299**
	p	,000	,000	,000		,000	,000	,050	,000	,000
	n	215	215	215	215	215	215	215	215	215
(5) Aktivite	r	,326**	,489**	,285**	,630**	1	,390**	,332**	,749**	,450**
	p	,000	,000	,000	,000		,000	,000	,000	,000
	n	215	215	215	215	215	215	215	215	215
(6) Çevresel Duyarlılık	r	,301**	,313**	,183**	,372**	,390**	1	,243**	,428**	,721
	p	,000	,000	,000	,000	,000		,000	,000	,000
	n	215	215	215	215	215	215	215	215	215
(7) Çevresel Tutum ve Davranış	r	,149*	,072	-,032	,134*	,332**	243**	1	,181**	,847
	p	,029	,293	,644	,050	,000	,000		,008	,008
	n	215	215	215	215	215	215	215	215	215
(8) Rekreasyon Alan Tercih Etkenleri Ölçeği	r	,653**	,755**	,641**	,832**	,749**	,428**	,181**	1	,364**
	p	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,008		,000
	n	215	215	215	215	215	215	215	215	215
(9) Çevresel Tutum ve Davranış Ölçeği	r	,271**	,223**	,078	,299**	,450**	,721**	,847**	,364**	1
	p	,000	,001	,258	,000	,000	,000	,000	,000	
	n	215	215	215	215	215	215	215	215	215
Aritmetik Ortalama		4,24	4,16	4,05	4,23	4,02	4,21	3,35	4,14	3,78
Standart Sapma		,688	,599	,701	,531	,663	,673	,877	,458	,614

** p<,001

Çizelge 3.12 incelendiğinde Afyon Kocatepe Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Çevresel Duyarlılıkları ile rekreasyon alan tercihleri ortalama puanları arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir [$r=,251$; $p>,001$]. Bu bulguya göre Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin rekreasyon alan tercih puanları yükseldikçe çevresel duyarlılıklarının arttığı söylenebilir. Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin rekreasyon alan tercihlerinin artmasıyla çevresel duyarlılıklarının da arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Afyon Kocatepe Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin çevresel duyarlılık alt boyutu ile çevresel tutum ve davranış alt boyutu ortalama puanları arasında pozitif

yönlü anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir [$r=,301^{**}$; $p>,001$]. Bu bulguya göre Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin çevresel duyarlılık puanları yükseldikçe çevresel tutum ve davranış puanlarının arttığı söylenebilir.

Afyon Kocatepe Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Rekreasyon Alan Tercih Etkenleri Ölçeği toplam 5 alt boyutu; sportif çeşitlilik, personel, konum, fiziki imkanlar, aktiviteleri arasında pozitif yönlü anlamlı ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır [$r=,653^{**}$; ($p>,001$). Bu bulguya göre her bir alt boyutun arasında ilişki olup birbirlerini anlamlı yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

4. TARTIŞMA

4.1. Boş Zaman Kavramı

Boş zaman kavramı, rekreasyon etkinlikleri ve yaşamın kalitesi üzerinde derin bir etkiye sahip olan temel bir kavramdır. Bu kavram, bireylerin yaşamlarındaki iş ve diğer zorunlu faaliyetlerden uzak, kendi tercihlerine ve iradelerine dayalı olarak geçirdikleri zamanı ifade etmektedir. Boş zaman, sadece fiziksel olarak işten veya diğer sorumluluklardan uzak olmayı değil, aynı zamanda zihinsel olarak özgürleşmeyi ve kişisel tercihlere sahip olmayı içermektedir (Çetinkaya, 2011). Çetinkaya'nın (2011) belirttiği gibi, boş zaman sadece bir faaliyetin yokluğu değil, aynı zamanda bireyin kendi ilgi alanlarına ve isteklerine odaklanma fırsatını içerir. Bu süreç, bireyin kendi kişisel gelişimine, yaratıcılığına ve zihinsel refahına yönelik bir fırsat sağlamaktadır. Boş zamanın bu şekilde değerlendirilmesi, yaşamın kalitesini artırabilmekte ve bireylerin kendilerini daha tatmin edici bir şekilde ifade etmelerine olanak tanımaktadır.

Boş zamanın rekreasyon etkinlikleri ile olan ilişkisi, bu iki kavram arasındaki benzerlik ve farklılıkları vurgulamaktadır. Ancak rekreasyon, sadece boş zamanın doldurulması anlamına gelmez, aynı zamanda kişisel haz alınan, zevk veren ve tatmin sağlayan aktiviteleri de içermektedir. Rekreasyon, boş zamanın nasıl kullanıldığına odaklanırken, boş zaman sadece işten arınma değil, aynı zamanda kişisel özgürlüğün bir ifadesi olarak da kabul edilmektedir (Gümüş ve Özgül, 2017). Boş zaman kavramı ile rekreasyon etkinlikleri arasındaki ilişki, bu iki kavramın içeriğini ve anlamını vurgulayarak önemli bir perspektif sunmaktadır. Rekreasyon, genellikle boş zaman dilimlerinde gerçekleştirilen aktiviteleri içermekle birlikte, bu iki terim arasında benzerlik ve farklılıklar bulunmaktadır.

Bu bağlamda, boş zaman kavramı, rekreasyon etkinlikleri ve yaşam kalitesi ile yakından ilişkilidir. Boş zamanın nasıl kullanıldığı, bireylerin yaşam tatmini ve doyumunu üzerinde derin etkilere sahiptir. Rekreasyon, boş zamanı anlamlı ve keyifli bir şekilde değerlendirmenin bir yoludur ve insanların kişisel tercihlerini ve özgürlüklerini ifade etmelerine olanak tanımaktadır. Bu nedenle, boş zaman ve rekreasyon kavramlarının

anlaşılması, yaşamın kalitesini artırmak ve kişisel gelişimi teşvik etmek için önemlidir (Ramazanoğlu vd., 2004).

Boş zaman kavramı ve rekreasyon aktiviteleri kavramı birbirleriyle benzer özellikler taşımakla beraber farklılıklar da içermektedir, nitekim katılım sağlanan rekreasyon aktiviteleri boş zaman dilimine dahil olmaktadır. Rekreasyon etkinlikleri gibi çalışmalarda araştırmalar yapılacaksa eğer öncülümüz “boş zaman” kavramı olmalıdır (Yalçınkaya, 2019).

Zaman kavramının birey ve toplum düzeyinde nasıl anlamlandırıldığı ve kullanılmaya başlandığı, bireylerin ve kitlelerin yaşam tatmini, doyumunu ve hazzının belirleyici unsurudur (Dal, 2018)

Boş zaman, büyük ölçüde işin gerekliliği ve zorlayıcılığından kurtulma, özgürleşme anlamı taşımaktadır. İradi yönelmeler ve tercihleri kapsayan bir serbest olma zamanı/yaşamı olarak tanımlanır. Özgürleşmeden denetime kadar bir dizi anlamı içermektedir. Özellikle de seçme/tercih, kaçış, spontanelik ve özgürlük anlamlarıyla yakından ilişkilidir (Aytaç, 2006).

Boş zaman, bireylerin olayların akışında, çevrede ve evrende hissettikleri şeydir, kayıtlı değişikliklerin varlığının gözlemlendiği fiziksel olgudur (Malkoç, 2011)."Boş zaman" kelimesi en basit anlamıyla "bireysel olarak özgür olma hali dilediği gibi harcayabileceği zamanı ifade etmektedir (Müftüler, 2008).

Bu araştırma, Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin demografik özellikleri ile Çevresel Duyarlılık ve Rekreasyon Alan Tercihlerini incelemeyi amaçlamıştır. Cinsiyet, bölüm, spor topluluğuna üyelik durumu ve spor yapma sıklığı değişkenleri üzerinde durulmuştur. Elde edilen bulgulara göre; cinsiyet değişkenine göre çevresel duyarlılık ve rekreasyon alan tercihi arasında anlamlı farklılık bulunmuş, kadın bireylerin verdikleri cevaplara erkek bireylere oranla daha yüksek çıkmıştır.

Literatürdeki araştırmaların sonuçlarına bakıldığında, Buckley (2008) korunan alanlarda yerel halkın rekreasyon tercihlerini ve korunan alanların kullanımını incelemiştir ve

anlamli sonuca ulasmisttir. Bu calismada ise rekreasyon alan tercih etkenleri ile çevresel duyarlılıkları arasındaki ilişkiye bakılmış çevresel duyarlık ve rekreasyon alan tercihleri arasında doğru ya da ters orantı olup olmadığı analizler ile belirlenmiştir. Sonuç olarak spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin rekreasyon alan tercih puanları yükseldikçe çevresel duyarlılık puanlarının da yükseldiği sonucuna ulaşılmıştır. Rekreasyon aktivitelerinin çeşitlilik ve süreklilik göstermesi halinde doğal olarak öğrencilerin çevreye olan duyarlılığının da arttığı gözlemlenmekte, kişilerin aktivite sırasında doğada ya da herhangi bir aktivite sahasında rahatsız edecek şekilde steril olmayan bir ortamda spor yapmamaları olağan bir durum olmakla birlikte çevreye olan duyarlılığını aktivite sırasında sorgulamaları mümkün olacaktır. Kadın bireylerin detaycı ve daha kuralcı olmalarından kaynaklı puanların daha yüksek çıkmış olması söylenebilmektedir. Rekreasyon alan tercih etkenleri ölçeği konum alt boyutunda erkek bireylere oranla kadın bireylerin verdikleri cevaplar daha yüksek çıkmıştır. Atakül toplumda yetişen kadınların rekreasyon aktivitesi yapacakları alanların evlerinin konumuna yakın olması gerektiği düşüncesi rekreasyon alan tercih etkenleri ölçeği konum alt boyutu sonucunun yüksek çıkmasına yol açmış olabilir.

Örneğin, Jones, Newsome ve Macbeth, (2016) tarafından çevresel faktörlerin rekreasyon tercihlerini etkilediği ve bu etkileşimin cinsiyet gibi demografik faktörlere bağlı olarak değişebileceği öne sürülmüştür ve anlamlı farklılığa ulaşılmıştır. Ancak, literatürdeki diğer çalışmalar da farklı demografik faktörlerin rekreasyon tercihlerini nasıl etkilediğine dair çeşitli sonuçlar sunmaktadır. Rekreasyon alan tercih etkenleri ölçeğinin sportif çeşitlilik alt boyutuyla cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık sonucuna ulaşılmıştır.

Kadın bireylerin sportif çeşitlilik alt boyutunda verdikleri cevaplar erkek bireylere oranla daha fazla çıkmıştır. Kadın bireylerin erkek bireylere oranla daha detaycı olmaları ve daha farklı ilgi alanlarıyla ilgilenmeleri sportif çeşitlilik alt boyutu arasında ilişki olmasına yol açmış olabilir.

Bilbao Metropolitan Yeşil Kuşağı'ndaki ekosistem hizmetlerine yönelik algıları ve talepleri değerlendirmiştir anlamlı sonuca ulaşmıştır. Bu çalışmalar, doğal alanların ve

korunan alanların spor bilimleri fakültesi öğrencileri tarafından nasıl algılandığını ve kullanıldığını anlamak için önemli bilgiler sağlamıştır.

Karşılaştırmalı olarak, literatürdeki çalışmaların bulguları, bu araştırmanın sonuçlarından biraz farklılık göstermektedir. Örneğin, Buckley (2008) ve Casado-Arzuaga ve diğerleri (2013), korunan alanlarda rekreasyonun yerel halk tarafından nasıl algılandığına odaklanırken, bu araştırma Spor Bilimleri Öğrencilerinin Çevresel Duyarlılık ve Rekreasyon Tercihleri üzerine yoğunlaşmıştır. Bununla birlikte, her iki tür araştırma da doğal alanların ve rekreasyon imkanlarının toplum tarafından nasıl kullanıldığına dair önemli bilgiler sunmaktadır.

Karagülle (2020) yılında yapmış olduğu çalışmasında, üniversite öğrencilerine uygulanan sekiz haftalık rekreatif etkinliklerin çevresel duyarlılık düzeyine etkisi olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu çalışmada ise bölüm değişkenine göre Çevresel Duyarlılık ve Rekreasyon Alan Tercihi üzerine yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları da bu bulguları desteklemiştir. Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin bölümlerine göre çevresel duyarlılıkları ve rekreasyon alan tercihleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. İstatistiksel olarak anlamlı farklılık olmasa da antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencilerinin verdikleri cevaplar diğer bölümlere oranla daha yüksek çıkmıştır. Çevresel duyarlılık etkenleri ölçeği toplam 2 alt boyutu arasında yapılan inceleme sonucunda çevresel duyarlılık, çevresel tutum ve davranış alt boyutları ve bölüm değişkenleri arasında da anlamlı bir farklılığa ulaşılmamıştır.

Jones, Newsome ve Macbeth, (2016) yılında yapmış oldukları çalışmada, çevre ile ilişkili etkinliklerin katılımcıları arasında genellikle yüksek çevresel duyarlılık düzeyleri bulunduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bu çalışmada ise, Rekreasyon alan tercih etkenleri ölçeği toplam 5 boyutu arasında yapılan inceleme sonucunda; bölüm değişkenine göre sportif çeşitlilik, konum, fiziki imkanlar, aktivite alt boyutları arasında anlamlı farklılık bulunmazken personel alt boyutu arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Rekreasyon bölümü öğrencilerinin bölüm değişkeni ve personel alt boyutu arasındaki ilişkiye yönelik verdiği cevaplar diğer bölümlere göre daha yüksek çıkmıştır. Rekreasyon bölümü öğrencilerinin diğer bölümlere oranla rekreasyon aktivitelerine olan ilgisi ve bilgisi daha

fazla olacağından alanın kullanışlı olması ve steril olması isteklerinden kaynaklı personel ihtiyacının diğer bölümlere oranla daha gerekli olduğu düşüncesine sahip olmuş olabilirler.

Spor topluluğuna üye olma durumuna göre yapılan t testi analizinde, spor topluluğuna üye olan ve olmayan öğrencilerin çevresel duyarlılık ve rekreasyon alan tercihleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Ancak, spor topluluğuna üye olan öğrencilerin çevresel duyarlılık puanlarının olmayanlara göre daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Bu durum, istatistiksel olarak anlamlı olmasa da spor topluluğuna üye olanların çevreye karşı daha duyarlı olduklarını düşündürmektedir.

Akpınar (2022) yaptığı çalışmada ortaokul öğrencilerinin çevrenin korunmasına yönelik bilgi seviyelerinin, çevreye duyarlı olmaya yönelik davranışlarının, çevrenin korunmasına yönelik farkındalık düzeylerinin ve çevrenin korunması ile ilgili tutumlarının yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu çalışmada ise, spor topluluğuna üyelik durumu ile çevresel duyarlılık ve rekreasyon alan tercihleri arasında önemli bir ilişki tespit edilememiştir. Ancak, spor topluluğuna üye olan öğrencilerin çevresel duyarlılık düzeylerinin, üye olmayanlara göre istatistiksel olarak anlamlı olmasa da daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Bu sonuç, spor topluluğuna üye olan bireylerin genel olarak çevreye karşı daha duyarlı olabileceğini işaret etmektedir, ancak bu farklılık istatistiksel olarak belirgin değildir.

Bu bağlamda, araştırmamız literatürdeki genel eğilimlerle uyumlu olmakla birlikte, bazı farklılıklar da içermektedir. Çetinkaya, (2011) yılında yapmış olduğu çalışmada, sporun çevresel duyarlılık üzerindeki olumlu etkisini ve rekreasyon ile sporun birlikte değerlendirilmesi gerekliliğini sonucuna ulaşmıştır. Bu çalışmada ise spor topluluğuna üyelik durumunun çevresel duyarlılık ve rekreasyon tercihleri üzerindeki etkisi istatistiksel olarak anlamlı olmasa da spor yapma sıklığının bu faktörlerle ilişkili olduğu ve çevresel duyarlılığın arttıkça rekreasyon alanlarına olan ilginin de arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Haftalık spor yapma sıklıklarına göre yapılan analizlerde ise, çevresel duyarlılık ve rekreasyon alan tercihleri arasında belirli bir ilişki gözlemlenmiştir. Haftada 4 defa ve daha fazla spor yapan öğrencilerin çevresel duyarlılık puanlarının diğer gruplara göre daha yüksek olduğu, hiç spor yapmayan öğrencilerin ise diğer gruplara göre daha düşük olduğu belirlenmiştir. Benzer şekilde, rekreasyon alan tercihi üzerinde de haftada 2 defa spor yapan öğrencilerin diğer gruplara göre daha yüksek tercih düzeylerine sahip olduğu görülmüştür.

Dalkılıç ve Mil, (2017) yılında yapmış oldukları çalışmada, düzenli olarak spor yapan bireylerin çevresel duyarlılığın yanı sıra rekreasyon alanlarına olan ilgilerinin de arttığını işaret ettiği sonucuna ulaşmışlardır. Bu çalışmada ise, haftalık spor yapma sıklığı ile çevresel duyarlılık ve rekreasyon alan tercihleri arasında belirli bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Haftada dört defa ve daha fazla spor yapan öğrencilerin çevresel duyarlılık puanlarının diğer gruplara göre daha yüksek olduğu ve rekreasyon alanlarına olan tercihlerinin de daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

Literatürdeki diğer çalışmalar da spor yapma sıklığı ile çevresel duyarlılık arasındaki ilişkiyi incelerken, bazı farklılıklar ortaya koymuştur. Örneğin, Kara, Demirci, Kocaman ve Keçeli'nin (2008) çalışmasında, İstanbul'un Eminönü ve Fatih ilçelerindeki rekreasyon alanlarının şehir coğrafyası açısından değerlendirilmesi üzerine yapılan araştırmada, spor yapma sıklığının çevresel duyarlılık ile doğrudan ilişkili olduğu gösterilmiştir.

Sağlık durumu değişkenine göre yapılan analizler incelendiğinde, rekreasyon tercih etkenleri ölçeğinin sportif çeşitlilik, personel, konum, fiziki imkanlar ve aktivite alt boyutlarına ilişkin t testi sonuçlarına bakıldığında, sağlık durumu ile bu alt boyutlar arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir. Bu bulgular, spor bilimleri öğrencilerinin rekreasyon tercihlerini belirleyen faktörler arasında sağlık durumunun öncelikli bir rol oynamadığını göstermektedir. Sağlık durumu ile çevresel duyarlılık ölçeği toplam 2 alt boyutu; çevresel duyarlılık ve çevresel tutum ve davranış arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmamız, spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin demografik özellikleri ile çevresel duyarlılık ve rekreasyon alan tercihleri arasında belirgin bir ilişki olmadığını göstermektedir. Bu sonuçlar, literatürdeki benzer çalışmalarla da uyumludur. Örneğin, Jones, Newsome ve Macbeth'in (2016) da yaptığı çalışmada, motorlu etkinliklerin doğaya olan etkileri üzerine yapılan araştırmalarda, farklı değerlerin çatışması ve çevresel duyarlılığın önemi vurgulanmıştır. Ancak, bu çalışmaların çoğunda, demografik faktörlerin (örneğin, cinsiyet ve bölüm gibi) çevresel duyarlılık ve rekreasyon tercihleri üzerindeki etkisi pek incelenmemiştir.

Araştırmamızda yapılan korelasyon analizi sonuçlarına göre, Afyon Kocatepe Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi öğrencileri arasında rekreasyon alan tercihleri ile çevresel duyarlılık arasında pozitif yönlü düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgu, öğrencilerin rekreasyon alanlarını tercih etme eğilimlerinin artmasıyla çevresel duyarlılıklarının da arttığını göstermektedir.

Afyon Kocatepe Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin çevresel duyarlılık ölçeği ve 2 alt boyutu çevresel duyarlılık, çevresel tutum ve davranış alt boyutu ortalama puanları arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir. Bu bulguya göre Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin çevresel duyarlılık puanları yükseldikçe çevresel tutum ve davranış puanlarının arttığı söylenebilir.

Afyon Kocatepe Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Rekreasyon Alan Tercih Etkenleri Ölçeği toplam 5 alt boyutu; sportif çeşitlilik, personel, konum, fiziki imkanlar, aktiviteleri arasında pozitif yönlü anlamlı ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulguya göre her bir alt boyutun arasında ilişki olup birbirlerini anlamlı yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Buckley (2008) korunan alanlarda yerel halkın rekreasyon tercihlerini ve korunan alanların kullanımını incelemiştir. Casado-Arzuaga ve diğerleri (2013) bu çalışmada ise rekreasyon alan tercih etkenleri ile çevresel duyarlılıkları arasındaki ilişkiye bakılmış çevresel duyarlılık ve rekreasyon alan tercihleri arasında doğru ya da ters orantı olup olmadığı analizler ile belirlenmiştir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Spor bilimi öğrencilerinin çevresel duyarlılıklarının ve rekreasyon alan tercihlerinin yüksek olduğu sonucu elde edilmiştir.

Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin çevresel duyarlılıklarının cinsiyetlerine göre anlamlı olarak farklılaştığı belirlenmiştir. Kadın spor bilim öğrencilerinin çevresel duyarlılıklarının erkeklere göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çevresel Duyarlılık Ölçeği, çevresel duyarlılık alt boyutu kadın bireylerin puanları erkek bireylerin puanlarına göre daha yüksek çıkmıştır. Kadın bireylerin detaycı ve daha kuralcı olmalarından kaynaklı puanların daha yüksek çıkmış olması söylenebilmektedir. Rekreasyon alan tercih etkenleri ölçeğinin sportif çeşitlilik alt boyutuyla cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık sonucuna ulaşılmıştır. Kadın bireylerin sportif çeşitlilik ve personel alt boyutunda verdikleri cevaplar erkek bireylere oranla daha fazla çıkmıştır. Kadın bireylerin erkek bireylere oranla daha detaycı olmaları ve daha farklı ilgi alanlarıyla ilgilenmeleri sportif çeşitlilik alt boyutu arasında ilişki olmasına yol açmış olabilir. Konum alt boyutu puanlarının daha yüksek çıkması ise genel olarak kadın bireylerin evlerine yakın olan alanlarda rekreasyon aktiviteleri yapmayı tercih etmesi, toplum baskısı eve geç kalmama isteği gibi durumları düşünmelerinden kaynaklı olabilmektedir.

Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin çevresel duyarlılıklarının bölümlerine göre anlamlı olarak farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ortalama puanlara göre ise antrenörlük eğitimi bölümü öğrencilerinin çevresel duyarlılıkları diğer bölümlere göre daha yüksek, rekreasyon bölümü öğrencilerinin ise daha düşük olduğu ama bu farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olmadığını söylenebilmektedir.

Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin rekreasyon alan tercihleri bölümlerine göre anlamlı olarak farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ortalama puanlara göre antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencilerinin rekreasyon alan tercihleri diğer bölümlere göre daha yüksek, rekreasyon bölümü öğrencilerinin ise daha düşük olduğu ama bu farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olmadığını söylenebilmektedir. Rekreasyon bölümü öğrencilerinin puanlarının diğer bölümlere oranla daha düşük çıkmama sebebi diğer bölümlere oranla

uygulamalı derslerinin az olmasından kaynaklı doğan bir sonuç olabilmektedir. Uygulama derslerinin teorik derslere oranla az olması bireylerin sürekli masa başında ders çalışmasına sebep olmakla birlikte rekreasyon aktivitelerine katılamama gibi olumsuz durumları doğurmuş olabilmektedir.

Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin çevresel duyarlılıklarının herhangi bir spor topluluğuna üye olma durumlarına göre anlamlı olarak farklılaşmadığı belirlenmiştir. Ortalama puanlara göre özellikle bir spor topluluğuna üye olan öğrencilerin çevresel duyarlılıkları olmayanlara göre çok daha yüksek olduğu sonucu elde edilmiştir. Bu sonuca göre her ne kadar farklılık istatistiksel olarak anlamlı olmasa da spor topluluğuna üye olanların çevreye karşı duyarlı oldukları söylenebilmektedir.

Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin rekreasyon alan tercihlerinin herhangi bir spor topluluğuna üye olma durumlarına göre anlamlı olarak farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Spor topluluğuna üye olan ve olmayan öğrencilerin rekreasyon alan tercihlerinin aynı olduğu belirlenmiştir. Bu sonuca göre spor topluluğuna üye olmak ya da olmamanın rekreasyon alan tercihlerinde bir farklılık oluşturmadığı söylenebilmektedir.

Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin çevresel duyarlılıkları haftalık spor yapma sıklıklarına göre anlamlı olarak farklılaşmadığı sonucu elde edilmiştir. Spor bilimi öğrencilerinin haftalık spor yapma sıklıkları arttıkça çevresel duyarlılıklarının arttığı hiç spor yapmayanların diğerlerine göre çevresel duyarlılıklarının daha düşük, haftalık 4 defa ve daha fazla yapanların ise diğerlerine göre daha yüksek olduğu ama bu farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olmadığını söylenebilmektedir.

Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin rekreasyon alan tercihleri haftalık spor yapma sıklıklarına göre anlamlı olarak farklılaşmadığı sonucu elde edilmiştir. Haftada 2 defa spor yapan spor bilimi öğrencilerinin rekreasyon alan tercihleri diğerlerine göre daha yüksek ama istatistiksel bir farklılık olmadığı, diğer gruptaki öğrencilerin ortalama puanlarının ise birbirine çok yakın olduğu söylenebilmektedir. Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin çevresel duyarlılıkları ile rekreasyon alan tercihleri ortalama puanları arasında pozitif yönlü düşük düzey anlamlı bir ilişkinin olduğu sonucu tespit edilmiştir.

Bu sonuca göre spor bilimi öğrencilerinin rekreasyon alan tercih puanları yükseldikçe çevresel duyarlılıklarının arttığı söylenebilmektedir.

Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin sağlık durumları ile rekreasyon alan tercih etkenleri ve çevresel duyarlılıkları arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Çevresel Duyarlılık Ölçeği alt boyutu puanının diğer alt boyutlara oranla istatistiksel olarak anlamlı olmasa daha yüksek çıktığı sonucuna bulgularda yer verilmiştir. Rekreasyon Alan Tercih Etkenleri Ölçeğinde ise; sportif çeşitlilik alt boyutu puanının diğer alt boyutlara oranla istatistiksel olarak anlamlı olmasa daha yüksek çıktığı sonucuna bulgularda yer verilmiştir.

Bulgularımız, spor bilimi öğrencilerinin genel olarak çevresel duyarlılık seviyelerinin ve rekreasyon alan tercihlerinin yüksek olduğunu göstermektedir. Bu nedenle, spor bilimi programlarında çevre eğitiminin daha fazla vurgulanması ve öğrencilere çevresel sorunlara duyarlılık kazandırılması için ek dersler veya seminerler düzenlenmesi önerilmektedir.

Araştırmamızda cinsiyet ve bölüm bazında çevresel duyarlılık ve rekreasyon alan tercihleri arasında anlamlı farklılıklar belirlenmemiştir. Bununla birlikte, bu konuda daha kapsamlı çalışmalar yapılmalı ve özellikle kadın öğrencilerin çevre konusundaki tutumları üzerine odaklanan araştırmalar yürütülmelidir.

Üniversiteler, çevresel bilinçlendirme programları düzenleyerek öğrencilerin çevre konusunda daha bilinçli ve duyarlı olmalarını sağlamalıdır. Bu programlar, doğa etkinliklerine katılım, geri dönüşüm projeleri veya çevresel koruma faaliyetleri gibi uygulamalı aktiviteler içermelidir.

Üniversiteler, sürdürülebilirlik ve yeşil kampüs inisiyatiflerine daha fazla yatırım yaparak öğrencilerin çevresel duyarlılıklarını desteklemelidir. Yeşil enerji kullanımı, atık yönetimi ve doğa dostu uygulamalar gibi önlemler, öğrencilerin çevre konusundaki farkındalığını artırmalıdır.

Üniversiteler, öğrencilere daha çeşitli rekreasyon olanakları sunarak çevre dostu etkinliklere teşvik etmelidir. Kampüs içinde doğa yürüyüşleri, bisiklet turları, doğa sporları etkinlikleri gibi aktiviteler düzenlenerek öğrencilerin doğayla daha fazla etkileşim içinde olmaları sağlanmalıdır.

Üniversiteler, çevresel duyarlılığı artırmak ve rekreasyon etkinliklerine katılımı teşvik etmek için öğrenci toplulukları ve kulüpleri desteklemelidir. Doğa koruma, çevre temizliği ve yeşil alanların bakımı gibi topluluk tabanlı projeler öğrencilerin aktif katılımını sağlamalıdır.

Spor bilimi programlarında kullanılan eğitim materyalleri, çevre ve rekreasyon konularını daha fazla içerecek şekilde güncellenmelidir. Bu sayede öğrenciler, derslerinde daha fazla çevresel bilgiye ve bilinçlendirme içeriğine erişmelidirler.

Üniversiteler, yerel çevre kuruluşları ve sivil toplum örgütleriyle iş birliği yaparak ortak çevre projeleri geliştirmelidir. Bu projeler, öğrencilerin saha çalışmalarına katılmasını ve çevresel sorunların çözümüne katkı sağlamasını teşvik etmelidir.

Üniversiteler, düzenli olarak çevre farkındalık kampanyaları ve etkinlikleri düzenleyerek öğrencilerin çevre konusundaki bilinçlerini artırmalıdır. Konferanslar, paneller, seminerler ve film gösterimleri gibi etkinliklerle öğrencilerin çevresel konularda bilinçlenmeleri sağlanmalıdır.

Spor bilimi programlarında çevre eğitimi, öğrencilere çevre dostu kariyer fırsatları hakkında bilgi vererek ve bu alanlarda staj ve iş imkanları sunarak entegre edilmelidir. Bu şekilde, öğrencilerin çevre konusundaki ilgileri ve yetenekleri desteklenerek, sürdürülebilir kariyer yolları açılmalıdır.

Bu öneriler, spor bilimi öğrencilerinin çevresel duyarlılıklarını artırmak ve rekreasyon alan tercihlerini çevre dostu aktivitelere yönlendirmek için çeşitli stratejiler sunmaktadır. Bu stratejilerin uygulanması, öğrencilerin çevre konusundaki bilinçlerini ve davranışlarını olumlu yönde etkilemelidir.

6. KAYNAKLAR

- Akpınar, A. (2022). Ortaokul Öğrencilerinin Çevresel Duyarlılıklarının Farklı Değişkenler Çerçevesinde İncelenmesi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 68 s. Aksaray.
- Akten, M. (2003). Isparta İlindeki Bazı Rekreasyon Alanlarının Mevcut Potansiyellerinin Belirlenmesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, Seri: A, 2*: 115-132.
- Akturfan, M., & Şen, A. (2023). Rekreasyon turizmi bağlamında gastronomi temalı festivaller. *Journal of Humanities and Tourism Research, 13*(1): 230-244.
- Aşan, K. (2019). 5. Rekreasyon Araştırmaları Kongresi'nin Ardından. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi, 30*(1): 105-107.
- Atik, M. (2010). Environmental Protection in Coastal Recreation Sites in Antalya, Turkey. *Environmental Monitoring and Assessment, 38*(6): 598-616.
- Avşar, M. (2022). Konaklama İşletmelerinin Çevre İmajı ve Çevre Uygulamaları ile Turistlerin Çevre Bilincinin Fazla Ücret Ödeme Eğilimine Etkisi: X, Y, Z Kuşaklarına Göre Değişikliklerin İncelenmesi. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Aydın.
- Aydın, İ. (2018). Rekreasyon terapisi kamplarının sosyal etkilerinin değerlendirilmesi. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi, 29*(1): 106-112.
- Aytaç, Ö. (2006). Tüketimcilik ve metalaşma kıskacında boş zaman. *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 11*(1): 27-53.
- Azlin, Y. N., & Sabri, W. M. W. (2000). Forest recreation environment: Visitors' preferences and perceptions. In 4th Conference on Forestry and Forest Products Research 1997 (s. 487-496).
- Bekman, M., (2022). "Halkla İlişkiler Uygulamalarında Nicel Araştırma Yöntemi: İlişkisel Tarama Modeli" *Meriç Uluslararası Sosyal ve Stratejik Araştırmalar Dergisi, 6*(16): 238-258.
- Biol, S. Ş., & Aydın, E. (2020). Türkiye'de rekreasyon birimi yapılanması için sektör değerlendirmesi. *Gençlik Araştırmaları Dergisi, 8*(22): 136-146.
- Biol, S. Ş., & Karaküçük, S. (2014). Sportif rekreasyon uygulama politikaları üzerine bir araştırma. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 2014*(2): 80-86.
- Buckley, A. (2008). Changing place: Local people, recreation and protected areas on the south coast of Western Australia. *Australasian Journal of Environmental Management, 14*(2): 1-15.
- Casado-Arzuaga, I., Madariaga, I., & Onaindia, M. (2013). Perception, demand and user contribution to ecosystem services in the Bilbao Metropolitan Greenbelt. *Landscape and Urban Planning, 129*: 33-43.
- Cereci, S. (2010). Kent planlaması bağlamında kentsel alanlarda iletişim ortamlarının oluşturulması sorunu. *Akademik Bakış Dergisi, (22)*: 1-9.

- Cetin, M., & Sevik, H. (2016). Evaluating the recreation potential of Ilgaz Mountain National Park in Turkey. *Ecological Indicators*, 188(1): 96-104.
- Chavez, D. J. (2005). Natural areas and urban populations: Communication and environmental education challenges and actions in outdoor recreation. *Journal of Environmental Management*, 103(8): 407-410.
- Chen, L. J., Chen, J. S., & Basman, C. (2009). Investigation on Visitors' Perceptions of Recreation Impacts in Sun Moon Lake National Scenic Area in Taiwan. *Environmental Management*, 14(3): 241-253.
- Cihan, B. B., Ilgar, E. A., & Karavelioğlu, B. (2021). Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Rekreasyon Kavramına İlişkin Metaforik Algılarının İncelenmesi. *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 7(1): 255-269.
- Çavuş, A., & Aker, P. (2021). Turgut Özal Tabiat Parkı'nın rekreasyon potansiyelinin belirlenmesi. *Turizm Akademik Dergisi*, 8(1): 193-212.
- Çetinkaya, G. (2011). Türkiye'de Rekreasyon Alanında Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi (1985 – 2010 Dönemi). *Sport Sciences*, 6(1): 13-24.
- Çetinkaya, G., & Kaplan, M. (2020). Açık alan rekreasyon etkinliği olarak piknik yapan bireylerin çevre tutum ve davranışlarının incelenmesi. *Journal of Recreation and Tourism Research*, 7(4): 642-664.
- Dal, S. (2018). İşyeri Rekreasyonunun Çalışanların İş Performansı, Örgütsel Özdeşleşme ve İyi Hali (Wellness) Üzerine Etkisi, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Doktora Tezi, 150s. İstanbul.
- Dalkılıç, G., & Mil, B. (2017). Otel İşletmelerinde Rekreasyon Ve Boş Zaman Yönetimi: Sahil Otelleri Örneği. *Yorum Yönetim Yöntem Uluslararası Yönetim Ekonomi ve Felsefe Dergisi*, 5(1): 29-42.
- Dolmacı, N., & Bulgan, G. (2013). Turizm Etiği Kapsamında Çevresel Duyarlılık. *Journal Of Yasar University*, 29(9): 4853-4871.
- Eban, F. (2022). Rekreasyon yönetimi alanında yapılan akademik çalışmaların bibliyometrik analizi. *Turizm Ekonomi ve İşletme Araştırmaları Dergisi*, 4(2): 162-174.
- Ek Bektaş, E. H. (2018). Alışveriş Mekanları İç Mekân Rekreasyon Alanlarının Algısal Konfor Açısından Değerlendirilmesi. *Beykent Üniversitesi Fen ve Mühendislik Bilimleri Dergisi*, 11(1): 91-110. Doi: 10.20854/Bujse.338712.
- Ekingen, N., & Şahin, H. M. (2021). Batman merkezinde ve ilçelerinde rekreasyon alanlarının incelenmesi. *Türkiye Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 6(1): 161-175.
- Erdoğan, E. (2006). Çevre Ve Kent Estetiği. *Bartın Orman Fakültesi Dergisi*, 8(9): 68-77.
- Erduran Nematlı, F. (2019). Turizm ve Rekreasyon Rotası Belirlenmesi: Çanakkale Örneği. *Uluslararası Turizm Ekonomi ve İşletme Bilimleri Dergisi*, 2(2): 291-298.
- Flores, D., & Sánchez, J. J. (2020). The Changing Dynamic of Latinx Outdoor Recreation on National and State Public Lands. *Journal of Park and Recreation Administration*, 38(4): 58-74.

- Garthe, C. J. (2019). Early recreation ecology research in Europe: Disciplinary development and review of German-language research results. *Ecosystems and People*, 51.
- Gonzalez-Bernaldez, F., Parra, F., & Garcia-Quintas, M. A. (1981). Environmental preferences in outdoor recreation areas in Madrid (Spain). *Landscape and Urban Planning*, 13(1): 13+.
- Gökmen, Ö., & Ege, İ. (2020). Karabük ilindeki rekreasyon alanlarının coğrafi dağılışı. *Journal of Humanities and Tourism Research*, 10(3): 521-537.
- Gözen, E. (2019). Rekreasyon Yönetimi Bölümü Lisans Öğrencilerinin Rekreasyon Kavramına İlişkin Metaforik Alguları. *Stratejik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(3): 397-416.
- Grooms, B. P., & Urbanek, R. E. (2018). Exploring the effects of non-consumptive recreation, trail use, and environmental factors on state park avian biodiversity. *Biological Conservation*, 227: 55-61.
- Gruas, L., Perrin-Malterre, C., & Loison, A. (2020). Aware or not aware? A literature review reveals the dearth of evidence on recreationists' awareness of wildlife disturbance. 2020(4): 1-16.
- Gümüş, H., & Özgül, S. A. (2017). Rekreasyon alanı kullanımına ilişkin katılım engelleri ve tercih etkenleri ölçeklerinin geliştirilmesi. *Journal of Human Sciences*, 14(1): 865-882.
- Hâkim, L., & Miyakawa, H. (2018). Integrating ecosystem restoration and development of recreation sites in degraded tropical mountain areas in East Java, Indonesia. In 9th International Conference on Global Resource Conservation (ICGRC) and AJI from Ritsumeikan University 2019.
- Haukeland, J. V., Veisten, K., & Vistad, O. I. (2013). Visitors' acceptance of negative ecological impacts in national parks: comparing the explanatory power of psychographic scales in a Norwegian mountain setting. *Tourism Management*, 21(2): 291-313.
- Hren, L. M., Naden, E. V., & Matsyura, M. V. (2021). The public administration and environmental tourism. *International Journal of Environmental Science and Development*, 11(2): 191-194.
- Huang, C. Q., & Peng, H. J. (2014). Research on Formation, Influence and Regulation of Eco-environmental Frangibility of Recreation Area of Urban Islets in River. In 2nd International Conference on Mechanical Engineering, Civil Engineering and Material Engineering (MECEM) (ss. 121-124).
- Jones, C., Newsome, D., & Macbeth, J. (2016). Governance and environmental implications of motorised events: Insights from Australia and avenues for further inquiry. *Journal of Outdoor Recreation and Tourism*, 19(7): 680-696.
- Jones, C., Newsome, D., & Macbeth, J. (2016). Understanding the conflicting values associated with motorized recreation in protected areas. *Journal of Environmental Management*, 45(3): 323-330.
- Kaprová, K., & Melichar, J. (2016). Recreation demand for large natural areas in the Czech Republic. In *Public Recreation and Landscape Protection - with Nature*

Hand in Hand (ss. 183-188).

- Kara, F., Demirci, A., Kocaman, S., & Keçeli, A. (2008). Eminönü ve Fatih İlçelerinin Rekreasyon Alanlarının Şehir Coğrafyası Açısından Değerlendirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(25): 157-169.
- Karagülle, E. (2020). Rekreatif Etkinliklere Katılan Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Çevresel Duyarlılık Düzeylerindeki Farkın Belirlenmesi (Niğde İli Örneği), Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 62s. Mersin.
- Karaküçük, S., & Yetim, A. (1996). Rekreasyon liderliği ve fonksiyonları. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1): 64-76.
- Karasar, (2005), Akt. Afacan (2007), “Müzik Öğretimi Öz Yeterlilik Ölçeği” *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (Kefad)*, 9(1): 1-11.
- Kaya, B., Metin, T., & Akoğlan Kozak, M. (2015). Kapalı rekreasyon tesislerinde kullanıcıların akış deneyimi. *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 12(2).
- Kızanlıklılı, M. (2016). Türkiye’deki Yükseköğretim Kurumlarında Rekreasyon Eğitiminin Yapısı. *International Journal Of Sport Culture And Science*, 2(Special Issue 1): 46-60. Doi: 10.14486/Ijscs72.
- Kil, N., Holland, S. M., & Stein, T. V. (2014). Structural relationships between environmental attitudes, recreation motivations, and environmentally responsible behaviors. *Journal of Leisure Research*, 7-8: 16-25.
- Kil, N., Stein, T. V., & Holland, S. M. (2014). Influences of wildland-urban interface and wildland hiking areas on experiential recreation outcomes and environmental setting preferences. *Urban Forestry & Urban Greening*, 127: 1-12.
- Koçyiğit, M., & Yıldız, M. (2014). Yerel Yönetimlerde Rekreasyon Uygulamaları: Konya Örneği. *International Journal of Science Culture and Sport*, 2(Special Issue 2): 211 – 223.
- Li, C., Wang, C. P., ..., & Weng, L. H. (2010). Forest value orientations and importance of forest recreation services. *Forest Science*, 91(11): 2342-2348.
- Liu, J. M., Wang, R., & Chen, T. A. (2010). Factors of spatial distribution of recreation areas in pen-urban Beijing. *Urban Forestry & Urban Greening*, 20(5): 741-756.
- Lukoseviciute, G., Pereira, L. N., & Panagopoulos, T. (2021). Sustainable recreational trail design from the recreational opportunity spectrum and trail user perception: a case study of the Seven Hanging Valleys. [Early Access].
- Ma, Y. (2016). Conservation and Recreation in Protected Areas: A Comparative Legal Analysis of Environmental Conflict Resolution in the United States and China (ss. 1-+).
- Malik, A., Lenzen, M., Geschke, A., vd. (2022). Carbon footprint and voting preferences of a council. [Early Access].
- Malkoç, M. (2011). Dil Biliminde Zamanın Tanımı ve İşlevi. *Turkish Studies*, 6(3): 1075-1081
- Marques, C., Reis, E., & Salgueiro, M. D. (2017). Modelling preferences for nature-based

- recreation activities. *Journal of Outdoor Recreation and Tourism*, 36(1): 89-107.
- Medina, S. P. (2018). Urban legislation and public recreation green spaces in Merida, Yucatan, Mexico. *City, Culture and Society*, 33(3): 671-698.
- Metin, T. C., Kesici, M., & Kodaş, D. (2013). Rekreasyon olgusuna akademisyenlerin yaklaşımları. *Yaşar Üniversitesi E-Dergisi*, 8(30): 5021-1.
- Müftüler, M. (2008). Muğla Üniversitesi'nde Okuyan Öğrencilerin Çoklu Zekâ Alanlarına Göre Rekreasyon Tercihlerinin Belirlenmesi, Muğla Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 107s. Muğla.
- Narducci, J., Quintas-Soriano, C., Brandt, J. S., vd. (2019). Implications of urban growth and farmland loss for ecosystem services in the western United States. *Ecosystem Services*, 86: 1-11.
- Newsome, D., Moore, S. A., & Dowling, R. K. (2013). Natural Area Tourism: Ecology, Impacts and Management, 2nd Edition (ss. 1-457).
- Nord, M., Luloff, A. E., & Bridger, J. C. (1998). The association of forest recreation with environmentalism. *Journal of Leisure Research*, 30(2): 235-246.
- Oktay, H. E., Erdoğan, R., & Oktay, F. B. (2016). Akarsular ve akarsularda rekreasyon olanakları. *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, 6(13): 0-0.
- Olson, L. E., Squires, J. R., & Hebblewhite, M. (2017). Modeling large-scale winter recreation terrain selection with implications for recreation management and wildlife. *Landscape and Urban Planning*, 86: 66-91.
- Öcal, K., & Bayansalduz, M. (2020). Rekreasyon Bölümü Öğrencilerinin Kariyer Planlama Stratejileri. *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 8(22): 76-97.
- Özkan, D. G. (2017). Kentsel Rekreasyon Alanı Olarak Alışveriş Caddelerinin İncelenmesi: Trabzon Örneği. *Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Dergisi (İbad)*, 2(2): 444-453. Doi: 10.21733/İbad.365102.
- Parry-Wilson, H. M., Rees, S. E., Attrill, M. J., vd. (2019). Assessing behavioural and social responses to an eco-mooring trial for *Zostera marina* conservation management in Torbay, Southwest England. [180].
- Ramazanoğlu, F., Altungül, O., & Özer, A. (2004). Sportif açıdan rekreasyon etkinliklerinin değerlendirilmesi, *Fırat Üniversitesi Doğu Araştırmaları Dergisi*, 3(1): 199-202.
- Ramazanoğlu, F., Altungül, O., & Özer, A. (2004). Rekreasyon faaliyetlerinin sportif uygulamaları üzerindeki etkileri. *Fırat Üniversitesi Doğu Araştırmaları Dergisi*, 3(1): 199-202.
- Rigolon, A., Fernandez, M., ..., & Stewart, W. (2022). An Ecological Model of Environmental Justice for Recreation. *Journal of Environmental Management*, 44(6): 655-676.
- Roe, P., Hrymak, V., & Dimanche, F. (2014). Assessing environmental sustainability in tourism and recreation areas: A risk-assessment-based model. *Tourism Management*, 22(2): 319-338.

- Sakçı, G. (2021). Sınıf Öğretmenlerinin Çevre Sorunlarına İlişkin Tutumlarının ve Çevresel Duyarlılıklarının İncelenmesi, Kastamonu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 67s. Kastamonu.
- Sezer, B., & Akova, O. (2016). Kent sakinlerinin rekreasyon tercihleri, rekreasyon alanlarının algılanan değeri ve gerçek kullanımı arasındaki ilişki. *Trakya Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi E-Dergi*, 5(2): 94-115.
- Shuib, K. B., Hashim, H., & Nasir, N. A. M. (2015). Community Participation Strategies in Planning for Urban Parks. In 5th Annual Asia Pacific International Conference on Environment-Behaviour Studies (AicE-Bs)- Public Participation - Shaping a Sustainable Future (s. 311-320).
- Shyu, G. S., Fang, W. T., & Cheng, B. Y. (2020). Recreation and tourism service systems featuring high riverbanks in Taiwan. *Sustainability*, 12(2479): 2479.
- Sporcic, M., Landekic, M., Martinic, I., vd. (2011). Planning and Decision Making Models in Forestry. *Croatian Journal of Forest Engineering*, 32(1), 443-456.
- Su, Y., Zhu, C. M., Su, C., vd. (2022). Assessing the Cultural Ecosystem Services Value of Protected Areas Considering Stakeholders' Preferences and Trade-Offs-Taking the Xin'an River Landscape Corridor Scenic Area as an Example. *Sustainability*, 19(21).
- Suárez, M., Barton, D. N., & Onaindia, M. (2020). Environmental justice and outdoor recreation opportunities: A spatially explicit assessment in Oslo metropolitan area, Norway. *Landscape and Urban Planning*, 108: 133-143.
- Şahin, H. M., & Taşkıran, B. (2020). Rekreasyon Eğitimi Alan Bireylerin Liderlik Becerileri ile Otorite Tercihlerinin İncelenmesi. *Türkiye Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 5(2): 336-346.
- Tarrant, M. A., & Cordell, H. K. (1999). Environmental justice and the spatial distribution of otodur recreation sites: An application of geographic information systems. *Leisure Sciences*, 31(1): 18-34.
- Tıraş, M. (2008). Kahramanmaraş'ta Günübirlik Rekreasyon Alanına Bir Örnek: Başkonuş. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 13(20): 35-44.
- Topuzlu, F. K. (1990). Turizm ve rekreasyon. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 1(6): 45-46.
- Tóth, A., Bihunová, M., ..., & Stepánková, R. (2014). Towards an inclusive approach to recreation and landscape protection. In *Conference on Public Recreation and Landscape Protection- with Man Hand in Hand?* (ss. 335-339).
- Turgut, T., & Ardahan, F. (2013). Suya dayalı rekreasyon işletmelerinin profilleri: Antalya örneği. *Pamukkale Journal of Sport Sciences*, 4(1): 1-15.
- Tütüncü, Ö. (2017). Rekreasyon alanında kurumsallaşma sürecinin yeniden değerlendirilmesi. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 28(1): 138 – 142.
- Tütüncü, Ö. (2018). Fakülteleşme ve Rekreasyon Bölümleri. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 29(2): 265-271.
- Tütüncü, Ö. (2020). Rekreasyon ve Turizm Araştırmalarında Fırsatçılık ve Düşündürdükleri. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 31(2): 197-204.

- Tütüncü, Ö. (2021). Rekreasyon ve Rekreasyon Yönetimi Lisans Programlarının Kontenjanlarının Değerlendirilmesi. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 32(2): 261-266.
- Tütüncü, Ö., Aydın, İ., Küçükusta, D., Avcı, N., & Taş, İ. (2011). Üniversite Öğrencilerinin Rekreasyon Faaliyetlerine Katılımını Etkileyen Unsurların Analizi. *Spor Bilimleri Dergisi Hacettepe J. Of Sport Sciences*, 22(2): 69–83.
- Usal, A. (1992). Ulusal Rekreasyon İşletmesi. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 3(3): 29-32.
- Uyanık, N. (2017). Uygulamalı Çevre Etkinliklerinin Ortaokul Öğrencilerinin Çevresel Tutum, Çevresel Davranış ve Çevre Sorunlarına İlişkin Görüşlerine Etkisi, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 120s. Sakarya.
- Ünal, D. D., Silik, C. E., & Çetinkaya, F. Ö. (2021). Rekreasyon Bölümü Öğrencilerinin Çocuk Kavramına İlişkin Metaforik Algıları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 0(51): 325-350.
- Wang, C. P., Li, C., & Liu, S. T. (2016). A multidimensional environmental value orientation approach to forest recreation area tourism market segmentation. *Sustainability*, 7(5): 92.
- Wang, Y., & Wang, C. C. (2022). How Climbers' Sensation of Recreation Impact and Recreation Experience Affect Their Environmental Attitudes and Environmentally Responsible Behaviors: A Case of Jiaming Lake National Trail. *Sustainability*, 14(19): 1-15.
- Westcott, F., & Andrew, M. E. (2015). Spatial and environmental patterns of off-road vehicle recreation in a semi-arid woodland. *Environmental Management*, 62: 97-106.
- Wilson, G. D. H., & Hattingh, P. S. (1992). Environmental preferences for recreation within deprived areas: The case of black townships in South Africa. *Journal of Environmental Psychology*, 23(4): 477-486.
- Wu, S. H., Tsai, J. K., ..., & Chiou, C. R. (2009). Patterns of plant invasions in the preserves and recreation areas of Shei-Pa National Park in Taiwan. *Taiwania*, 50(2): 217-227.
- Xue, K., Yu, K. P., & Liang, X. L. (2022). Research on health promotion strategies of public recreation space in the coastal area of Qingdao City Center, China. *Health Promotion Perspectives*, 52.
- Yalçınkaya, N. (2019). Üniversite Öğrencilerinin Rekreasyon Fayda Algıları ile Mutluluk Düzeyleri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi, Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, (Yüksek Lisans Tezi), 66s. Sakarya.
- Yılmaz, V., Çelik, H. E., & Yağizer, C. (2009). Çevresel duyarlılık ve çevresel davranışın ekolojik ürün satın alma davranışına etkilerinin yapısal eşitlik modeliyle araştırılması. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2): 1–14.
- Yozcu, S., & Demirkol, Ş. (2019). Osmanlı'da Rekreasyon Kuruluşu Olarak Vakıfların Faaliyetleri. *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Turizm Fakültesi Dergisi*, 22(2): 188-207.

Yu, B. Q., Zhang, Y., & Che, S. Q. (2015). The construction of community recreation opportunity spectrum (CROS) in Shanghai area by terms of factor analysis. In 2nd Asian Pacific Conference on Energy, Environment and Sustainable Development

7. EKLER

7.1. Anket Formu Örneği

Değerli Katılımcı;

Aşağıda sizlerin demografik bilgilerinizi sorgulayan ifadelerin yanı sıra belediyeler tarafından yapılan rekreasyon (boş zamanları değerlendirme) alanı (park vs.) kullanımında ve çevresel duyarlılık konusunda etkili olabileceği düşünülen bazı ifadelere yer verilmiştir. Bu ifadelerin önem derecesini liste üzerinde ayrılan alana işaretleyiniz. Her birey, diğer bireylerden farklı olduğundan bu ankette doğru veya yanlış cevap yoktur. Cevaplarınız gizli tutulacak ve sadece bu araştırma kapsamında kullanılacaktır. Göstereceğiniz ilgi ve özene şimdiden teşekkür ederim. Uygulama süresi yaklaşık 8 dakikadır.

- 1) Cinsiyetiniz: Erkek Kadın
- 2) Bölümünüz: B.E.S. Öğretmenliği Antrenörlük Rekreasyon
- 3) Boy:.....
- 4) Kilo:.....
- 5) Aylık Hane Halkı Geliriniz:.....
- 6) Herhangi bir öğrenci topluluğuna üye misiniz? Evet Hayır
- 7) Park ve/veya Rekreasyon alanında spor yapma sıklığınız (Lütfen yazınız) Haftada ..... kere
- 8) Genel olarak, sağlık durumunuzu nasıl değerlendirirsiniz? (Lütfen tek bir şık işaretleyiniz)
 Kötü Normal İyi

A. Rekreasyon alanı seçiminizde, aşağıdakiler sizin için ne derece önemlidir. (Lütfen, sizin için önem derecesini; çok önemli, önemli, fark etmez, önemsiz, hiç önemli değil” sınıflandırmalarından birini işaretleyerek belirtiniz.)

Rekreasyon Alan Tercihii		Hiç Önemli Değil	Önemsiz	Fark etmez	Önemli	Çok Önemli
1.	Yürüyüş yollarının olması	1	2	3	4	5
2.	Bisiklet yolunun bulunması	1	2	3	4	5
3.	Farklı spor dallarını yapmaya imkân sağlaması	1	2	3	4	5
4.	Spor yaptıracak eğitmenlerin olması	1	2	3	4	5
5.	Yeterli sayıda temizlik personelinin bulunması	1	2	3	4	5
6.	Alanda danışabilecek personelin bulunması	1	2	3	4	5
7.	Yeterli sayıda güvenlik personelinin bulunması	1	2	3	4	5
8.	Şehir merkezine yakın olması	1	2	3	4	5
9.	Eve yakın olması	1	2	3	4	5
10.	Toplu taşıma araçları ile ulaşılabilir olması	1	2	3	4	5
11.	Doğal/yapay su alanlarının çeşitliliği	1	2	3	4	5
12.	Ailece oturulabilecek banklarının bulunması	1	2	3	4	5
13.	Beslenme ihtiyacını karşılayabilecek mekânların olması	1	2	3	4	5
14.	Bilgilendirici levhaların olması	1	2	3	4	5
15.	Ortak kullanım alanlarının temiz olması	1	2	3	4	5

Lütfen arka sayfaya geçiniz

16.	Kiralanabilecek ekipmanların olması (örn.;bisiklet,deniz bisikleti, paten vb.)	1	2	3	4	5
17.	Piknik yapma imkânı sağlaması	1	2	3	4	5
18.	Yeşil alanların çok ve çeşitli olması	1	2	3	4	5
19.	Yılın her döneminde kullanılabilir olması	1	2	3	4	5
20.	Alanda sosyo-kültürel etkinliklerin (Konser, tiyatro vs.) bulunması	1	2	3	4	5
21.	Alanda sportif organizasyonların (turnuva, yarışma vb.) bulunması	1	2	3	4	5
22.	Rekreasyon alanlarının sosyalleşmek için yeterince kalabalık olması	1	2	3	4	5
23.	Çocuklar için eğlenceli etkinlikler (şenlik, eğlence vb.) yapılması	1	2	3	4	5
24.	Alanda söyleşi, kongre, sempozyum vb. etkinliklerin yapılması	1	2	3	4	5
Çevresel Duyarlılık		Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
25.	Resmi kurumların çevre kirliliğini kontrol etmek için önlem almaması beni çileden çıkarıyor.	1	2	3	4	5
26.	Endüstriyel fabrikaların neden olduğu çevre kirliliğini düşündükçe sınırlı ve kızgın olurum.	1	2	3	4	5
27.	Çevre kirliliği beni endişelendiriyor.	1	2	3	4	5
28.	Kirli havanın benim ve ailem üzerinde ki etkileri hakkında kaygı duyuyorum.	1	2	3	4	5
29.	Çevre kirliliğinin devam etmesi dünyayı yaşanılmaz bir ortama sürükleyeceğinden korkuyorum.	1	2	3	4	5
30.	Hava kirliliğini azaltmak için arabamı (Arabam olsaydı) daha az kullanırdım.	1	2	3	4	5
31.	Çevreyi koruma adına yapılan tepkisel eylemlere katıldım.	1	2	3	4	5
32.	Hava kirliliğini önemli oranda azaltacaksa hava kirliliğiyle ilgili olarak ek bir vergi ödemeye gönüllü olurum.	1	2	3	4	5
33.	Daha pahalıda olsa da çevreye zarar vermeyen ürünleri tercih ederim.	1	2	3	4	5
34.	Bugüne kadar herhangi bir çevreyi temizleme kampanyasına katıldım.	1	2	3	4	5
35.	Çevreyi korumak adına yaşam tarzımı değiştirdim.	1	2	3	4	5
36.	Çevreyi kirletenler için herhangi bir kuruma şikâyetinde bulundum.	1	2	3	4	5
37.	Çevreyle ilgili bir sivil toplum örgütüyle bağlantılıyım (tema vb).	1	2	3	4	5

Bilime verdiğiniz katkıdan dolayı teşekkür ederiz.